

KIRÁLY-TÓ ÓVODA ÉS BÖLCSÖDE
9330.KAPUVÁR ARANY JÁNOS U. 10/A
Tel: 96/242-611 96/241-088 Fax: 96/ 241-088
E-mail: postmaster@kiralytoovoda.t-online.hu

KÉZ A KÉZBEN PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM azonosítója: 030269	
Intézményvezető: Aláírás	Nevelőtestületi határozat száma: 3/2025 (VIII.29) KÓB határozat
Legitimációs eljárás	
Szülői Szervezet nevében aláírás	Fenntartó nevében aláírás
A dokumentum jellege nyilvános.	
Hatályba lépés időpontja: 2025. szeptember 1.	

Ph.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	5
1.1 A névválasztás	5
1.2. Jogszabályi háttér	6
1.3. Óvodatörténeti visszatekintés	6
1.4. A Király-tó Óvoda és Bölcsőde adatai.....	7
2. HELYZETKÉP A KIRÁLY-TÓ ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE INTÉZMÉNYÉRŐL.....	10
2.1. Kapuvár	10
2.2. Községi tagóvodák	12
2.3. Tárgyi feltételek	14
2.4. Személyi feltételek ^{21 !!!}	15
3. ÓVODAI PROGRAMUNK NEVELÉSRENDSZERE	17
3.1.Gyermekkép, Óvodakép	17
3.2. Alapelveink	19
3.3. Alapvető cél, feladat.....	19
3.4. Óvodai programunk feladatai	20
3.4.1. Egészséges életmód alakítása (egészségnevelési program)	21
3.4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	25
3.4.3. Anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés	29
4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI	33
4.1. Játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás	33
4.1.1. Játék.....	33
4.1.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	37
4.2. A külső világ tevékeny megismerése	42
4.3. Verselés, mesélés	49
4.4. Ének, zene, népi játék, tánc	52
4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	56
4.6. Mindennapos mozgás.....	59
4.7. Óvodai ünnepek, hagyományőrzés.....	63
4.8. Az óvoda munkajellegű tevékenységei.....	67
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	71
5.1. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	71
5.2. Napirend.....	72
5.3. A nevelőmunka tervezése	75
6. AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, MÉRÉS RENDSZERE	78

6.1. A gyermek fejlettségi szintjének értékelése	79
6.1.1. A gyermekek fejlődésének nyomon követése	79
6.1.2. A gyermekcsoport ellenőrzése, értékelése	79
6.2. A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése	79
7. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK AZ ÓVODÁNKBAN	81
7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	82
7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek	82
7.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	86
7.1.3. Kiemelten tehetséges gyermek.....	87
7.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	88
7.2.1. Gyermekvédelem az óvodánkban	89
8. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI, SZOLGÁLTATÁSOK	93
8.1. Óvodánk belső kapcsolatrendszere	93
8.1.1. A tagintézmények közötti kapcsolattartás	93
8.1.2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata	93
8.2. Óvodánk kapcsolatrendszere	94
8.2.1. Az óvoda és a család kapcsolata.....	94
8.2.2. Az óvoda és az iskola kapcsolata:	95
8.2.3. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata	96
8.2.4. Az óvoda és az egészségügyi intézmények	96
8.2.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények.....	97
8.2.6. Szakmai szervezetek.....	97
8.2.7. Civil szervezetek	97
8.3. Az óvoda szolgáltatásai.....	97
8.4. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem.....	98
9. TAGÓVODÁINK HELYI SAJÁTOSSÁGAI	99
9.1 A KÖZPONTI ÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA.....	99
9.2. GARTAI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA.....	101
9.3. HÁZHELYI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA .	104
9.4. LAKÓTELEPI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA	107
9.6. OSLI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA	110
9.7. HIMODI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULAT.....	112
9.8. BABÓTI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA.....	115
10. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM.....	116
11. ZÁRADÉK.....	118
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	119
13. 1. SZ. MELLÉKLET ETIKAI KÓDEX	121

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

14. 2. SZ. MELLÉKLET BÖLCSŐDEI NYILATKOZAT.....	125
15. 3. SZ. MELLÉKLET SZÜLŐI SZERVEZET NYILATKOZATA	126

1. BEVEZETÉS

*„Add a kezed, gyere velem”
(Vally István)*

1.1 A névválasztás

Óvodánk nevelési programjának neve: Kéz a kézben pedagógiai program.

A névválasztás fontos volt számunkra, hiszen ez tükrözi nevelő munkánk törekvéseit:

➤ **Kéz a kézben a gyermekkel**

Az óvodás gyermeket - életkori sajátosságait, egyéni fejlettségét tiszteletben tartva, önálló, szuverén személynek tekintve őt – kiegyensúlyozott, szeretetteli légkörben, esztétikus, érzelmi biztonságot nyújtó körülmények között lehet nevelni, ahol elsősorban és legfőképpen játszik a gyermek. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi.

Nevelő munkánk végső célja, a környezetében jól eligazodó, az eredményekért küzdeni tudó, a saját problémáira megoldást találó, a különbözőség elfogadására képes, nyitott, derűs, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése.

➤ **Kéz a kézben a felnőttekkel**

Az óvodánkban dolgozók egymást tisztelve, elfogadva, segítve együtt tevékenykednek nap, mint nap az óvodás gyermekeinkért. A szakmai hozzáértés és elkötelezettség, az őszinte emberi viselkedés védelmet, biztonságot jelent gyermekeink számára, és egyben garanciát jelent az óvodai nevelésünk értékeinek megőrzésére. Létjogosultsága van minden olyan személyes, ill. nevelőtestületi fejlesztő szándékú elképzelésnek, mely a gyermekek érdekeinek biztonságát tiszteletben tartja.

➤ **Kéz a kézben a tagóvodákkal**

A nyíltság, a kreativitás, az együttműködés jellemzi a székhely óvoda és tagóvodák, illetve a tagóvodák egymásközi viszonyát is. Fontos, hogy mindannyian részesei legyünk a folyamatoknak, megmutatva értékeinket, tanulva egymástól, egymásért.

A tagóvodák szakmai és módszertani önállósága mellett fontos az összetartozás érzésének erősítése, az egymásra figyelés, a kölcsönös segítségnyújtás, mely közös szakmai programok szervezésén keresztül valósul meg. Az egészséges rivalizáció és becsvágy közösségünkben annyit jelent, hogy senki sem szeretne kevesebbet nyújtani a másiknál. Az innovatív pedagógiai törekvéseket tisztelet, megbecsülés, befogadás övezi.

➤ **Kéz a kézben a szülőkkal**

Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom, a tisztelet. A szülő számára a legfontosabbat, a gyermekét bízva ránk! Minden szülőben igyekszünk tudatosítani, s mi magunk is azzal azonosulunk, hogy a gyermek nevelése a család elsődleges és

meghatározó feladata. Az óvoda ezt kiegészítve fejleszti, neveli, óvja és védi a gyermeket. A szülő partner az óvodai nevelésben.

➤ **Kéz a kézben a külső partnereinkkel**

Munkánkat a partnerek véleményének és igényeinek figyelembevételével végezzük. Mindezeket kielégítve kiváló szolgáltatást szeretnénk nyújtani.

1.2. Jogszabályi háttér

- ❖ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- ❖ 2013. évi LV. Törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011 évi CXCV. törvény módosítása
- ❖ 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, valamint a módosító 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet
- ❖ A pedagógusok új élet pályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- ❖ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ❖ 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- ❖ Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- ❖ Az óvoda hatályos Alapító Okirata/ Szakmai Alapdokumentum
- ❖ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1.3. Óvodatörténeti visszatekintés

Kapuváron az első kisdédóvót Zalka János megyés püspök adományokból hozta létre 1874-ben. A szatmári Szt. Vince rendű irgalmas apácák foglalkoztak a kisgyermekkel. A kisdédóvó a rend feloszlásáig működött.

Az államosítástól az 1980-as évek közepéig folyamatosan bővült a város óvodahálózata az igényeknek megfelelően. Minden városrészben működött óvoda.

Az 1990-es évek közepétől az önkormányzatot a gazdasági nehézségek, a költségigényes működtetés, a demográfiai tényezők arra készítették, hogy intézményeinek működését felülvizsgálja. Kapuvár Város Önkormányzatának képviselőtestülete 63/1999.(VI.14.) ÖKT számú határozata értelmében 3 óvodai csoportot megszüntetett, egyidejűleg megszüntette a város területén működő öt óvoda önállóságát, és egy integrált óvodát hozott létre, mely négy telephelyen 14 csoporttal, 350 férőhellyel, és egy 400 adagos főzőkonyhával kezdte meg működését.

2005-től az intézmény tovább bővült, 2005-ben a Bölcsődét csatolták intézményünkhöz mely szakmai önállóságát továbbra is megőrizte, majd Himod 2006-ban, Babót 2007-ben tagóvodaként csatlakozott.

Az intézmény névadására 2005 októberében került sor, nevünk Király-tó Óvoda és Bölcsőde. Nemcsak az óvoda elnevezésében, de a csoportneveink megválasztásában is törekedtünk a minket körül ölelő hansági táj természeti értékeinek az őrzésére, ápolására.

2008 nyarán további két község, Osló és Vitnyéd óvodája tagóvodaként való működtetéséről állapodott meg fenntartónk. A kistérségi feladatok ellátása tovább színesítették intézményünk működését. 2009 szeptemberétől Veszvény is tagóvodaként csatlakozott. 2013. július 1. óta külön feladatellátási szerződés alapján látja el óvodánk ezekben a községekben az óvodai ellátás feladatait. 2014. szeptember 1-től a Himodi községben¹, 2015. szeptember 1-től Vitnyéd községben² megszűnt az óvodai feladatellátás. 2022. szeptember 1-től Himod község³ tekintetében az óvodai ellátás feladatait feladatellátási szerződés alapján ismét ellátjuk.

1.4. A Király-tó Óvoda és Bölcsőde adatai

Az intézmény neve: Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Típusa: óvoda és bölcsőde

Az intézmény irányító/felügyeleti szerve:

- Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
9330 Kapuvár, Fő tér 1.

Az intézmény illetékessége, működési köre óvodai ellátás tekintetében

Kapuvár város közigazgatási területe, külön feladatellátási szerződés alapján Babót, Himod, Osló, Veszvény, Vitnyéd községek közigazgatási területei

Székhely:

Király-tó Óvoda és Bölcsőde Központi óvodája
9330 Kapuvár, Arany János u. 10/a.

Tagintézményei:^{4 5}

- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Lakótelepi tagóvodája

¹ 114/2014. (VI.30.) ÖKT határozat

² 125/2015 (VI.28.) ÖKT határozat

³ 95/2022. (V.26.) ÖKT határozat

⁴ 114/2014.(VI.30.) ÖKT határozat

⁵ 125/2015 (VI.28.) ÖKT határozat

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

- 9330 Kapuvár, Ifjúság u. 5.
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Házhelyi tagóvodája
9330 Kapuvár, Mátyás király u. 29-31.
 - ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Gartai tagóvodája
9330 Kapuvár, Bercsényi u. 1/A
 - ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Babóti tagóvodája
9351 Babót, Fő u. 94.
 - ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Himodi tagóvodája⁶
9362 Himod, Fő u. 93.
 - ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Oslói tagóvodája
9354 Osló, Rákóczi u. 16.
 - ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Veszékényi tagóvodája
9352 Veszékény, Fő u. 63.

Intézményegysége:

Király-tó Óvoda és Bölcsőde, Bölcsőde
9330 Kapuvár, Arany János u. 10/a

Az intézménybe felvehető maximális gyermekek létszáma ^{7 8}

Központi óvoda	100 fő/ 5 ⁹ csoport!
Gartai tagóvoda	100 fő/ 4 csoport
Házhelyi tagóvoda	50 fő/ 2 csoport
Lakótelepi. tagóvoda	50 fő ¹⁰ / 2 csoport
Babóti tagóvoda	25 fő/ 1 csoport
Himodi tagóvoda	25 fő/ 1 csoport ¹¹
Oslói tagóvoda	50 fő/ 2 csoport
Veszékényi tagóvoda	50 fő/ 2 csoport

Összesen:	450 fő/ 18 csoport

Az intézménybe jelenleg működő csoportok száma, gyermekek létszáma¹²

⁶ 95/2022.(V.26.) ÖKT: határozat

⁷ 114/2014.(VI.30.) ÖKT határozat

⁸ 125/2015 (VI.28.)ÖKT határozat

⁹ 138/2025. (VI.26.) ÖKT.határozat

¹⁰ 95/2022.(V.26.)ÖKT. határozat

¹¹95/2022.(V.26.)ÖKT. határozat

¹¹ 95/2022.(V.26.)ÖKT. határozat

¹² 41/2021. (IX.30.) ÖKT határozat

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

Központi óvoda	5 csoport -100 fő
Gartai tagóvoda	3 csoport - 100 fő
Házhelyi tagóvoda	2 csoport - 50 fő
Lakótelepi tagóvoda	2 csoport - 50 fő
Himodi tagóvoda	1 csoport – 25 fő
Babóti tagóvoda	1 csoport - 25 fő
Oslói tagóvoda	2 csoport - 50 fő
Veszényi tagóvoda	2 csoport - 50 fő

Összesen:	1 csoport – 425 fő

2. HELYZETKÉP A KIRÁLY-TÓ ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE INTÉZMÉNYÉRŐL

2.1. Kapuvár

Kapuvár Magyarország Észak-nyugati szegletében elhelyezkedő kisváros, a Rábaköz 10.000 lakosú települése Győr-Moson-Sopron megyében. 1969. október 1. napjától város. Győr és Sopron között félúton helyezkedik el, a 85-ös főútvonal közepén szeli át. A várost a Fertő-Hanság Nemzeti Park észak felől övezi.

Infrastrukturális hálózata teljes egészében kiépült, a település logisztikai megközelítése jó.

A múlt században Kapuvár lakosságának száma erősen ingadozott: először nőtt, majd csökkent. Tetőpontját a 80-as években érte el, azóta sajnos csökkenő tendenciát mutat.

Kapuváron a székhely és tagóvodái a városrészek központjában helyezkednek el. A városrész gyermekeit fogadják és látják el. A gyermeklétszám megoszlása aránytalan.

Központi óvoda

Kapuváron a legtöbb gyermeket nevelő óvodai feladatellátási hely. Az Arany János utcai épületegyüttesben két intézményegység működik (óvoda, bölcsőde).

Az épület felszereltsége, annak állaga jónak mondható. 2009-2010 évben megtörtént a nyílászárók cseréje, és az épület külső felújítására is sor került, 2018-ban pedig a tetőszigetelés és a fűtőkorszerűsítés is megvalósult.

A 2024/2025 nevelési évben belső felújítás történt az óvodában, valamint egy új épületszárnyal is bővült az épület. A kétszintes épületrész az északi homlokzathoz csatlakozik, és fontos mérföldköve lett intézményünk fejlődésének.

A földszinten egy tágas, 25 fős csoportszoba kapott helyet öltözővel, mosdóval, valamint vezetői iroda és akadálymentes mosdót is helyet kapott.

Az emeleten tornaszoba, szertár, fejlesztőszoba, öltöző és mellékhelyiség szolgálja a gyermekek mindennapjait.

A bővítéssel együtt kiépült a tűzjelző rendszer, megújult az épület előtti kerítés és modern, kétszárnyú kapu települt.

A tornaszoba rossz időben is biztosítja a napi mozgást, és lehetőséget ad speciális tornaeszközök használatára.

2018-ban az Ovi-Sport Közhasznú alapítvány támogatásával sportpálya került kialakításra az óvoda udvarán.

Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

2026 januárjától új, természetközeli játszóudvar is várja majd a gyermekeket – sok fával, növényvel, biztonságos és élménydús játéklehetőségekkel.

A gyermekek összetétele vegyes képet mutat, tükrözi a városi lakosság sokszínű rétegződését.

A Központi óvodában öt csoport működik, a gyerekek életkori összetétele alapján osztott, illetve részben osztott csoportokban. Csoportszobák otthonosak, esztétikusan, ízlésesen berendezettek.

A **Gartai tagóvoda** Kapuvár városának gartai részén helyezkedik el. Nyugodt környezetben lévő, kertvárosi jellegű, jól megközelíthető óvoda.

Épülete eredetileg négy óvodai csoportra lett kialakítva, de 2011-től három óvodai csoport működését biztosítja. A negyedik üres csoportszoba lehetőséget biztosít a mozgásos tevékenységekre, programok, ünnepek, események megszervezésére, lebonyolítására. A tágas, esztétikusan, harmonikusan berendezett óvoda megfelel a nevelés által támasztott követelményeknek, továbbá a gyermekek harmonikus fejlődését is biztosítja. Rendelkezik só-szobával, melynek használata segíti a légúti betegségek prevencióját és gyógyulását.

A tagóvoda épülete az utóbbi években többszöri felújításon esett át. Első körben megtörtént a nyílászárók cseréje, az épület külső felújítása⁴, szigetelése, a tetőszerkezet javítása, napelemekkel történő ellátása. Később a villamos hálózat, vizes blokkok, padló burkolatok cseréje, akadálymentes WC és parkoló kialakítása, a tálalókonyha korszerűsítése valósult meg.

Az óvoda udvara sokféle dísznövényekkel, bokrokkal, virágokkal, sziklakerttel, hatalmas fákkal övezett terület. A nagy játszókert, az Ovi-Sport Közhasznú alapítvány támogatásával készült sportpálya, a sokrétű játékeszközök lehetőséget biztosítanak a változatos mozgásformákra.

A **Lakótelepi tagóvoda** barátságos, családi környezetben helyezkedik el. Az óvoda 2 csoporttal működik, így a gyermekek számára átlátható, bensőséges légkört biztosít, amely lehetővé teszi a személyesebb figyelmet, a közvetlenebb

kapcsolattartást a gyermekek, szülők és az óvodapedagógusok között. Az óvoda egyik legnagyobb értéke a tágas, árnyékot adó fákkal borított udvar, amely biztonságos és változatos mozgáslehetőségeket kínál. Ezt kihasználva: napi rendszerességgel biztosítunk szabadtéri tevékenységeket, az egészséges életmódra nevelést kiemelt nevelési területként kezeljük, a természet iránti érdeklődést és környezettudatosságot már kisgyermekkorban megalapozzuk. Az udvari játékeszközök a mozgásfejlődést támogatják, a természetes környezet pedig a szabad játékre, felfedezésre és a környezeti nevelésre ad lehetőséget. A csoportszobák világosak, barátságos hangulatot árasztanak, felszerelésük megfelel a gyermekek

életkori sajátosságainak. 2014-ben a tagóvoda épülete - energetikai pályázat során – felújításra került, megtörtént a nyílászárók cseréje és az épület külső felújítása.¹³

A Házhelyi Tagóvoda Kapuvár „házhelyi” városrészében családi házból kialakított épületben működik. 1957 óta, 1974-től kétszobás óvodaként. A városközponttól 2 km-re található, környezete nyugodt, falusias jellegű. Kertek, gyümölcsösök és az állattartás is megfigyelhető. 2017–2018-ban, a Széchenyi 2020 program keretében megvalósult infrastrukturális beruházás eredményeként változott meg. A projekt során új tornaszoba és fejlesztőszoba került kialakításra, amely lehetővé tette a rendszeres, szakszerű mozgásfejlesztést, valamint a logopédus, gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus munkájának támogatását. A meglévő csoportszobák teljes körű korszerűsítése is megtörtént: a belső terek felújítása, a burkolatok és világítás cseréje, valamint új bútorok és korszerű eszközök beszerzése valósult meg. Az óvoda udvarán játszóeszközök telepítésére és a szabadtéri környezet fejlesztésére került sor, emellett az épület energetikai korszerűsítésével – nyílászárócseréje és fűtési rendszer felújítása révén – az intézmény működése gazdaságosabbá és komfortosabbá vált. 2020-ban az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány támogatásával sportpálya került kialakításra. A fejlesztés eredményeként jelentősen javultak a mozgásfejlesztés és a differenciált egyéni fejlesztés lehetőségei. A beruházás nyomán a Házhelyi Tagóvoda megfelel a 21. századi elvárásoknak, és hosszú távon biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez szükséges, az országos óvodai alapprogram követelményeivel összhangban álló nevelési környezetet.

2.2. Községi tagóvodák ^{14 15}

A Babóti tagóvoda 1929-ben épült családi házból átalakított óvodai épület. 1999-ig 2 csoporttal, azóta 1 csoporttal működik. A Király-tó Óvoda és Bölcsőde tagóvodájaként 2006. óta biztosítja községünkben az óvodai nevelést.

Az épületet kívül, belül felújították. Tipikus falusi óvoda, mely a helyi adottságokhoz, a szülők igényeihez alkalmazkodva fogadja a gyermekeket.

Himodi tagóvoda

Az óvoda Himod község központjában, nyugalmas környezetben helyezkedik el. 1970-ben kezdődött meg az intézmény építése, majd 1972. február 1.-én nyitotta meg kapuit a gyermekek előtt. Az óvoda vegyes összetételű csoportban fogadja a gyermekeket. Az épület stílusa tükrözi a községi óvoda jellegét.

¹³7/2014. (VIII.26.) KÖB Határozat

¹⁴ 114/2014. (VI.30.) ÖKT határozat

¹⁵ 125/2015 (VI.28.) ÖKT határozat

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

2020-ban történt meg a fűtés korszerűsítése.

2021 nyarán az intézmény a Magyar Falu Programnak köszönhetően új nyílászárókat, burkolatokat, berendezési tárgyakat és külső hőszigetelést kapott. Az óvoda dolgozói alkalmazkodnak, igazodnak a szülők és a gyermekek igényeihez.

Az Oslói tagóvoda

Az Oslói tagóvoda Osló a Rábaköz évszázadok óta ismert és kedvelt búcsújáróhelye. Kapuvártól 10 km-re, a Hanság déli peremén fekszik. Lakosainak száma az elmúlt évek során csökken. 1965-66-ban épült az óvoda. Önállóan, majd alapítványi óvodaként működött. Az óvoda 2008-ban a Király-tó Óvoda és Bölcsőde tagóvodája lett. 2003-ban a fűtés korszerűsítése, a külső, belső felújítás, a nyílászárók cseréje megtörtént. Az osztrák határ közelsége és a nyugodt, családi, természetközeli környezet egyre jobban vonzotta a fiatalokat, így egyre több gyermek született és sokan telepedtek le Osló községben. 2021-ben az óvoda épületét teljesen felújították és a megnövekedett gyermeklétszámnak köszönhetően jelenleg 2 csoportos óvodaként működik. ¹⁶

A Veszényi tagóvoda

A Veszényi Tagóvoda története az 1930-as években kezdődött, amikor még „Nyári Napközi Otthonként” funkcionált, a mezőgazdasági idénymunkák idején gondoskodva a gyerekekről. Az első folyamatosan működő óvoda 1952-ben nyitotta meg kapuit egy cselédlakásból kialakított épületben.

A mai modern, 766 négyzetméteres óvodaépület 1994-ben került átadásra a falu központjában, a polgármesteri hivattal egy épületben, saját konyhával. 2009 szeptembere óta az intézmény a Király-tó Óvoda és Bölcsőde tagi¹⁶ intézménye.

Az óvodában két csoportban három óvónő, két dajka és egy pedagógiai asszisztens gondoskodik a gyerekekről. A 2016-os egészségvédelmi jótékonyági nap bevételéből mindkét csoportszobában sófalat alakítottunk ki. A tágas, fás udvaron modern játékokkal várjuk a kicsiket. 2025 tavaszán magaságásokat is kialakítottunk, amely nagy sikert aratott. Az óvodások a szomszédos sportcsarnokot is rendszeresen használják. Az óvoda épülete folyamatosan újul az önkormányzat jóvoltából, 2022-ben hűtő-fűtő klímát szereltek fel a csoportszobákban és az aulában, 2025-ben pedig az utcafronton új nyílászárók kerültek beépítésre. A természethez való közelség is

nagy előny, hiszen pár perces sétával eljuthatnak a házak közül a zöldövezetbe. A faluban is rendszeresen sétálunk a gyermekekkel, többször ellátogatunk a falu játszótereire. A tagóvoda aktívan részt vesz a falu közösségi életében.

¹⁶ 4/2021 (VIII.24.) KÖB határozat

2.3. Tárgyi feltételek

Kapuvári óvodai feladatellátási helyeink rendelkeznek a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

Az óvodaépületek foglalkoztató- és kiszolgáló helyiségeinek mérete a maximum létszámnak megfelelő, gyermekenként 2 m².

Az épületek nagysága az ellátandó feladathoz megfelelő. Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Egységeink jelenlegi komfortfokozata jó. Évek óta gázfűtéssel rendelkezünk.

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Lehetővé tesszük mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, **lehetőleg természetes** anyagokkal vesszük körül. A gyermekek által használt **játékokat, eszközöket** számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Az esztétikus külső és belső környezet biztosítása érdekében mindent megteszünk, melynek szinten tartását nem csak a fenntartó által biztosított költségvetési keretből kívánjuk megoldani. Ennek a tevékenységnek aktív részese az óvodai kollektíva, munkával és anyagi támogatással a szülői munkaközösség, a „Kapuvári óvodáskorú gyermekekért” Alapítvány, a patronálók és a pályázati lehetőségek.

Községi tagóvodáink tárgyi felszereltsége, játszóudvarok állapota is jónak mondható. Az épületek felújítottak.

A fenntartó községek önkormányzatai magukénak érzik a tagóvodáinkat, fenntartói kötelezettségüknek lehetőségeikhez mértén maximálisan eleget tesznek.

A gyermekek játékának eszközszerkezete

A játékeszközök minden csoportban megfelelő szinten vannak. Ehhez hozzájárul az óvónők kreativitása, eszközkészítő munkája, és a szülők támogatása. Az egyes játékfajtákhoz, játéktémákhoz szükséges eszközöket, anyagokat, képességfejlesztő játékokat folyamatosan biztosítani kívánjuk.

A játékok, eszközök csoportszobai (udvari) elhelyezését mindenkor meghatározza a gyermekcsoport fejlettsége, egészségük megőrzése, védelme, miközben biztonságuk, kényelmük mellett mozgás- és játékigényük is biztosított.

A gyermekek tanulásának eszközei:

Óvodáinkban jól kialakított és hasznos eszközrendszerrel rendelkezünk a mozgásfejlesztés területén.

Szintén nagyon sokat fejlődött a zenei eszköztárunk és a mesélés, verselés kellékei.

A vizuális nevelés kellékeit az óvoda biztosítja.

Törekszünk olyan eszközök beszerzésére, melyek a gyermeki felfedezést, kreativitást, a gyakorlati problémamegoldást erősítik, arra adnak lehetőséget.

A gyermekek mesekönyv, óvónők szakkönyv-ellátottsága:

Jelenlegi könyvállományunk sok szép értékes darabból áll. Célunk, a meglévőt megóvni, a megjelenő új kiadványokból a nevelőmunkát legjobban szolgálókat beszerezni. Minőségi mesekönyvek vásárlására törekszünk.

Programunk megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételeink a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről szóló 1/1998./VII. 24./ OM rendelet alapján adottak.

2.4. Személyi feltételek ^{17 18 19 20 21}

Intézményünk valamennyi dolgozója a munkakörének megfelelő végzettséggel rendelkezik. A jelenlegi feladat ellátásához megfelelő a személyi állományunk.

Pedagógiai képesítéssel rendelkező óvónők száma:

35 fő felsőfokú végzettségű óvónő

Pedagógiai munkát segítőik száma:	szakképzett dajkák száma:18 fő
	pedagógiai asszisztens 5 fő
	óvodatitkár 1 fő

A személyi feltételek szöveges bemutatása:

Nevelőtestületünkre az azonos gondolkodás, az összetartó erő, ugyanakkor egyéni belső indíttatású kreativitás a jellemző. Tudjuk, hogy az óvónők elfogadó, segítő, támogató, attitűdje modellt jelent a gyermekek számára. Emberi, szakmai

elkötelezettség, következetesség határozza meg kapcsolatunkat. Tiszteljük egymás személyiségét, önálló nevelői eljárások megvalósítását, ha az a gyerekek érdekeit,

¹⁷ 114/2014.(VI.30.) ÖKT határozat

¹⁸ 125/2015 (VI.28.) ÖKT határozat

¹⁹ 41/2021 (IX.30.) ÖKT határozat

²⁰ 95/2022.(V.26.) ÖKT. határozat

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

fejlesztését, óvodai életük sokszínűségét, gyermekközpontú nevelését szolgálják. Feladatunk lehetőséget teremteni, hogy a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelése esetén a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek (sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő és kiemelten tehetséges gyermek) nevelését speciális szakemberek segítségével végezzük.

Nevelőmunkánk színvonalát növeli az intézményen belüli hospitálások, tapasztalatcserék, képzéseken, tanfolyamokon való részvétel, mely ismeretbővítést nyújt a nevelés minden területén.

A nevelői munkát segítő dajkák együttműködő készsége segíti, támogatja a napi tevékenységünket.

A gazdasági iroda a gazdasági vezető irányításával segíti munkánkat. Minden itt dolgozó munkatársunknak, a beosztásának megfelelő iskolai végzettsége van.

3. ÓVODAI PROGRAMUNK NEVELÉSRENDSZERE

3.1. Gyermekkép, Óvodakép

Gyermekkép

Az **Alapprogram** az ember személyiségéből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások-**beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is**- együttesen határozzák meg.

Szeretnénk olyan kisgyermeket nevelni, akik megtanulnak együttműködni, alkalmazkodni, képesek gondolataikat megfogalmazni, kapcsolatot teremteni, akik érdeklődőek, kíváncsiak, akikben él felfedezés és megismerés vágya, akik szeretik a természetet, kötődnek a településükhöz.

Szeretnénk érzelem gazdag, kiegyensúlyozott gyermekeket nevelni, akik testileg is egészségesen fejlődnek. Képesek önmagukat értékelni, másokat elfogadni.

Szeretnénk olyan gyermekeket nevelni, akik rendelkeznek megfelelő ismeretekkel, képesek ezeket alkalmazni, és rendelkeznek az alkalmazáshoz szükséges képességgel, készséggel, attitűddel.

Törekszünk arra, hogy gyermekeink környezetükhöz való pozitív viszonyát tartalmasabbá tegyük, kialakuljon bennük a környezet tudatos védelme, tisztelete.

Olyan gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelést folytatunk, ahol minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Szeretnénk, hogy óvodás gyermekeink őszintén elfogadják, tolerálják sajátos nevelési igényű társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes legyen számukra.

Az óvodáskor végére rendelkeznek életkoruknak megfelelő testi, lelki, szociális érettséggel, és készen állnak a sikeres iskolai tanulás megkezdésére, megteremtődnek az iskolás korba való átlépés pszichikus feltételei.

Óvodakép

Óvodánknak, mint a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelő intézményének, pedagógiai tevékenységrendszere, **személyi és tárgyi**, valamint **pedagógiai** környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a **személyiség** kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Olyan óvodában kívánjuk nevelni a gyermekeket, ahol fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételei biztosítottak: a kisgyermek jól érzi magát, mert biztonságot nyújtó, befogadó, elfogadó, segítő, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör van, ahol a gyermeket körülvevő környezet esztétikus és tiszta.

Segítjük a környezettudatos magatartás kialakulását az óvodánk tevékenységrendszerének kialakításával, a gyermeket körülvevő tárgyi környezetnek a formálásával. Az egyén tiszteletben tartása mellett a társas viselkedés megtapasztaltatásával, gyakorlásával a gyermekek szocializációját kívánjuk segíteni.

Olyan óvodában kívánunk nevelni, ahova szívesen jönnek nap, mint nap a gyermekek és felnőttek egyaránt, ahol nemtől, vallási és faji hovatartozástól, társadalmi helyzettől függetlenül fejlődhetnek gyermekeink saját képességeik alapján. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodánk olyan pedagógiai környezetet kialakítására törekszik, ahol a különbözőség felé fordulás mindenki számára természetessé válik.

Az SNI gyermekekkel való együttnevelésével segíteni kívánjuk az SNI gyermek beilleszkedését, elfogadását, és a gyermekek tolerancia szintjének emelését.

A hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése során segíteni szeretnénk a társadalmi beilleszkedésüket, felzárkóztatásukat.

A gazdag mindennapok keretében olyan fejlesztő hatású tevékenységek szerveződnek, melyek a gyermek életkori és egyéni sajátosságaira épülnek. Így közvetetten kívánjuk segíteni, hogy az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődjenek.

3.2. Alapelveink

- Az egészséges óvodai környezet megteremtésével a gyermekenként változó testi-lelki szükségletek maximális kielégítése.
- A gyermek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatása során alkalmazott pedagógiai intézkedések mindig a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- A gyermekek egyéni különbségeit (akár társadalmi, akár kulturális, akár biológiai) maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra építve alakítunk ki befogadó környezetet. A befogadó környezet egyben azt jelenti, hogy az óvodai nevelésünkben résztvevő valamennyi személy a kölcsönös együttműködés szellemében megismeri, érték-ként fogadja el, és épít az egyéni különbségekre.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.
- A gyermek fejlődését genetikai adottságok, egyéni érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.
- A fejlődő gyermeki személyiség emberi jogait, méltóságát biztosítani kell.
- Egyéni különbségek tiszteletben tartása, a különbözőség elfogadása. Óvodánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvodai nevelésben egyenlő hozzáférést kell biztosítani a gyerekeknek az óvodai élet minden területén.
- A fejlődő gyermeki személyiséget különleges védelem illeti meg.
- A gyermeknek joga van személyisége teljes kibontakoztatására.
- Az óvoda a családi nevelést segítő, kiegészítő és korrigáló feladatot lát el.
- A migráns gyermekek/nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyerekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális/multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét biztosítani kell.

3.3. Alapvető cél, feladat

Alapvető célok:

- A 3-7 éves korú gyermekek nyugodt, derűs, szeretetteljes óvodai légkörben, tevékenységre serkentő, élményekre építő, inger gazdag környezet

biztosításával a személyiségének fejlesztése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

- A gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítésével a testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus fejlődésének erősítése.
- A gyermek és közvetlen környezete közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Általános nevelési célok

- Az értelmi nevelés célja, hogy a gyermekek képesek legyenek az ismeretek befogadására, önálló értelmi tevékenységet tudjanak folytatni. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatának eredményeként alkotásokat hozzanak létre.
- Az erkölcsi nevelés célja az, hogy a szereteten alapuló értékrend érvényre jutásával segítsük a gyermeket abban, hogy saját magát és környezetükhöz való viszonyukat tudatosan és szabadon formálhassák.
- Az esztétikai nevelés célja, hogy a gyermekek tervszerű irányítással képessé váljanak a szép befogadására az őket körülvevő világban, az emberi alkotásban, és ők is a szép alkotására törekedjenek.
- Érzelmi nevelés és értékorientált közösségi nevelés
A gyermekek egymás közötti és felnőttekkel való viszonyát a szeretet érzelmi jellemezzék. Az elsődleges szocializáció helye a család, a másodlagos szocializáció helye az óvoda, ahol szakszerű irányítással a pusztán együttléttől eljutnak az együvé tartozásig, az együttműködésig.
A jó közösség kialakításának leghatásosabb eszközei a közös célok, hagyományok, szimbólumok megteremtése, közös ünneplés, a csoport életét szabályozó szokásrendszer, az értelmes fegyelem.
- Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat legapróbb mozzanatában is. A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozásával válik lehetővé. A gyermek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalom iránti érdeklődést kelthetjük fel.

3.4. Óvodai programunk feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és **értelmi fejlesztése**. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.4.1. Egészséges életmód alakítása (egészségnevelési program)

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az egészséges életmódra nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- a egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása megfelelő szakember bevonásával, a szülőkkel együttműködve.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó egészségnevelési feladatok megvalósítása.
- a környezetük védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- a gyermekek lelki egészségének védelme.

A tevékenységek megszervezése:

A helyesen kialakított életritmus feltétele a gyermek harmonikus fejlődésének, felerősíti, támogatja annak pozitív alakulását. Rugalmas, a gyermekek életkori sajátosságait, igényeit, szükségleteit kielégítő napirendet tervezünk, melyben érvényesül a folyamatosság és a kötetlenség. Az alkalmazott módszerek a tanulás-

Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

tanítás eredményességét segítik. Fontos a tevékenységek közti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék mással nem helyettesíthető szerepét.

Az óvodai életben a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Különös figyelemmel érvényesítjük az alvás-pihenés, a szabad levegőn való tartózkodás és a táplálkozással

kapcsolatos szükségletek kielégítését, valamint a mentálhigiénés gondozást. Törekszünk a várakozási idők minimalizálására.

A gondozás során az óvónő, a gondozást végző dajkával együttműködve nevel, kapcsolatot épít a gyermekekkel, tudatosan fejlesztve önállóságukat.

Egészséges környezet

Célunk az otthonosság, komfortosság kialakításával a testi – lelki harmónia megteremtése.

Feladataink:

- esztétikus, gazdag léttér kialakítása, karbantartása;
- anyagok, tárgyak újrahasznosítása;
- környezetvédelmi szokások kialakítása;
- környezeti higiénia igényének kialakítása;
- felszerelés, bútorzat állandó tisztántartása;
- rendszeres, alapos takarítás;
- balesetveszély megelőzése;

Táplálkozás

Célunk az egészséges táplálkozáshoz szükséges feltételek megteremtése

Feladataink:

- az étkezésekre mindig azonos időpontban kerül sor, segítve és erősítve a táplálkozás feltételes reflexeit,
- az egyéni különbségek, a lemaradás megfelelő szintre hozása,
- kulturált körülmények, eszközök biztosítása, a megfelelő időkeret,
- az óvónők a dajkával együttműködve tegyék örömtelivé az étkezéseket, teremtsenek jó hangulatot az étkezések során.
- az ünnepek alkalmával az étkezések körülménye, hangulata is erősítse az ünnepek érzelmi hatását.
- az étkezési szokásrendszer korcsoportonként egymásra épülő, a kistányér, mélytányér, kanál magabiztos, megfelelő használatának kialakítása után kerüljön bevezetésre a kancsóból az önálló öntés gyakorlata, a villával, késsel, dupla terítéssel történő étkezés, a szalvéta használata váljon belső igényévé a gyermekeknek.

Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

- folyamatos reggeliztetés kialakítása
- folyamatos folyadék biztosítása a nap folyamán
- gyümölcsnap bevezetése (Heti egyszer a szülők hoznak egy-egy darab gyümölcsöt, amit aztán a gyerekek közösen fogyasztanak el.)
- az óvodai tevékenységek során az óvónők a gyermekekkel ismertessenek meg új ízeket, addig ismeretlen étel-, italféleéseket

- étkezésben jelentkező különbözőség elfogadtatása a társakka

Testápolás

Célunk a gyermekek egészségének védelme, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodás, tisztaságigény kialakítása.

Feladatunk:

- testük, ruházatuk gondozása, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodási igényük kialakítása
- fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk őket az önálló tisztálkodásra.
- a fogmosás bevezetésére a fokozatosság legyen a jellemző, ehhez a napirendben megfelelő időkeretet kell biztosítani.
- Törekszünk az egyéni igények kielégítésére, a szükséges intimitás feltételeinek a megteremtésére
- A mosakodás, fogmosás, fésülködés, WC-használat szokásrendszerét a csoport sajátos igényeit figyelembe véve a csoportvezető óvónők alakítják ki, és a nevelési tervekben ezt meg is fogalmazzák.

Öltözködés

Célunk az öltözködés műveleteinek elsajátíttatása, önállóság fejlesztése, időjárás elleni védelem.

Feladatunk:

- megfelelő időkeret biztosítása az öltözködés gyakorlásához, mozdulatok, fogások elsajátításához
- rendezett, esztétikus külső igényének kialakítása
- megfelelő kényelmes ruházat (ne legyen szoros, szabad mozgást ne gátolja, ne legyen kényes, féltős)
- okos segítségnyújtás, biztatás, türelem a felnőttek részéről
- váltó cipő, váltó ruha és nagycsoportban tornafelszerelés biztosítása
- udvari cipő, gumicsizma

Pihenés

Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

Célunk az elegendő, pihentető, nyugodt alvás a gyermek szomatikus, pszichés fejlődésének biztosításához. (Erre a szülők figyelmét is felhívjuk, megelőzve a későbbi magatartási-viselkedési és tanulási rendellenességek egy részét.)

Feladatunk:

- a pihenés időtartama korcsoportonként differenciált
- zavaró belső és külső ingerek megszüntetése
- kellemes, nyugodt légkör biztosítása
- a pihenés nyugalmának megteremtése mesével, zenével
- alvási szokások tiszteletben tartása

Levegőztetés, szabad mozgás

Célunk a szabad mozgás feltételeinek megteremtése, a szabad levegőn való tartózkodás igényének kialakítása, immunrendszer erősítésével a betegségek megelőzése.

Feladatunk:

- mozgásos játékokat szervezünk a mozgásigény kielégítésére, mozgáskoordináció fejlesztésére
- rossz idő esetén, tornateremben, tornaszobában biztosítunk teret a nagymozgások kielégítésére
- jó időben a mindennapos mozgást is az udvaron tartjuk
- naponta, időjárástól függően, több órát, délelőtt és délután is kinn tartózkodnak a gyermekek a levegőn.
- ha a hőmérséklet $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$ alá esik a csoportszobák fokozott szellőztetése mellett, a gyermekek az épületben maradnak
- nyári kánikulában fokozottan ügyelünk arra, hogy a gyerekek ne hevülhessenek túl, tevékenységüket a szabadban, árnyékban, vagy az épületben szervezzük meg
- a megfelelő folyadékbevitelről folyamatosan gondoskodunk, nemcsak kánikula idején

Egészség-betegség

Együttműködünk az óvoda orvosával a kötelező szűrések elvégzésében, az adódó pedagógiai és szervezési feladatok ellátásával is. A beteg kisgyermek szüleit azonnal értesítjük, a szülő megérkezéséig biztosítjuk felügyeletét. Az SZMSZ határozza meg a beteg kisgyermekkel kapcsolatos teendőket, a betegség utáni óvodába lépés feltételeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- Önállóan, felszólítás nélkül használja a WC-t, önállóan tisztálkodik.
- Vigyáz környezete rendjére.
- Szükség szerint, rendeltetésszerűen használ zsebkendőt.

- Ügyel az étkezőasztal esztétikumára, helyesen használja az evőeszközöket.
- Kialakul a gyermekben az esztétikus étkezés igénye.
- Igényévé válik a saját személye és környezete rendje, gondozottsága.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyre rakja.
- Megismerik az egészséges táplálkozás alapjait, a testedzés fontosságát.

3.4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek magatartását érzelmei befolyásolják, ezért fontos, hogy a többi gyermekkel és a felnőttekkel való kapcsolata során pozitív, kedvező hatások, élmények érjék. A társas kapcsolatok alakulása során fontos, hogy a gyermek találja meg helyét a közösségben. Lehetősége van a csoporttal való együttműködésre, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhet. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés feladatai:

- Már az óvodába lépéskor érje kedvező hatás a gyermeket: védettség, biztonság, jó közérzet.
- A gyermek-felnőtt kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvónő-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatai, társas kapcsolatok formálása, erősítése, körültekintés, gyöngédség, megértés, türelem, szeretet, barátság, megtartó képesség formálása.
- Segítse az óvoda a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, önkifejező önértékesítő törekvéseit támogassa
- A gyermek egyéni igényeit figyelembe véve, a közösségi érzelmeinek, beállítódásnak, magatartásának formálódása a csoport szokásai alapján.
- Erősödjenek, gazdagodjanak a gyermek erkölcsi-szociális, esztétikai és intellektuális érzelmei.
- Pozitív értékrend kialakulásának a megalapozása.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése.
- A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása.
- A különbözőség elfogadására, tiszteletére nevelés.

Erkölcsei-szociális érzelmek alakítása

- Teremtsünk a gyermek önmegvalósításához teret, eszközt, mentesítsük a konformizmustól.
- Az életörömeire való képesség példamutatással alapozható meg.
- Fontos az érzelmileg biztonságot nyújtó, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes és nyugodt óvodai légkör, melyben sok a közös élmény, a közös felfedezés. Ennek során fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik: együttműködés, együttérzés, figyelmesség, önállóság, barátság, szorgalom, a végzett munka öröme, kitartás, állhatatosság, sikerélmény, önzetlenség, megbecsülés, konstruktív társas kapcsolat fejlődése, jó és rossz megismerése, önmagunk és mások szeretete, a különbözőség elfogadása, érzelmekre épülő kapcsolatteremtés.

Esztétikai érzelmek alakítása

- Higiénikus gondoskodás biztosítása.
- Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A természet szépségének felfedezése, a szép, esztétikus felismerésének erősítése.
- Ízlésformálás az óvodánk mindennapjaiban a személyi, környezeti esztétikában is jelenjen meg és fejlődjön a gyermek szép iránti igényéből.
- Művészeti élmények a belső látás élményéből, rácsodálkozási képességből fejlődjenek.
- Az esztétikai élmények, benyomások legyenek alkotói, formálói az értékítéletnek.

Intellektuális érzelmek alakítása

- A gyermek természetes kíváncsiságából fakadó érzelmi megnyilvánulások segítsék a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott befogadását.
- Fejlődjön a gyerekek kíváncsisága, utánzási kedve, érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, gondolkodása, kreativitása, kitartása.

Óvodánkban az erkölcsi, szociális, esztétikai, intellektuális érzelmek fejlesztése az óvodai életünket, nevelésünket áthatja a tevékenységünk keretein belül is.

Érzelmi erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés tartalma:

Kiegyensúlyozott szeretettelgi légkör, gazdag, tevékenykedtető óvodai élet. Közös élmények segítik a felnőtt és gyermek-gyermek kapcsolatának fejlődését.

Rendszeres óvodába járás előtt javasoljuk a szülőknek, hogy napról napra szoktassák be gyermeküket. Az óvodai befogadás időszaka meghatározza a gyerekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Az óvónő a szülőkkel együtt teremtse meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe való beilleszkedéséhez. A szülőkkel megbeszélve, az óvónő lehetőséget adhat arra, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen meg az óvodával. Mindig az adott körülményeknek

megfelelően döntsön az óvónő. (A Nemzeti köznevelési törvény (Nkt.) lehetővé teszi a 2,5 éves gyermekek óvodai felvételét.) A **befogadás** ideje alatt a gyermekek elhozhatják azokat a tárgyakat, amelyekhez ragaszkodnak. A befogadásban mindkét óvónő és a dajka is vegyen részt. Ez az átmeneti időszak addig tart, amíg a gyermeknek erre szüksége van, a befogadás ütemezése az óvónő kompetenciája.

A csoportba érkező új gyermekek fogadására fel kell készítenünk a csoportot is, ami azért fontos, hogy ne legyenek féltékenyek új társaikra, másrészt sokat segíthetnek a befogadásban, megkönnyíthetik az új gyermekek beilleszkedését, miközben önmaguk is fejlődnek, befogadóvá válnak.

Legyen minden óvodai csoportnak hagyománya, szokás- és normarendszere, jelképrendszere, szimbóluma, ami sajátos egyéni színezetű légkört biztosít, és ez mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését. A gyermekekkel együtt alakítjuk a közösségi szokásokat, szabályokat. Fokozatosan, tervszerűen ismertetjük meg, gyakoroltatjuk az udvarias viselkedés szabályait, normáit. Hagyományok ápolásával, ünnepek szervezésével közös örömteli élményeket biztosítunk.

A gyermekeknek legyen lehetőségük minél többször **érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet** választani, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kíváncsiságot, motorizációs állapotot. Az érdektelen gyermekekre szenteljen figyelmet az óvónő, hogy mielőbb kiderítse érdektelensége okát, mert befolyásolását csak így tudja elindítani.

Az egyes tevékenységek során biztosítjuk, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben, emberi környezetben a jóra, szépre, óvja, tisztelje és ismerje, becsülje azt. A szülőföldhöz való kötődés, a **lokálpatrióta magatartás** kialakítására, a **nemzeti identitástudat**, a kulturális értékek megalapozására minden lehetőséget beépítünk óvodai életünkbe.

Folyamatosan kommunikálunk a gyermekekkel, biztosítjuk az állandó személyes érintkezést, erre biztatjuk őket társas kapcsolataikban.

Az óvónő, és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű a gyermekeknek és a szülőknek. Az óvónő a gyermekek közösségének irányítója, személyiségének modell értékével hat a csoportszerveződés folyamatára, serkentője a gyermeke egyéni fejlődésének, miközben maga is a közösség tagja. Az óvónő magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos,

szertetteljes, őszinte. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi befolyásolását.

A közös tevékenységek folyamatában az óvónő ügyeljen arra, hogy a gyermek éntudata megerősödjön, énképe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék. Az óvónő konkrétan, akár egy-egy sajátosság megfogalmazásával mondjon véleményt, értékelést a gyermekekről. **A gyermekek teljesítményét**

önmagukhoz mérve értékeljük, segítsük próbálkozásaikat! Az óvónő magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

Az óvónő ébresztgesse és fejlessze a gyermek egyéni sajátosságait. A gyermekek egymás iránti érdeklődését, az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét segítse. Alakítson ki erkölcsi értékeket, ismertesse fel a jót-rosszat, segítse az őszinteség, igazmondás, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, igazságérzet kialakulását.

A konfliktusok felismerésére és helyes értelmezésére nagy hangsúlyt helyezünk, és a konfliktushelyzetekben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük.

Igyekszünk elfogadtatni társaik esetleg a többiektől eltérő külsejét, viselkedését, beszédét, szokatlan kívánságait, különleges állapotát. A nehezen szocializálható, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek neveléséhez szükséges speciális ismereteket, a sajátos törődést, megfelelő szakemberek bevonásával biztosítjuk. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak egymáshoz, a felnőttekhez, óvodájukhoz, és ez cselekedeteikben is megmutatkozik.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, szokások, szabályok betartása.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.

- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendéget szeretettel fogadják.
- Igényükké válik a tevékenységekben való aktív részvétel és együttműködés.
- A tevékenységet komoly feladatuknak tekintik, és felelősségtudattal végzik és fejezik be.
- Nyugodtan ülnek és figyelnek egymásra és a felnőttekre.

- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját és mások tetteit és magatartási példáit.
- Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- A felmerülő akadályokat képesek legyőzni.
- Eligazodnak a közösségben, tudnak beilleszkedni, alkalmazkodni, kapcsolatot teremteni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

3.4.3. Anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés és az értelmi képességek fejlesztése az óvodai élet egész folyamatában, valamennyi óvodai tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvi, értelmi nevelés, fejlesztés áthatja az óvodai nevelést, kiemelt jelentősége van, mert a nevelés keretének és a gyermeki tevékenységrendszernek is a tartalmát képezi.

Célja:

- Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, szabályközvetítéssel.
- A korosztály műveltségi anyagának elsajátítása.
- A gyermekek képesek legyenek az ismeretek befogadására, önálló értelmi tevékenységet tudjanak folytatni.
- A gyermek spontán érdeklődésére alapozva a tanulási vágy kialakítása, a befogadást segítő értelmi képességek fejlesztése.
- A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatának eredményeként alkotásokat hozzon létre.
- Az anyanyelvi fejlesztés, és a kommunikáció életkorukra jellemző szinten való alakítása.
- Iskolai életre való felkészítés.

Feladata:

- A gyermek spontán tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása tapasztalat- és élményszerzések lehetőségeinek biztosításával. Ezen keresztül fejlődjenek egyre pontosabb és valóságghű észlelések, koncentrált figyelmük, reprodukív emlékezetük, problémamegoldó kreatív gondolkodásuk.
- A gyermeknek, a szervezett, játékos, tevékenységek révén, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése.
- Az érthető, kifejező, beszéd készségének kialakítása, fejlesztése, a spontán szerzett ismeretek rendszerezése, bővítése, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése: a gyermeki beszédkedv, a gyermek meghallgatásának, a gyermeki kérdések érvényesülésének és válaszhoz való jogának biztosításával.
- A napi tevékenységek megszervezésekor szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremtünk, keressük az egyéni és kisebb csoportos beszélgetések alkalmait.
- Őszinte örömmel és odafordulással fogadjuk a gyermekek szóbeli megnyilvánulásait, bátorítjuk a félénkebbeket.
- Szókincsük bővítése.
- A magyar nyelv ápolása, szépségének megéreztetése.
- Beszédünkkel modellt nyújtunk, sok szinonimát használunk.
- Anyanyelvünk szabályai szerinti tagolással, természetes gesztusokkal és mimikával beszélünk.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó anyanyelvi feladatok megvalósítása.
- Bármilyen fejlődési zavar, akadályoztatás esetén szakember (orvos, logopédus, fejlesztőpedagógus) beavatkozását javasoljuk.

Az anyanyelvi nevelés tartalma

Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört valósítunk meg. A nap során bármikor lehetősége van a gyermeknek a beszélgetésre, hiszen az anyanyelv a legfontosabb eszköze az emberek közötti kapcsolatteremtésnek, kommunikációnak.

Kialakítjuk a beszélgetés viselkedési normáit, követelményeit (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, hangerő, stílus, stb.).

A hangok tiszta ejtésének gyakoroltatása, a megfogalmazások javítása helyes minta és szabályközvetítéssel spontán élethelyzetekben, játékosan történhet (direkt javítás elkerülése). A beszédhibák javítása érdekében együttműködünk a logopédussal. Anyanyelvi nevelés kiemelt eszköze: a mese, vers, dramatikus játék.

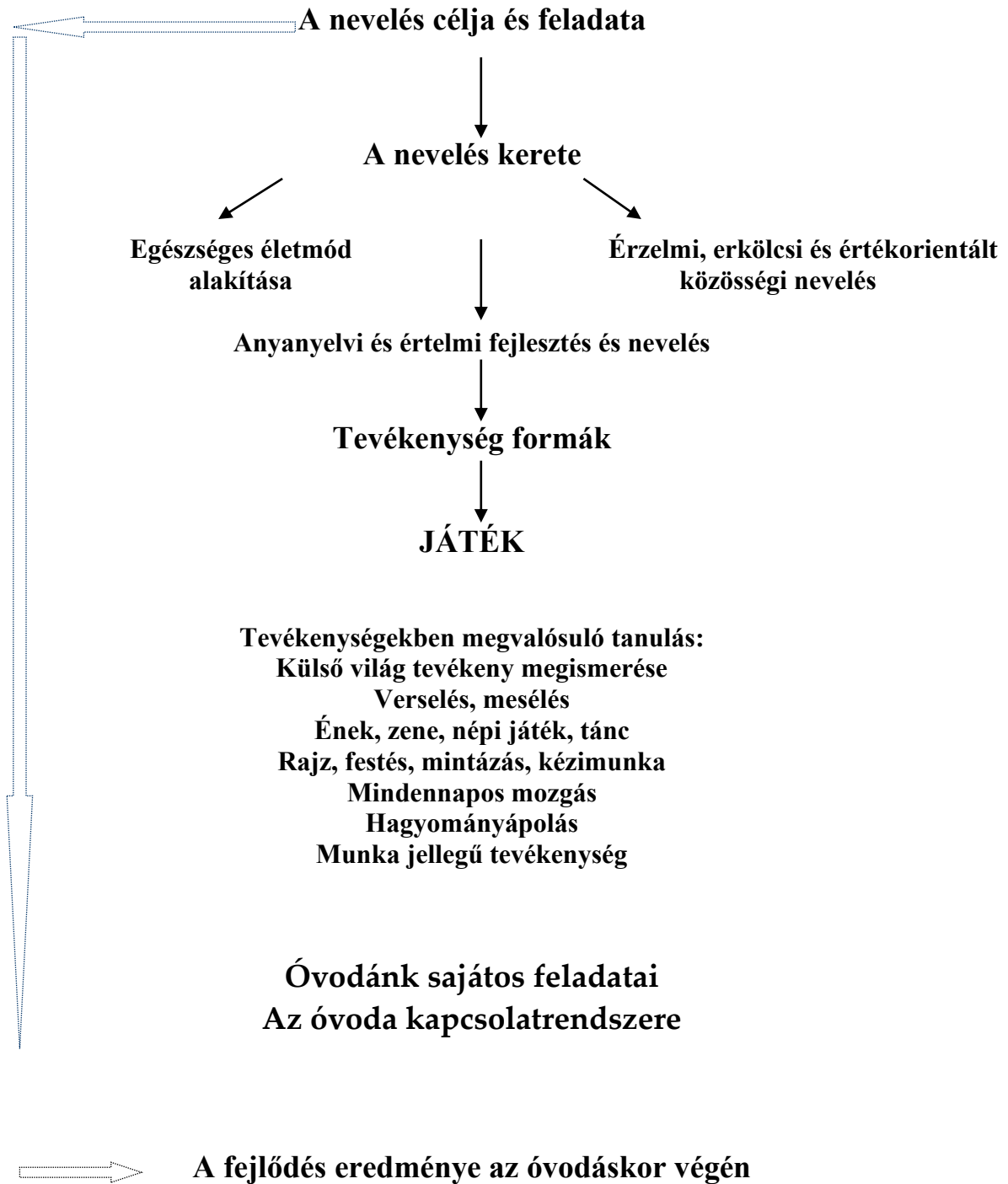
A környezet tiszta, szép, stílusos beszéde mintát nyújt a gyermeknek.

Az értelmi fejlődés során az óvodás gyermeknek el kell érnie az észlelés, finommozgásos funkciók maximális szintű működését, amelyekhez a nyelvi szimbolikus megismerési szint szervesen integrálódik.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Aktívan használják kibővült szókincsüket.
- Összefüggően mesélnek, beszélnek.
- Megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal folytatnak beszélgetést.
- A kommunikációs játékok alkalmával fejlődik érzelmi kifejezőképességük, beszédmódjuk.
- Tisztán, tagoltan, érthetően fogalmaznak.
- Beszédritmusa megfelelő;
- Szükségleteit érthető formában megfogalmazza;
- Beszéde folyamatos, helyesen alkalmazott kötőszavakkal;
- Szókincse megfelel az elvárható életkori jellemzőknek;
- Helyesen használja az igeidőket, ragokat;
- Minden szófajt használ;
- Beszédében előfordulnak az egyszerű és bővített mondatok is.

A program rendszere

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI

4.1. Játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játék a gyermekek számára örömforrás. A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, örömhöz, sikerélményhez jut. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

4.1.1. Játék

Célja:

- Az átélt tapasztalatainak, vágyainak kibontakoztatása. Annak elősegítése, hogy a gyermekek szimbolikus formában fejtsek ki fantáziájukat, élményeiket, ötleteiket.
- Nyújtson örömlélményt a játék, amely érzelmi színképüket gazdagítja. Válgon gazdagabbá, sokrétűbbé, gördülékenyebbé a játék.
- A gyermekek gondolkodásának, értelmének fejlődését, személyiségének formálását leginkább a játékon keresztül valósítjuk meg. A játék úgy segítse a kisgyermek fejlődését, hogy az átélt tapasztalatok, vágyak kibontakoztatása révén, a gyermek állja meg a helyét ebben a modern világban, sajátítsa el az új és még újabb életformákat, sokoldalúvá váljon. Örömet, megnyugvást találjon a játékban, ami érzelmi világát gazdagítja.

Feladatok:

- A szabad játék túlsúlyának biztosítása a napirend megfelelő alakításával.
- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása: játékhoz megfelelő helyre, **esztétikus** és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, **kreatív** gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- A gyermek beszédképességének fejlesztése a játékban.
- A gyermek játéklehetőségeinek gazdagítása (gazdag fantáziájuk miatt szinte korlátlan). Meghitt kuckók, sarkok, motivációk és játéktér képességének célirányos fejlesztése.
- Társas kapcsolatok kialakítása a kapcsolatteremtésben és együttjátszásban. Közvetlen környezet élménynyújtási lehetőségei a gyermekek gyűjteményei.
- Játékokhoz szükséges eszközök biztosítása, érdeklődést felkeltő és variálható játékszerek. A játékszereket, eszközöket minden gyermek számára hozzáférhetően legyenek elhelyezve.
- Önkéntes, örömmel végzett tevékenységi formákban, kreatív ötleteinek szabad kipróbálása.
- A szocializációt és az értelmi fejlődést segítse (és egyben tükrözze is azt).
- 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták gazdagítása, élményszerzési lehetőségek biztosítása a gyakorlójátékhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteltében tartása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó játéklehetőségek biztosítása, a közös játékban való részvétel elősegítése.

A játék helye:

Az óvónő a gyermekekkel közösen alakítsa ki az ideiglenes és állandó játszóhelyeket. A csoportszobákban elhelyezett bútorok legyenek könnyen áttekinthetők, esztétikusak.

A gyermekek kezdetektől szokják meg, hogy környezetük, igényük szerint átalakítható, formálható.

Az udvari játékoknál az óvónő segítse a játékok kibontakozását és tovább fejlődését. Elsődleges szempont a gyermek természetes mozgásigényének kielégítése. A nyári udvari játékok szervezésénél kihasználjuk az udvar adottságait, hogy minél változatosabb játéktevékenységet biztosíthassunk a gyermekek számára.

A játék ideje:

A játékidő folyamatos. A gyermekek a délelőtt elkezdett játéktémát addig játszhatják, amíg a gyermekek számára érdekes, élményt és örömet ad. A napirendben szereplő

egyéb tevékenységek a szabad játékot körülölelve nem zavarnak bele a játék folyamatába.

A játékeszközök:

Legyenek esztétikusak, feleljenek meg a gyermekek igényeinek, keltsék fel az érdeklődést. Nem fontos, hogy valóságűek legyenek. Idézzék fel a valóságos tárgy képzetét, és feleljenek meg az adott korcsoportban a játék funkciójának.

A gyermekeknek lehetősége legyen arra, hogy játékához saját maga is készítsen eszközöket. Ehhez inspiráló, támogató óvónői magatartás, ösztönző tárgyi feltételek is szükségesek.

Az udvari játékeszközök a szabványi előírásoknak feleljenek meg.

A játék témája:

A játéktéma forrása mindig a valóság, a gyermek élményei.

A csoportos játékhoz azonos egyéni élményekre van szükség. Meg kell találni a lehetőséget, hogy a gyermeket közös élményben is részesíthessük.

A játékban az a legfontosabb, hogy a gyermek élvezzi, és a játékon keresztül éli meg magát az életet, ezért az a cél, hogy a gyermek minden tevékenységet játékként élhessen meg.

Már a legkisebekenél is megjelenik a szerepjáték. Az óvónő is vállaljon szerepet ebben.

A gyerekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat a „minta” helyzet megismeréséhez. A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak.

A konstrukciós játékhoz kapcsolva jelenjen meg barkácsolás. A gyermekek konstrukciós játékára jellemző a formagazdagság, s éljék át az „én készítettem” alkotás örömét. A gyermekek játszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi játékokat és szabályjátékokat, amelyek könnyen betarthatók.

Az óvónő tervezzen olyan szabályjátékokat is, amelyek a gyermekek mozgásigényét kielégítik. A nagyobb gyermekekénél dominánsan jelentkeznek az érzellemmel telített szerepjáték, a „minta” helyzet, melyhez különösen erős képzeleterő társul.

A szerepjátékot és a dramatizálást egészítsék ki az építő-konstrukciós játékok. Később legyenek képesek arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzanak létre.

Az óvónő szerettesse meg a szabályjátékokat, a gyermekek is hozzanak létre szabályokat.

Legyenek a játék vezetői maguk a gyermekek is!

Az óvónő játéksegítő módszerei:

Az óvónő tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás érvényesülését.

Az óvónő gazdag módszertana, tapasztalata segítségével döntse el, hogy a játékidőben milyen funkciót tölt be (csendes szemlélő, aktív résztvevő). Az óvónő jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvónő játékesztő metódusai legyenek szituációktól függőek.

A gyerekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyerekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen a játékot követő, szemlélő, hagyja a gyerekeket cselekedni.

Kiscsoportosok esetében – ha szükség van rá - az óvónő legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játék helyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó.

Segítsen azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.

Az óvónő avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni, együttműködni.
- ❖ Játékukban képesek a cselekvések összehangolására.
- ❖ Tiszteletben tartják egymás játékötletét, játéktevékenységét.
- ❖ Megértik, elfogadják társaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- ❖ Képesek a játékeszközök megbecsülésére a játékeszközök rendeltetésszerű használatára.
- ❖ Alkalmazkodnak a saját és mások által felállított szabályokhoz.
- ❖ Erősödnek erkölcsi tulajdonságaik.
- ❖ Sikerélményeik pozitívan befolyásolják önbizalmukat.
- ❖ Játéktevékenység közben fejlődik kommunikációs képességük.
- ❖ Fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk, jellembeli és akarati tulajdonságuk.
- ❖ Képessé válik a stressz-kezelés módszereinek gyakorlására.

4.1.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Célja:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, **amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.**
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.
- A gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Feladat:

- A gyermekhez igazodó, megértő, támogató felnőtt segítségével a gyermek megszerezze az ismereteket és többszöri sokoldalú tapasztalással, megközelítéssel azok bevéssé válhatnak.
- A kreatív gondolkodás fejlődésének elősegítése érdekében a tanulás játékos jellegének biztosítása.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás során a teljes személyiség fejlesztése. A pedagógiai intézkedések mindig a gyermek személyiségéhez igazodjanak.
- Lehetőség nyújtása a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- Segítségnyújtás, olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben a gyermekek saját teljesítőképességüket is megismerhetik.
- Az óvónő a gyermeket a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse.
- Az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formákban megfelelő szervezeti és időkeretek biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez, teherbírásához igazodó fejlesztési feladatok megvalósítása.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzások, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett **párhuzamos** tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás formái:

- ❖ az utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- ❖ a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- ❖ a játékos, cselekvéses tanulás;
- ❖ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- ❖ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- ❖ a gyakorlati problémamegoldás.

Az **utánzások, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás** folyamatában, a szokások alakításában az óvónő a főszereplő. Elfogadó, segítő támogató, attitűdje a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Spontán, játékos tapasztalatszerzés

A gyermek a tevékenységeik során szerzett tapasztalatok, ismeretek, benyomások során tanulnak, ezáltal fejlődnek. Ezen szociális és intellektuális élmények, tanulási képességek fejlesztése az óvónő feladata. Az óvodás gyermek értelmi képessége, érzékelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása, leginkább a játékon keresztül fejlődik.

A játékban olyan szervezett tanulási helyzeteket biztosítunk, melyben az óvónő irányítja ismeretszerzésüket. A játékba integrált tanulás a gyakorlatban úgy valósul meg, hogy a gyermek, az óvónő által kezdeményezett tevékenységek után, szabadon visszatérhet a játékba, hiszen a játékeszközök elrakására nem kerül sor a tevékenység megkezdése előtt.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket éljen át, és természetes kíváncsiságát kielégítse. Ezért a játékba integrált önkéntes és **cselekvéses tanulás** az óvodai tanulás útja.

Ehhez társulnak olyan szervezett, tanulási lehetőségek, mint az **óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, a gyermek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést**. A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran

alakítsa azt, anélkül, hogy kárt tenne benne, hiszen nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek (szülő, pedagógus, dajka) példája elengedhetetlen.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Ismeretszerzés mellett fejlődik akarata, kitartása, önismerete, kifejezőkészsége, önértékelése, kapcsolat kiépítése, problémamegoldása, magabiztossága, döntéshozó képessége.
- ❖ Fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk, jellembeli és akarat tulajdonságuk.
- ❖ Reális énkép kialakulásának elősegítése.
- ❖ Pozitív viszony kialakítása a környezettel.

A **heti rend** tartalmazza azt, hogy a gyermekek napi tevékenységrendszerébe hogyan épülnek be az óvónők által kezdeményezett tevékenységi formák, milyen szervezeti és időkeretben valósulnak meg ezek. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak.

A csoportok heti rendjének összeállításakor az óvónők egyeztessenek a többi csoport óvónőivel, hogy a felmerülő eszközigény kielégítése zökkenőmentes legyen.

Délelőtti játékba integrált tanulás:

- külső világ tevékeny megismerése	- heti 2 alkalom
- verselés, mesélés,	- heti 5 alkalom
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	- heti 1 alkalom
- ének, zene, népi játék, tánc	- heti 1 alkalom
- mindennapos mozgás	- heti 4 alkalom
- szervezett mozgás	- heti 1 alkalom

Udvari játékba integrált tanulás:

- énekes játékok, körjátékok
- külső világ tevékeny megismerése
- mozgás

HETI REND
(A hét napjaira tervezett tevékenység)

szervezési mód	3-4 évesek	4-5 évesek	5-7 évesek
Kötetlen	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése 1x • Rajz, festés, mintázás, kézimunka 1x • Ének, zene, népi játék, tánc 1x 		
Közvetlen kötelező	<ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés 5x 	<ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés 5x 	<ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés 5x
Kötött, vagy kötetlen		<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése 2x • Rajz, festés, mintázás, kézimunka 1x • Ének, zene, népi játék, tánc 1x 	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése 2x • Rajz, festés, mintázás, kézimunka 1x • Ének, zene, népi játék, gyermektánc 2x
Kötött	Szervezett mozgás 1x	Szervezett mozgás 1x	Szervezett mozgás 1x Iskolaelőkészítő 45 perc

A tervezett kötött tevékenységek más feltételeket biztosítanak a tanulás számára a részvétel fegyelmezettebb magatartást, koncentráltabb figyelmet, tudatosabb társakra figyelést sugall.

A külső világ tevékeny megismerése, a rajz, festés, mintázás, kézimunka, az ének, zene, népi játék, tánc, és a **napi 45 perces iskolaelőkészítő tervezett tevékenységek** kötött megszervezésére csak 5-6-7 éves gyermekek számára kerülhet sor. Kiemelt fontosságú az egyéni, differenciált bánásmód, a gyermekekhez igazodó pedagógiai intézkedés.

A tervezett tevékenységek szervezése

A szervezési **formák** jellegükben hordozzák az együttműködések különböző szintjeit, terjedelmét és a variánsait. (egyéni, páros, mikro csoportos forma, csoportos foglalkozás)

Minden tanulási módnak helye van az óvodai életben egymásra hatva érvényesülnek.

A szervezeti keretek kínálta lehetőségeket csak akkor tudjuk jól alkalmazni, ha számba vesszük az óvodai csoportok belső összetételét.

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi, lelki állapota, érdeklődése és kíváncsisága befolyásolja.

Az óvónő az eljárásait változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja.

4.2. A külső világ tevékeny megismerése

„Élet által életre nevelni.”
(Freinet)

”

Tevékenység célja:

- A környezet felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az **összefogás**, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Spontán és szervezett tapasztalatszerzés útján szerezzenek ismereteket szűkebb és tágabb környezetükről, emberekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről.
- A természet szeretetére, védelmére nevelés.
- Környezettudatos életvitel kialakítása, a környezet felfedezése, benne való eligazodás biztosítása együttes tevékenységgel.
- A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.
- A gyermekkori élmények maradandósága következtében a természetet, az élet színterét óvó emberi magatartás megalapozása.

Feladatok:

- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt **fenntarthatósági szemléletformálásra**, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- A környezet megismerése során jusson matematikai alapú tapasztalat a gyermek birtokába.
- Környezetbarát magatartás kialakítása, ismerje meg közvetlen természeti és tágabb környezet hatásait.

- Az érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére lehetőségek nyújtása.
- Szerezzenek tapasztalatot alkalmi és folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok során.
- Találkozzanak közvetlen módon is a természetvédelemmel, annak fontosságával.
- Tudatosan törekszünk arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- A természet iránti érdeklődés felkeltése, fenntartása, elmélyítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó környezeti nevelés megvalósítása.

A természet, a környezet a nevelés színterei:

- A természet minden életkorban biztosítja az emberi öröm és tudásvágy kielégítésének lehetőségét.
- A környezet tevékeny megismerése a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzés során valósul meg.
- A természet egy darabja óvodánk játszókertje, ami az öröm, a felfedezés, derű, vidámság forrása.

Környezetünk mennyiségi, formai viszonyai:

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek, melyek a valóságban komplex módon jelennek meg. A matematikai fogalmakkal természetes módon ismerkednek meg, a matematikai kifejezéseket az életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően használjuk. A matematikai fogalmak fokozatosan beépülnek a beszédükbe. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik a tér, sík és mennyiségfogalmuk. Problémahelyzetek létrehozásával a gyermeket logikus gondolkodásra készítjük.

A matematikai képességük fejlesztése kiterjed többek között a halmazokra (képzés, összehasonlítás, bontás, sorba rendezés, összemérés, becslés, párosítás), mennyiségi változásokra, tő-és sorszámnevekre, irányokra, névutókra.

A megszerzett matematikai tapasztalatok, ismeretek mélységéről kötelező formában is meggyőződhetünk az 5-6-7 éves gyermekek körében.

3-6-7- éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak:

A **3-4 éves** gyermekek az óvodai élet megkedveltetése után ismerjék meg az óvoda szűkebb környezetét és az ott lévő személyek, tárgyak, dolgok tulajdonságait.

Figyeljék meg az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit.

Szerezzenek tapasztalatokat a társas együttlét szokásairól.

Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat. Beszélgessenek a család tagjairól és csoporttársaikról.

Ismerjék meg az óvoda környékét és az ott található boltokat, intézményeket, az arra élő állatokat, növényeket és esztétikai alkotásokat.

Beszélgessenek a környezetben található formákról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőiről.

Séták során ismerkedjenek a közlekedéssel.

Ismerjék meg az élő szervezet jellemzőit, mozgást, légzést, beszéd és táplálkozás, növekedés, fejlődés környezetét.

A **4-5 éves** gyermek tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda közvetlen környezetébe szervezze meg az óvónő.

Figyeljék meg évszakonként az időjárás változásait. Keressenek összefüggést az időjárás és az emberek tevékenysége között.

Képesek legyenek az otthonuk és családtagjaik bemutatására.

Látogassanak el orvosi rendelőbe, szolgáltató üzletbe, intézményekbe.

Gyakorolják a gyalogos közlekedést, gondoskodjunk a szabályok betartásáról, betartatásáról, ismerjék fel a közlekedési eszközöket, azok méret és formabeli különbözőségeit.

Sétáik során bővítsék ismereteiket a háziállatokról, madarokról, bogarokról.

Nézegessenek képeket, lehetőség szerint felvételeket vadállatokról is.

Fejlődjenek a közösségi normák is.

5-6-7 éves gyermekek már érdeklődéssel forduljanak a tágabb környezetük felé.

Városunk fontosabb épületeit ismerjék fel, és tudják funkcióját. Fogalmazzák meg azok hasonlóságait, forma- és méret béli különbözőségeit.

A gyerekek szerezzenek minél több mozgásos, érzékszervi tapasztalatot az őket körülvevő világról.

Vegyék észre az évszakok szépségét, sokszínűségét, a környezet szennyeződéseit, a növények fejlődési feltételeit.

Lehetőség szerint gondozzanak akváriumot, csíráztassanak.

Az óvodához tartozó kert esetén veteményezzenek, azt ápolják, csoportosítsanak.

Szaporítsanak tőosztással növényeket.

Ismerkedjenek gyógyfüvekkel, mezei virágokkal, vadon termő ismertebb növényekkel. Ismerjék az állatok környezetét, életmódját, hasznát. Télen etessék a madarakat.

Az összegyűjtött anyagok, dolgok, termések felhasználásával végezzenek becsléseket, méréseket, összehasonlításokat, sorba rendezéseket, mennyiségi tulajdonságok szerint is.

Segítsük a számfogalmak kialakulását is.

Látogassanak el múzeumba, színházba, kiállításra, építkezéshez, bölcsődébe, óvodába, iskolába, vasútállomásra, munkahelyekre (Pátzay Múzeum megtekintése).

Legyen ismeretük szárazföldi, vízi és légi közlekedésről.

Tegyenek kirándulásokat erdőbe, parkokba, (Madárvárta, Kócsagvár, Tózike túra, Hóvirág túra).

KRESZ-park látogatása.

Családfogalmuk legyen tiszta, ismerjék szüleik foglalkozását, munkahelyét.

Sorolják fel testrészeiket, ismerjék az érzékszervek funkcióját, ápolását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Fejlődik a gyermek viszonya a környezetéhez.
- ❖ Viselkedéskultúrája a hagyományos szokások, szabályok elfogadásával fejlődik. (önmaga – társai – környezete megismerése)
- ❖ A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét, saját születési adataikat.
- ❖ Tudják óvodájuk és csoportjuk nevét, ismerik az ott dolgozókat.
- ❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok között.
- ❖ Konkrét tevékenységek által felfedeznek ok-okozati összefüggéseket.
- ❖ Megnevezik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket, felismerik a tevékenységek megfelelő sorrendjét.
- ❖ Ismerik a környezetükben lévő jelentősebb épületeket és funkcióit.
- ❖ Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, környezetük növényeit és azok gondozását.
- ❖ Fejlődik az állatokhoz való pozitív viszonyuk, felelősségérzetük
- ❖ Ismerik az elemi szabályokat és a közlekedési eszközöket.
- ❖ Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- ❖ Összehasonlításokkor ki tudják emelni az azonosság és a különbség jegyeit.
- ❖ Felismerik a rész-egész viszonyát.
- ❖ Alakul ítélőképességük, fejlődik tér, sík, mennyiségi szemléletük.
- ❖ Megkülönböztetik az irányokat, és helyesen használják a névutókat.

- ❖ Tisztelik a hagyományokat.
- ❖ Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Fenntarthatósági és zöld szemlélet kialakítása az óvodában

Alapelveink

Az óvodai nevelés során kiemelt célunk, hogy a gyermekekben korai életkorban kialakítsuk a természet szeretetét, a környezettudatos magatartás alapjait, valamint a felelős gondolkodás és cselekvés mintáit. Hisszük, hogy a jövő generációjának fenntartható életvitelre nevelése a mai kor egyik legfontosabb feladata.

Az intézmény sajátos adottsága – a **Király-tó és a Hanság közelsége** – különösen jó lehetőséget biztosít a közvetlen élményszerzésre, tapasztalati tanulásra.

Célok

- A környezetbarát szemlélet és a természet iránti tisztelet erősítése.
- A gyermekek környezeti érzékenységének fejlesztése játékos, élményalapú tevékenységekkel.
- Olyan szokások kialakítása, amelyek elősegítik a tudatos és takarékos erőforrás-használatot.

Feladataink

- A gyermekek aktív bevonása a környezetvédelmi tevékenységekbe.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek átadása (például beszélgetések, mesék, játékos kísérletek).
- Környezettudatos magatartásformák gyakorlása mindennapok során.

Megvalósítás lehetséges eszközei és módszerei

- **Szelektív hulladékgyűjtés:** Az óvodában külön gyűjtjük a papírt, műanyagot, és egyéb hulladékot. A gyermekek részt vesznek a válogatás folyamatában, ezzel is tudatosítva a hulladékkezelés fontosságát.
- **Zero waste szemlélet:** Takarékoskodás a papírral, vízzel, energiával. Újrahasznosítható anyagokból (pl. kartondobozok, műanyag kupakok) kézműves foglalkozások szervezése.
- **Komposztálás:** Lehetőség szerint kerti komposztáló kialakítása, ahol a konyhai és kerti zöldhulladékot közösen gyűjtjük.

- **Kertészkedés:** Zöldség- vagy virágágyás gondozása, ültetés, locsolás, betakarítás – a természet körforgásának megismerése-
- **Zöld jeles napok, projektek:** Pl. „Föld napja”, „Víz világnapja”, „Madarak és Fák napja”, „Állatok világnapja”, faültetési akciók.
- **Környezeti témájú mesék, versek, dalok feldolgozása:** Művészeti nevelésen keresztül is erősítve a környezeti szemléletet.
- **Kirándulások, természetközeli programok:** Erdei séták, madármegfigyelés, helyi természeti értékek megismerése. **Király-tó és környékén a madár- és vízi élővilág megfigyelése, évszakok változásának nyomon követése.**

A szülők bevonása

- Rendszeres tájékoztatás a zöld programokról.
- Otthoni példamutatás ösztönzése (pl. szelektív gyűjtés, energia- és víztakarékosság).
- Lehetséges közös családi környezetvédelmi programok (pl. hulladékgyűjtési akciók, kertszépítő napok, udvarrendezés).

Tervezhető tartalmak

3-4 éves gyermekek játék és utánpótlás útján szerzik tapasztalataikat a szűkebb és tágabb környezetükről. Szerezzenek pozitív élményeket falevelek, kavicsok gyűjtésével, állatok megfigyelésével. A környezetbarát szokásokat játékosan sajátítsák el: fény le-felkapcsolása, csap elzárása. Ismerkedjenek az újrahasznosítás alapjaival, mint például a papír és a műanyag játékos szétválogatása színes dobozokba. Játékos bevonás a növényápolásba: fűmagültetés, locsolás.

4-5 éves gyerekek már egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket is megértenek. A beszélgetésnek fontos szerepe van, melynek témája lehet, hogy miért fontos a víz, a napfény, a levegő. Energiatudatosság megalapozása: ha nyitva hagyjuk az ajtót télen, „kimegy a meleg”. Ismerkedjenek a hulladékcsökkentés és újrahasznosítás fogalmával, minél többször gyakorolják is azt például kreatív tevékenységek során: tojástartó, papírguriga felhasználásával.

5-6-7 éves korban fő cél: tudatosítás és közösségi felelősségérzet.

A környezeti hatások megértése: például miért rossz, ha szemetelünk az erdőben. Szelektív hulladékgyűjtés szabályos gyakorlása: papír, műanyag, fém külön választása. Fenntartható közlekedés: beszélgetés arról, hogy miért jobb sétálni vagy biciklizni, mint mindig autóval menni. Közös felelősség: közösségi szabályok az óvodában (pl. seperjük a leveleket, gondozzuk a kiskertet, vigyázunk a növényekre). Élelmiszerpazarlás csökkentése: csak annyit szedünk a tányérra, amennyit megeszünk.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén

- A gyerekek **megszokják és természetesnek tartják** a környezettudatos viselkedést, Kialakul a környezettudatos gondolkodás és cselekvés alapja.
- Erősödik a közösségi összetartozás, a szülők is aktív részesei a programoknak.
- Az óvoda környezeti nevelési munkáját **a település is elismeri**, és példaként szolgálhat más intézmények számára.
- Hosszú távon a gyerekek olyan felnőttekké válhatnak, akik felelősséget vállalnak a fenntartható jövőért, erősödik a természet iránti felelősségérzetük és tiszteletük.
- Az óvoda zöld közösségi mintává válik a családok és a helyi társadalom számára is.

4.3. Verselés, mesélés

*„Óvatosan járj itt, mert
álmaimon lépkedsz.”
(Bettelheim)*

Célja:

- A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, **ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.** Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi-érzelmi élményeket nyújtanak, **eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.**
- A gyermek világról alkotott képzeletének kiteljesítése.
- A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával a mese, vers, később a könyv megszerettetése.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése, szókincsének bővítése, kifejezőmódjának gazdagítása.
- Az átélt élmények hatására erősödjen az énképük, a közösségi hovatartozásuk, érzelmi-értelmi képességük fejlődjen.
- Az irodalommal történő naponkénti találkozás hatására, az irodalmi nyelv épüljön be a gyermekek szókincsébe, beszédébe.
- Személyiségjegyeik kialakulását, a mesék, versek rímeivel, zeneiségével segítsük.

Feladata:

- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével.
- Élőszavas mesével a gyermek szemléletmódjának és világlépének alakítása. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.
- A mese, mondóka tartalmának, hangulatának megéreztetése. .
- Verseket, mondókákat, meséket megkedveltetése, megszerettetése.
- A gyermekek beszédképességének, szókincsének bővítése.
- A mese során a környezet és az ember legfőbb érzelmi viszonyulásainak, megfelelő viselkedésformáinak feltárása, megismertetése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó irodalmi nevelés megvalósítása.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. **A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.** A mese - képi és konkrét formában, bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A **mese** tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás **során** eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására: csend, nyugodt, hangulatos „mesesziget”, dúdoló, gyertyagyújtás, mesepárna.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, **valamint más népek, nemzetiségek meséinek** egyaránt helye van.

Az előző nevelési évben hallott meséket, verseket, mondókákat elevenítsük fel!

3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, ritmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítsa össze az óvónő.

Első igazi versélménye a mondókához, ölbéli játékokhoz tapadnak. Olyan meséket válasszon, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, és ritmikus ismétlődések jellemzik.

A **4-5 évesek** a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát.

Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikus és mai magyar költők népköltészeti ihletésű ritmusélményt nyújtó versei.

A mesék lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus, realizisztikus mesék.

A magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséiből is választhat az óvónő.

Az **5-6-7 évesek** vers anyaga gazdagodjon különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal.

Megismerkedhetnek közmondásokkal, találós kérdésekkel.

Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményes népmeséken, novellisztikus, realiztikus meséken át épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék, műmesék és meseregények a gyermekek mesetárába.

A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszeretettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét.

A gyermekek az óvónővel együtt sokszor ismételjék az állathívogató altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassuk rá a gyerekeket a mese figyelmes végig hallgatására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Szeretik, igénylik a mese, vers, mondókázás élményét.
- ❖ Gazdagodik szókincsük, kifejezőkészségük, képesek néhány mondatban gondolataikat közölni, rövid történeteket, meséket elmondani, kitalálni.
- ❖ Az átélt élmények alapján erősödik énképük, közösségi hovatartozásuk.
- ❖ Különválasztják a realitást a mese világtól.
- ❖ Gazdagodik képzeletük, fejlődik emlékezetük, figyelmük, humorérzékük, fokozódik beszédkedvük.
- ❖ Fejlődik fantáziájuk, képszerű látásmódjuk, szövegmegértő képességük, megfigyelő képességük, empátiás készségük.
- ❖ Bővül nyelvi kifejezőkészségük, szókincsük, fejlődik logikus gondolkodásuk, memóriájuk.
- ❖ Fejlődik ritmusérzékük, belső képi világuk, formálódik gyermeki világképük, belső képi világuk.
- ❖ Fokozódik szereplési vágyuk, oldódik esetleges félelmük.
- ❖ Fel tudják eleveníteni a mese szereplőit, a mese cselekményét, ezáltal fejlődik szándékos emlékezetük és beszédkészségük.
- ❖ Meglátják a mesék tanulságát.
- ❖ Bátran, jó kedéllyel, jól hallhatóan verselnek kis csapatokban és egyénileg is.
- ❖ Jól érzékelik a magánhangzók és a mássalhangzók időtartamát.
- ❖ Szívesen és örömmel szerepelnek.

4.4. Ének, zene, népi játék, tánc

*„Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni,
nem mellékes kis pedagógiai kérdés,
hanem országépítés.”
(Kodály Zoltán)*

Zenei nevelés célja:

- A zenei műveltség alapjának lerakása. A zenét szerető és értő, művészetekre fogékony gyermek nevelése.
- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása.
- Az éneklés, zenélés, **népi játékok, néptánc** a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
-
- A közös éneklés, játék örömeinek megéreztetése.
- Érzelmi kötődés kialakítása a népi játékok, a népzene és a gyermektánc iránt.
- Lehetőség szerint a gyermekek megismertetése a komolyzene szépségével, az igényes zenei ízlés megalapozása.
- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását

Feladatok:

- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, ízlésformálása.
- **A népi játék, gyermekdal, néptánc és a** zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit
- Zenei örömnövelés. (Dallam, ritmus, mozgás szépségének megéreztetése, közös éneklés élménye)
- Hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus szép mozgásának fejlesztése.
- Művészi értékű, népzenei és komponált dalok, népi gyermekjátékok, a néptánc alapjainak megismertetése.
- Hagyományaink tovább élésének biztosítása.
- Zenei alkotókészség kialakítása.
- A felhasznált zenei anyagok igényes, tiszta forrásból származó, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó zenei nevelés megvalósítása.

Tartalmi rész:

Az óvodában a **környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés** örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A **népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok,** a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A **népi játékok** és az igényesen válogatott **kortárs művészeti alkotások** fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A **zenei anyag többsége** a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a **nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.**

Tervezhető tartalmak:

3-4 évesek

- Tanuljanak rövid mondókát, ölbeli játékot, egyszerű, rövid énekes játékot, személyes népi játékot, egyszerű körjátékot, tiszta kvint hangterjedelemben.
- Érezzék meg a közös játék örömét. (Tiszta egyöntetű éneklési készség kialakulása.)
- Játék közben szerezzenek zenei készségeket, ismerjenek meg alapfogalmakat.
- Fejazzék ki az egyenletes lüktetést különböző mozdulatokkal.
- Tudjanak beszélni, mondókázni, énekelni halkabban, hangosabban.
- Figyeljenek fel a környezet hangjaira.
- Keltsük fel érdeklődésüket a zenehallgatás iránt.

4-5 évesek

- Tanuljanak mondókát, több motívumból álló új dalt, melyek hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot.
- A népi játékok közül az egyszerű körjátékok mellett már szerepváltó, párcserélő, fogyó-gyarapodó, leánykérő játékokat is játszhatnak. (Dialógus, egyszerű néptánc elemek.)

- Közös éneklés mellett gyakran énekeljenek önállóan is.
- Énekeljenek kisebb csoportokban, halkabban-hangosabban, magasabban-mélyebben.
- Fejezzék ki az egyenletes lüktetést és motívum hangsúlyt.
- Érzékeljék a dalok, mondókák ritmusát.
- Erősödjön zenei memóriájuk.
- Játsszanak kérdés-felelet játékot, tartsák a tempót.
- A helyes hangszerhasználat gyakorlása.
- Az igényes zenehallgatás iránti igény erősítése.

5-6 évesek

- Tanuljanak mondókát, ölbeli játékot, énekes játékot, alkalmi dalt.
- Életkori sajátosságaik lehetővé teszik a bonyolultabb népi játékok, játékfűzések tervezését is.
- Önálló éneklési készség fejlődése.
- Bonyolultabb párcserélő, fogyó-gyarapodó játékok mellett tervezzünk hidas játékot, különféle vonulós-bújós és labirintus játékot is.
- Fontos helyet kap a ritmus, szöveg és dallam kapcsolata, érzékelése testmozgásokkal.
- Ismerkedjenek meg a népzenevel, a népi hangszerekkel, táncoljanak a népzenere egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal. (Ritmus zenékre.)
- Maguk is készítsenek egyszerűbb ritmusjátászó hangszereket.
- A negyed és nyolcad ritmuson kívül megjelenik a dalokban a szünet is.
- Egyéni énekléssel a tiszta éneklésre szoktatjuk a gyerekeket.
- Ritmusérzék és hallásfejlesztő játékok során kiemelik az ütemhangsúlyokat, dallamot bújtatnak, megkülönböztetik az egyenletes lüktetést és a ritmust, a szünetet, és ezeket együtt is tudják hangoztatni.
- Teremtsünk több alkalmat, lehetőséget a gyermekek improvizációs készségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- Hosszabb zenei műveket is élvezettel hallgassanak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ A gyerekek ismerik és szeretik, szívesen játszanak népi dalos gyermekjátékokat.
- ❖ Bátran énekelnek együtt és egyénenként is.
- ❖ Felismerik egymás hangját, dallamot ritmusról, hangszerről, dúdolásról.
- ❖ Képesek egyszerű dallamfordulatok visszaéneklésére.

- ❖ Ismerik a ritmushangszereket, tudják neveiket, képesek ritmuszenekar játszására.
- ❖ Mindennapi játékukba önállóan illesztik be a népi mondókákat, dalokat, játékokat, kiszámolókat.
- ❖ Érzékelik a mondókák, dalok ütemét, ritmusát. Együttesen és önállóan is képesek mozgásukkal követni azt.
- ❖ Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- ❖ Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- ❖ A zenehallgatásra szánt műveket figyelmesen hallgatják.
- ❖ Esztétikus, kifejező mozgásra törekednek.
- ❖ Élvezettel hallgatnak zenét.

4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

*„A szép műveket a tehetség kezdi meg,
de csakis a munka fejezi be.”
(Montaige)*

A vizuális neveléssel gazdagítjuk a gyermek tér-, forma- és színeképzését. Hatására kialakul a gyermekekben a szépség, harmónia iránti vonzódás, egyéni fejlettségüknek megfelelő képolvasási, kompozíciós, térbeli tájékozódó és rendező képesség.

A tevékenység célja:

- A gyermeket egyéni fejlettségének megfelelően képi, plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatni.
- A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása, képi kifejezőképességének fejlesztése.
- A népművészeti elemekkel, szokásokkal, néphagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való megismertetés.
- A gyermekek tér, forma, színeképzeteinek, képi gondolkodásának, fejlődésének, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának és igényességének alakítása.

Feladatok:

- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás, festés, kézi munka különböző alapelemeivel és eljárásaival.
- Belső képi világuk fejlesztésével a gyermeki alkotókedv, önkifejezés támogatása.
- A tevékenység során jussanak sikerélményhez, melynek következtében erősödik önbizalmuk és pontos feladatvégzésre irányuló akaratuk.
- Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.
- A gyermekeket körülvevő környezet esztétikus, igényes kialakításával ízlésformálás.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó vizuális nevelés megvalósítása.

Az alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése az óvónő feladata:

- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása, nyugodt légkör kialakítása.
- A tevékenység megfelelő szervezeti formáinak kialakítása, ügyelve arra, hogy a gyermekek hozzáférése biztosított legyen.

- Az ábrázoló tevékenységre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk
- előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek felhasználását
- Feladatunk az az új megoldások keresése, kreatív, környezettudatos gondolkodás, és a fenntarthatóságra való nevelés.

Környezetalakítás:

Teremrendezés, gyűjtött anyagok válogatása, felhasználása, díszítése. Dekorálás térben és síkon (falfelületen).

Találkozás műalkotásokkal:

Képnézegetés – képolvasás - gyönyörködés – képválogatás.

Séta, épületek, utcarészek, stb. megtekintése. Élmények verbális kifejezése. Véleményalkotások.

Szokások, munka kialakítása:

Gyűjtik a legkülönbébb megmunkálható anyagokat, termékeket, dobozokat, képeket, képeslapokat, leveleket, textildarabokat, stb. Gyűjtés során ismerkednek környezetükkel, tárgyakkal, azok anyagával, formáival, felhasználás során azok tulajdonságával.

Munka jellegű tevékenységekbe - anyagok, eszközök kiosztásába, összeszedésébe - fokozatosan egyre nagyobb önállóságot biztosítva vonjuk be a gyermekeket.

A 3-6-7- éves korba tervezhető alkotó, alakító tevékenységek:

Fokozatosan ismerkedjenek meg a különböző eszközökkel, azok használatával, életkori adottságainak megfelelő szinten.

A 3-4 évesek játszva ismerkedjenek az ábrázolás anyagaival, eszközeivel. Firkálgatás, rajzolás, festés a gyermekek kedve és érdeklődése szerint.

Az ábrázolás próbálgatásához a megszokottól eltérő formájú, színű és nagyságú, változatos anyagú papírokat is használjanak.

Képek készítése festéssel, rajzolással, agyaglapba karcollással, nyomattal.

Rajzolás puha ceruzával, puha viasszal, zsírkrétával.

Ismerkedjenek az agyaggal, gyurmával, tapasztalják meg alakíthatóságát, gyurkálva, gömbölyítve.

A 4-5 évesek rajzaiban jelenjen meg az emberábrázolás, a környezet saját elképzelés alapján történő megjelenítése.

Ismerkedjenek meg a kézi munka alapfogásaival, tépés, hajtogatás, vágás, fonás, varrás, ragasztás.

Folyamatosan, sokoldalú tapasztalatokat gyűjtsenek az egyes anyagok tulajdonságairól, és azok felhasználásáról.

Alakítsanak egyéni és csoportos kompozíciókat.

Készítsenek díszítő munkákat rajzolással, festéssel, próbálkozzanak játék kellékek, ajándékok készítésével.

Segítsenek az eszközök előkészítésében és elrakásában.

Az 5-6-7 éves gyerekek minél többször alkossanak közös kompozíciót.

Ismerkedjenek meg új technikai megoldásokkal, pl.: kollázsok, plakettek, viaszkarok, lenyomatok.

Saját élményeken alapuló cselekményes témákban, jelenjenek meg a mesék, versek, énekek, ünnepek eseményábrázolásai.

A gyermekek plasztikai munkájában is legyen látható közös, térbeli, többalakos kompozíció, egy mesejelenet, énekes játék.

Egyénileg dolgozzanak a gyermekeknek méretezett szövegszéken.

Készítsenek bábót, játék kellékeket, vonják be szüleiket is az óvoda szépítésébe.

Építőjátékuk során bátran használjanak változatos elemeket, elképzeléseiket kisebb-nagyobb építményekben valósítsák meg.

Legyen módjuk a megkezdett építést több napig folytatni.

A gyerekek lehetőleg önállóan készítsenek elő minden anyagot, eszközt az alkotó tevékenységhez.

Az elkészült alkotásokat kiállítva, büszkén mutassák szüleiknek, ismerőseinek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Ismereteik, gondolataik kifejezésére bátran használják az ábrázolás eszközeit.
- ❖ Az ábrázolási eszközöket készség szintjén kezelik.
- ❖ Legyen az ábrázolás kedvelt tevékenységük.
- ❖ Képesek önálló munkavégzésre, fantáziadús, kreatív, igényes alkotómunkára.
- ❖ Képesek türelmes, kitartó munkavégzésre.
- ❖ Képesek környezetük tisztaságának megőrzésére munkavégzés közben.
- ❖ Képesek esztétikus, kreatív munka készítésére, kompozíció létrehozására.
- ❖ Alkalmazzák változatosan a színeket.
- ❖ Formaábrázolásuk változatos legyen, képesek legyenek alkalmazni a megkülönböztető jegyeket.
- ❖ Emberábrázolásban jelenjenek meg részformák és a testséma ismerete.
- ❖ Próbálkozzanak egyszerűbb mozgások ábrázolásával.
- ❖ Lássák meg a szépet, és tudjanak gyönyörködni benne.
- ❖ Tudjanak beszélgetni az alkotásokról, fogalmazzák meg értékítéletüket.
- ❖ Legyenek képesek a vizuális élmény befogadására, a vizuális közlés értelmezésére.

4.6. Mindennapos mozgás

*„Minden élményben,
amely mozgással kapcsolódik össze,
fellelhető saját testünk képe.”*

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Célja:

- Mozgáskoordináció fejlesztése
- Mozgáskészség fejlesztése, fizikailag jól fejlett, testileg, lelkileg egészséges gyermekek nevelése.
- Az óvodás korú gyermek természetes mozgásigényének kielégítése.
- Pszicho motoros készségek, képességek kialakítása, formálása, fejlesztése.
- Mozgásuk legyen összerendezettebb, biztonságosabb, fejlődjön tér- és időbeli tájékozottságuk.
- Az egészséges életvitel, a rendszeres mozgás igényének kialakítása, megalapozása.

Feladata:

- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás
- Mozgáskedv felkeltése, megszerettetése.

- Sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok
- A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok tervezése
- Mozgáskultúrájuk, bátorságuk, fegyelmezettységük, kitartásuk erősítése.
- Koordináló képesség, egyensúlyérzék, téri tájékozódás, reagáló képesség fejlesztése.
- A mozgáskoordináció fejlődésének elősegítéséhez sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok, irányított mozgásos tevékenységek biztosítása.
- Testséma kialakítása, téri fogalmak megértése.
- Helyes testtartáshoz szüksége izomegyensúly kialakítása.
- Erő és állóképesség fejlesztésén keresztül a gyermeki szervezet teherbíró képességének növelése.
- A nagy-és finommotoros mozgások fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi és a szociális képességek fejlesztése.
- Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó testi nevelés megvalósítása.

3-6-7- éves korban tervezhető mozgásos játékok, tevékenységek:

Törekedni kell a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására!

3-4 éves kor a nagymozgások fejlesztésének legideálisabb szakasza (pl.: járás, futás, kúszás, stb.).

Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal.(pl.: futás különböző irányba, futás feladattal). Járásgyakorlatok (kanyarodással, tárgyak elkerülése). Ugrógyakorlatok (szökdelések, sorozat ugrások, nekifutásból fellépés majd leugrás). Dobásgyakorlatok (hajítás, helyből távolba, állva, feldobás, elkapás). Támaszgyakorlatok (csúszás, kúszás, mászás).

Talajtorna pl.: gurulás a test hossz tengelye körül.

Egyensúlyozó gyakorlatok játékokon.

Az óvónő alkalmazzon többféle kézi szert, a különböző típusú mozgásos játékokhoz. A mozgásfejlesztő játékokat mindenkor a gyermek életkorához, fejlettségi szintjéhez alakítsa.

Az óvónő mutassa meg a helyes mintát, és igényelje a pontos, esztétikus gyakorlását.

4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. A futásgyakorlatok bővüljenek akadályokkal,

átbújással, tárgyhordozással. Az ugrásgyakorlatok, pl.: egy lábon, páros lábon, helyből távolugrással egészüljenek ki. Dobásgyakorlatok során próbálják meg a célba

dobást egykezes felsődobással, labda vagy babzsák távolba hajításával, gyakran játszanak labdagyakorlatokat. Gyakorolják a támaszgyakorlatokat talajon, szereken. A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és kézállás előgyakorlata. Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálása.

Az óvónő tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás és gimnasztika gyakorlatokat. A **5-6-7 éves** gyermeknél kiemelten fejlesztjük többek között a finommotorikát, nem elsősorban azért, mert az iskolába szükséges lesz az írás elsajátításánál a kézizmok koordinált mozgására, hanem azért, mert erre a korra várható el, az idegpályák kiépülése révén a finommozgás vezérlésének a képessége.

5-6-7 éves gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek.

Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, a finommotorika alakítása, és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása.

Különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják.

Ismerkedjenek a fokozódó futással, a gyors futással és a lassú futással.

Játsszanak dobós és labdagyakorlatokat.

Végezzenek támaszgyakorlatokat. Ismételjék a talajtorna elemeket, a gurulóátfordulást, a kézenállást és az egyensúlyozó járást.

Az óvodák szervezzenek sportprogramokat.

Az időjárás figyelembevételével lehetőleg a szabadban végezzük a testnevelést!

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyerekek szeretnek mozogni, cselekvő képességük gyors, mozgásukban kitartóak.
- Erő és állóképességük, teherbíró képességük egészségesen fejlett.
- Nagymozgásuk, finommotorikájuk, egyensúlyérzékük, testsémájuk kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Képesek a játékszabályokat betartani, értik az egyszerű vezényszavakat.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

Prevenációs mozgás

A prevenációs mozgás az óvodában olyan mozgásos tevékenységeket jelent, amelyek célja a gyermekek egészséges testi fejlődésének támogatása, a mozgásszervi problémák (pl. tartáshibák, lúdtalp, gerincferdülés) megelőzése, valamint a helyes testtartás és mozgásminták kialakítása.

Általános jellemzői

Életkori sajátosságokra épít: az óvodáskorban a mozgásigény nagyon magas, a gyerekek játékos formában, utánzással tanulnak. Ezért a preventív mozgás főleg játékos, élményszerű feladatokra épül.

Fejlődést segít: hozzájárul a nagymozgások (futás, ugrás, mászás), a finommotorika, valamint az egyensúly és koordináció fejlődéséhez.

Egészségmegőrző funkciója van: megerősíti az izomzatot (különösen a törzs- és lábizomzatot), segíti a helyes testtartás kialakulását, és hozzájárul a sérülések megelőzéséhez.

Komplex hatású: nemcsak a testi fejlődésre hat, hanem a pszichés jólétet is támogatja – a mozgás öröme csökkenti a feszültséget, fejleszti az önbizalmat, segíti a társas kapcsolatok alakulását.

A preventív mozgásgyakorlatok alkalmazása a tartáshibák megelőzésében, és a mozgásfejlesztésben:

Tartásjavító gyakorlatok: utánzó mozgással, játékos gyakorlatokkal, sokszínű eszköz használatával

Gerincmobilizáló gyakorlatok: kúszó-mászó feladatok

Lábboltozat-erősítés: mezítlábas járás különféle felületeken (pl. kavicsos, szőnyegen), lábujjhegyen és sarkon járás.

Nyújtó és lazító gyakorlatok: a gerinc és az izmok rugalmasságának megőrzése érdekében.

Egyensúly- és koordinációs feladatok: vonalon járás, labdás játékok, akadálypálya.

Az óvodapedagógus feladata, hogy, felismerje a tartáshibákra utaló jeleket, a preventív mozgásos játékokat tudatosan építse be a mindennapi és szervezett mozgásba.

4.7. Óvodai ünnepek, hagyományőrzés

*„Mert azt tanultam mindenütt,
Azt láttam minden nagy nemzetnél,
Hogy az apák dolgát folytatják az utódok...
Mert össze kellene szednünk nagy fáradtsággal
Az ország minden részéről a széjjelszórt köveket...”
(Kós Károly)*

A tevékenység célja:

- Hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése.
- Néphagyomány, családi értékek őrzése, ápolása, védelme.
- Óvodai hagyomány teremtése, ápolása.
- Az ünnepek fontosságának megéreztetése.
- Az ünnepek tartalmukban és külsőségeikben tükrözzék az adott ünnep lényegét.
- A gyermekek közötti kapcsolatok mélyítése, színesítése.

A tevékenység feladata:

- A gyermekek részesei legyenek a hangulati előkészítésnek és a gyakorlati kivitelezésnek.
- Az ünnepek gazdagítsák, erősítsék a gyermekek érzelmvilágát, az összetartozás érzését.
- Az ünnepek biztosítsanak lehetőséget az érzelmi átélésre és a gazdagon motivált tevékenységre.
- Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy belső tartamukban, mint külsőségeikben.

Közösségi magatartás és cselekvési mód: egyszerre illetlen, erkölcsi kódex, íratlan törvény, művészet, költészet, színjátszás, mítosz és mágia.

Napjainkban a népi szokások eltűnnek, vagy átalakulnak, ezért a ma nemzedékének fontos kötelessége, hogy a népszokások, és a népi hagyományok kulturális értékeit megőrizze, és a jövő számára átmentse.

A népszokás a kultúra hagyományozódásának spontán formája, keret, melyben a népünk ünnepe és hétköznapijai játszódnak le.

Az óvodai nevelés szerves része a „hagyományápolás”. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, és a mai gyermekek is megtalálják benne a szépséget, az örömet és a követendőt.

A hagyományápolás különböző tevékenységformákban is jelen van. A jeles napokat egy hosszabb előkészület vezeti be, amelyhez az óvónő folyamatosan biztosítja a változatos tevékenységeket.

A hagyományok ápolása közben az együtt játszás, együtt munkálkodás és tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát, a család bevonása emeli ennek értékét.

Maga az ünnep a külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

„Nem elég a szülőföld szeretetéről csupán beszélni...

A szülőföld levegőjét be kell lélegezni, gyümölcsét, kenyerét folyamatosan ízlelni kell. Színeit, formáit díszítő művészetét magunkévá tenni. A dalokat dalolni, még akkor is, ha merőben más körülöttünk az élet, mások az alkalmak, melyek között felcsendülhetnek. Az itt született embert még erősebben ideláncolja a szülőföldhöz kapcsolódó szálak szövődése már zsenge gyermekkorban elkezdődnek.”

Feladataink:

- Lakóhelyünk és környéke néphagyományainak, szokásainak összegyűjtése, felkutatása.
- Célunk elősegíteni a gyermekek ragaszkodását szűkebb hazájukhoz.
- A jeles napok, ünnepi szokások bemutatásával a családi és közösségi élet színesítése.
- A gyermekfolklór kincseinek szépségével újra felfedeztetni a játék örömét.

Néphagyományokhoz kapcsolódó jeles napok, ünnepnapok:

- ❖ **Márton nap:** A legenda megismerése, az ünnephez köthető néphagyományok ápolása
- ❖ **Advent:** készülődés csoportonként, Lucázás, Borbála napi cseresznyeág, Luca napi búzavetés, mézeskalács sütése a nagycsoportosokkal
- ❖ **Mikulás:** Az ünnep napján minden csoportba ellátogat a Mikulás
- ❖ **Karácsony:** nagycsoportosok betlehemezése, karácsonyi ünnepsége a közös óvodai ünnepen, ajándékozás.
- ❖ **Farsang:** közös óvodai ünneplés, mókázás, bolondozás, tréfás feladatok megoldása egész nap. Jelmez, zene, tánc.
- ❖ **Húsvét:** ajándékkészítés, locsolkodás hagyományának felelevenítése
- ❖ **Pünkösdi:** pünkösdi dalok, körjátékok közös éneklése, játéka. A népi hagyományok felelevenítése nagy érték.

Nemzeti ünnepünk:

- **Márc. 15.** : óvodai szintű ünnepély. Az ünneplés után kivonulunk az emléktáblához, ahol minden gyermek elhelyezi a saját maga által készített jelképét (zászló, kokárda, huszár, stb.)

A gyermek óvodás éveinek jeles napjai:

- **Születésnapok:** ünneplése csoporton belül történik. Az óvónők ajándékot készítenek az ünnepelt kisgyermeknek, aki az otthonról hozott csemegével megvendégeli a többi kisgyermeket.
- **Király- tó napok:** ünneplése intézményegységenként történik.
- **Az anyák napi – évzáró ünnepély:** csoportonkénti, nyilvános ünnep. A gyermekek életkoruknak megfelelő tartalmú és hosszúságú műsorral köszöntik fel szüleiket, nagyszüleiket, és bemutatják az év során tanult, kedvelt verseiket, dalaikat, játékaikat.
- **Óvodabúcsúztató:** a nagycsoportosok ünnepi keretek között, vidáman, büszkén elköszönnek az óvó néniktől, dadusoktól, a társaktól, óvodájuktól a már kialakult helyi szokások szerint.
- **Májusfa-állítás:** az óvoda udvarán színes szalagokkal, füzérekkel díszítjük fel a májusfát, és a hónap végén együtt lebontjuk.
- **Családi nap - Gyermeknap.**
Vidám, játékos, tartalmas délután, melyben a szülők segítségére is számítunk.

Minden tagóvoda kialakítja és működteti az óvodai ünnepek rendszerét saját tradíciói szerint.

Az ünnepek és rendezvények célja, hogy tartalmukban és külsőségeikben tükrözzék az ünnepek lényegét. Fontos és kiemelt feladat, hogy a gyermekek részesei legyenek a hangulati előkészítésnek és a gyakorlati kivitelezésnek. Az ünnepek gazdagítják, erősítik a gyermekek érzelmvilágát, az összetartozás érzését.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be. A hagyományápolás közben, a készülődés időszakában érzelmileg ráhangolódunk az ünnepre, az együtt játszás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás, rákészülés időszakát.

Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen!

Ünnepi alkalmakról különböző keretek között emlékezünk meg az óvodáinkban. A megemlékezés történhet tervezett tevékenység során alkalmi anyag feldolgozásával, belső és nyilvános ünnepélyen. A gyermekek öltözzenek szép ruhába, ünneplőbe, hogy megjelenésükben is érezzék, ez a nap más, mint a többi.

Egy-egy ünnep zenei és irodalmi anyagának kiválasztásánál az legyen a fő szempont, hogy változatos, a gyermekek életkori sajátosságaihoz illő igényes dalok és játékok kerüljenek bemutatásra. Megfelelő keretek között beilleszthetünk a műsorba minden esztétikusan előadott gyermekdalt és gyermekjátékot. Feladatunk, hogy a gyermek maga is örömét lelje a szereplésekben. Az ünneplés időkeretét a gyermek életkori sajátosságait maximálisan szem előtt tartva az óvónő felelőssége azt meghatározni, betartani.

Községi tagóvodáink kiemelt feladatuknak tekintik falujuk néphagyományainak őrzését, ápolását. A községük közösségi életének aktív szervezői, résztvevői.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik az ünnepek tartalmi jellemzőiről.
- ❖ Kialakul a kötődése a helyi hagyományokhoz.
- ❖ Tudatosul benne, hogy ő magyar gyermek, elfogadja, tiszteli a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek hovatartozását.

4.8. Az óvoda munkajellegű tevékenységei

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett **alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növénygondozás.**

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő **pozitív** értékelést igényel.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség - és **felelősségvállalás** alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Feladat:

- A munka játékosággal megegyező sajátosságaira támaszkodva meg kell teremteni minden gyermek számára az önálló munkavégzés lehetőségét.
- Közös tevékenység, munka folyamán a társas kapcsolatok, a csoport erkölcsi szabályainak, normáinak alakítása.
- Minden gyermeknek biztosítunk lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- A gyermekek minél többször éljék át a munka örömét, szépségét, nehézségét.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében mindig a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, igényéhez igazodó munka jellegű tevékenységek biztosítása, támogatása.

Munka jellegű tevékenységeink:

- Önkiszolgálás: A gyermek saját személyével kapcsolatos feladatok és azok sorrendje.
- Naposi munka: Közösségi munka, amely fokozatosan bővített tevékenység.
- Alkalmoszerű munka.
- A környezet gondozása, növénygondozás: E tevékenységek megszervezésekor mindig figyelembe vesszük a csoport összetételét.

Tervezhető tartalmak:

A **3-4 éves** gyermekek az óvónőt figyelve vegyenek részt a növények, gondozásában.

Segítsenek termések, falevelek elszállításában, veteményezésben, növények locsolásában, stb.

Az óvónő vonja be a gyermekeket az alkalomszerű munkába, ami lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő is.

Szabályosan ismétlődő pl.: játékok elrakása, tisztítása, jelentés elvitele, stb.

A **4-5 éves** gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, ezt az önkiszolgáló tevékenység jól előkészíti.

Alkalmoszerű ismétlődő munka a játékok helyrerakása, a csoportszoba átrendezése, ajánlott heti 1 alkalommal az un. „nagytakarítási nap” kijelölése, mosdó rendjének a megőrzése.

Az óvónő tervezze meg az egyéni megbízások lehetőségeit, pl.: információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésbe, ajándékkészítés a jeles napok előkészítése.

A gyerekek segítsenek a szobanövények gondozásában, virágos kert ápolásában, az óvoda udvar tisztántartásában.

Óvónői segítséggel etessék a madarakat.

Az **5-6-7 éves óvodás** önállóan végzi a naposi munkát. Az alkalomszerű munkákat a gyerekek önálló vállalkozás alapján végezzék.

A gyakori dicséret, elismerés hatásával érje el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában.

Végezzenek környezetszépítő munkát, játékok tisztítását, egyszerű javításokat, vitaminalátákat készítsenek.

Segítsenek a kicsik öltöztetésében. Minél több műveletet tudjanak önállóan elvégezni.

A kerti szerszámokat használják önállóan!

Segítsenek az udvar tisztántartásában.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Kezdeményezőképességük erősödik, a szükséges munkát felszólítás nélkül megkezdik.
- ❖ A munka elvégzésére való törekvés által kitartásuk, felelősségérzetük fejlődik, kialakul önértékelésük és közösségi értékelésük.
- ❖ Az önkiszolgálás tevékenységeit teljes önállósággal, természetes teendőként végzik.
- ❖ Szükség szerint segítenek az eszközök kiosztásában, átrendezik a termet, részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendbetételében.
- ❖ Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- ❖ Szeretnek meglegyetést készíteni egymásnak, szüleiknek, felnőtteknek.
- ❖ Tapasztalatot szereznek konkrét munkafolyamatokról, érzékelik a munka eredményét, becsülik a felnőttek és társaik munkáját.
- ❖ Felismerik a segítségnyújtás lehetőségét, megfelelő módját.

Az iskolai életre való alkalmasság követelmény szintjét az egyes fejezetek végén található „A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén” című összegzések tartalmazzák.

Az iskolaérettségnek testi-lelki-szociális kritériumai vannak; mindegyik szükséges az eredményes iskolai munkához. Tanulási motiváció és az önszabályozás magas szintje szükséges hozzá.

Az óvodáskor végére a 6-7 éves gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A fejlettség szerinti iskolakezdésre lehetőséget ad a rugalmas beiskolázás, melyről a szülőket minden esetben tájékoztatjuk.

Az iskolai munka megkezdésével kapcsolatos véleménykülönbség esetén szakértői segítséget veszünk igénybe.

A sajátos nevelési igényű gyermek esetében elengedhetetlen a folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka a fejlettségi szint elérésének érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Digitális kompetencia fejlesztése az óvodai nevelésben

Az óvodai nevelés feladata, hogy a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő módon találkozzanak a digitális világgal, megismerjék annak lehetőségeit és veszélyeit. A digitális eszközök használata kizárólag pedagógiai céllal, rövid ideig és mértékkel történik, elsődlegesen a szemléltetés, élménynyújtás, információszerzés vagy kreatív alkotás érdekében.

Célunk, hogy a gyermekek:

- játékos módon ismerkedjenek meg digitális eszközökkel (pl. digitális mesenézés),
- megtapasztalják a digitális eszközök előnyeit és korlátait,
- kialakuljon bennük az egészséges digitális egyensúly, a mértékletesség igénye.

Az óvodapedagógusok feladata a szülők támogatása a digitális nevelés terén, iránymutatás nyújtása a képernyőidő, digitális tartalmak kiválasztása és a digitális biztonság kérdéseiben.

Óvodai életünkben törekszünk arra, hogy a digitális technológiák alkalmazása ne helyettesítse a hagyományos játékot, hanem élményszerűen kiegészítse azt, és támogassa a gyermekek felfedező kedvét, kíváncsiságát és alkotó tevékenységét.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

5.1. Az óvodai élet megszervezésének elvei

- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- Programunk azonos életkorú, részben osztott és osztatlan csoportokra is alkalmazható.
- A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy a tevékenységek közül folyamatosan a legtöbb idő a játéktevékenységre jusson.
- A derűs, kiegyensúlyozott óvodai légkör megteremtésére törekszünk.
- Az osztatlan csoportokban kiemelt figyelmet fordítunk az eltérő korosztályok igényeire.
- Törekszünk a várakozások, monoton cselekedtetések kiküszöbölésére.
- A gyermek minden tevékenységet kipróbálhasson, elvégezhesen, amire képes, ami életkori sajátosságaiból adódik, és nem veszélyezteti a maga, vagy társai biztonságát.
- A csoportonként kialakított szokásrendszer megfelelő ütemű betartását az óvónő figyelemmel kíséri, és tudatosan igazodik az egyes gyerekekhez.
- Minden tevékenységnek megvannak a gyermek által érthető és ismert szabályai, a lehetőségekkel és a korlátokkal együtt.

A csoportszervezésre vonatkozó legfontosabb alapelveink:

- A csoportok kialakításában meghatározó a beíratott gyermekek életkori összetétele.
- Figyelembe vesszük a gyermek fejlettségét.
- Lehetőség szerint a szülők kéréseinek, igényeinek az óvoda alapérdekeit nem sértve, a nevelőtestület egyetértésével teszünk eleget.
- A gyermekek év közbeni csoportváltását lehetőleg kerülni kell.
- Ügyelni kell az arányos csoportlétszámok kialakítására.
- Az óvodába bekerülő gyermek nagy valószínűséggel három évet, de legalább kettőt ugyanazzal az óvónőpárossal, ugyanabban a csoportszobában tölt el. Ez nem jelent elszigeteltséget a többi csoporttól, életkoroktól, hiszen a napirend, a mindennapok eseményei, a közös ünneplések, sok alkalmat biztosítanak a találkozásra.

- A csoportok kialakítását sajnos költségvetési előirányzatok is meghatározzák.

5.2. Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Napirendünkre a **folyamatosság és rugalmasság** jellemző, igazodik a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

Fontos a **tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása**, szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét.

Napirendünk nagy intervallumokra osztja, nem szabdalja szét apró szakaszokra az időkeretet. A reggeli érkezéstől ebédig szabad játék, étkezés, mozgás, tervezett tevékenységek zajlanak a csoportok életkori és fejlődési szintjéhez igazítva.

Minden csoport napirendjében vannak stabil elemek, melyektől egyetlen csoport sem tekinthet el (pl. étkezés, pihenés, stb.). Így napirendünk a gyermekek számára biztonságot jelent, hiszen időérzékük még fejletlen, de a tevékenységek egymásutánisága biztos pont az óvodai életükben.

A napirend időkereteinek a meghatározásában minden óvónőnek életkori differenciálásra lehetősége van.

NAPIREND (ajánlás)

időkeret	tevékenység
6 ⁰⁰ - 7 ³⁰	JÁTÉK Gyülekezés, szabadon választott tevékenység. Csoportbontás.
7 ³⁰ - 9 ³⁰	JÁTÉK Tervezett egyéni, páros, mikrocsoporthoz és csoportos tevékenységek, képességfejlesztések egyéni szükségletek alapján. Testápolási teendők, reggeli (kötött vagy folyamatos).
9 ³⁰ - 12 ⁰⁰	JÁTÉK Tervezett egyéni, páros, mikrocsoporthoz és csoportos tevékenységek, képességfejlesztések egyéni szükségletek alapján Egészségfejlesztő testmozgás Udvari játék, levegőzés, séta. Testápolási teendők,
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Ebéd. Testápolási teendők.
13 ⁰⁰ - 15 ³⁰	Mese, pihenés, alvás. Testápolási teendők, uzsonna.
15 ³⁰ - 16 ³⁰	JÁTÉK (a csoportszobában, az udvaron hazaindulásig) képességfejlesztések egyéni szükségletek alapján

Az óvodai életünk szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, **nevelést** végző munkatársakkal. Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élősztavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak tekintjük.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését az oviKréta felületén dokumentáljuk.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk.

Difer- mérés az óvodánkban

A diagnosztikus mérés alkalmazásával az a célunk, hogy megtudjuk, egy-egy gyermek, de maga az óvodai csoport is, hol tart egy adott készség, képesség fejlődésében. Ez azért fontos, mert:

- Meghatározzuk a szükséges fejlesztési irányokat
- Konkrét információt nyújt az óvónőknek a fejlesztési tervek elkészítéséhez
- Az iskolai alkalmasság megállapításához ez a mérés kiegészítője az óvónők tapasztalatára épülő gyakorlatának
- Az óvónő önértékelésének, önképzésének fontos eleme lehet a mérési eredmények csoportszintű reális elemzése (gyermekek családi háttere, életkori összetétele, nemek aránya, stb.)

A Difer mérés eredménye NEM minősíti a gyermeket, csak rögzíti az adott időpontban a fejlettségi szintjét, és útmutatást ad a szükséges fejlesztésekhez.

Gyakorlati megvalósítás

- A megfigyelés területei az életkor előrehaladtával változnak. A kiscsoportosok esetében az óvodába lépés időpontja a meghatározó. Az adott nevelési évben a csoportvezető óvónők novemberben, és májusban készítének bejegyzést a megfigyelések során tapasztalt fejlődési jellemzőkről az egyéni fejlesztési lapokon. A Difer mérést a mérési csoport nagycsoportosok körében novemberben rövidített Difer méréssel végzik el, kivétel az elemi számolás alapkészsége, ami minden esetben a hosszú Difer méréssel történik. Abban az esetben, ha szükséges (az érintett gyermek további fejlesztésre szorult) a nagycsoportos gyermek újbóli mérése rövid Difer méréssel márciusban ismételtén megtörténik.
- A szakértői véleménnyel rendelkező (SNI) gyermekek mérését a szakértői vizsgálat, ill. a szakértői kontroll vizsgálat eredménye jelenti.
- Minden gyermek "MÁS"! Ezen a szemléleten alapulóan a fejlődési lapokon négy fejlődési fokot mutatnak (nem megfelelő, kevésbé megfelelő, megfelelő, kiemelkedő)
- A Difer mérést, mérési rendszerünkbe beleépítve, az óvodai évek alatt folyamatosan vezetjük be, kivéve a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében, akiknél a szakértői vélemény az irányadó.
- A gyermekek fejlettségére vonatkozó eredmények alapján az óvodapedagógusok egyéni fejlesztési tervet készítének a gyermek egyéni gondozásához (tehetséggondozás, hátránykompenzáció, sajátos helyzet). A gyermek kedvelt tevékenységét, érdeklődését figyelembe véve az óvodapedagógus a gyermek fejlődését segítő 4-5 lépésből álló feladatsort állít össze, majd az egyéni tervek lefuttatása után kontrollmérést végez az adott gyermeknél az adott területre vonatkozóan, ezzel igazolja annak eredményességét vagy a további egyéni haladást segítő fejlesztés indokoltságát. Az egyéni fejlesztési folyamathoz kapcsolódóan gyakori az esetmegbeszélés és/vagy a szakmai konzultáció az óvodapedagógus és a szakpedagógus között.

5.3. A nevelőmunka tervezése

A tudatos óvónői munkavégzés, a gyermekek fejlesztése, harmonikus fejlődése átgondolt, folyamatos tervezést igényel. A tervező munkában a csoport ételkori sajátosságait alapul véve a gyermekek neveltségi szintjéhez is igazodni kell, hiszen az azonos korosztályú csoportokon belül is nagy eltérés mutatkozik ezen a területen.

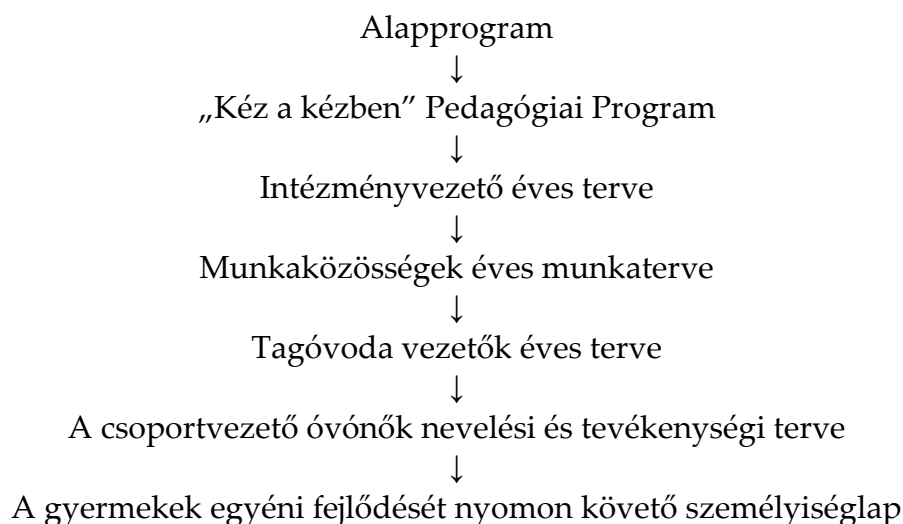
A tervezés mindig az adott óvodai csoportra történhet, kerülni kell a sémákat. A tervezés korcsoporthoz kötődik, de a különböző képességszintek és az egyéni szükségletek figyelembe vételével. A differenciált tervezés lehetővé teszi a tehetséggondozást, a hátrányos helyzetű, az SNI-s gyermek és a migráns és nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermek integrációjának megvalósítását.

A tervezés rugalmas, mindig a gyermeki szükséglet, fejlődés, az aktualitás az, ami a megvalósítást irányítja.

A tervezésnél a fokozatosság, a folyamatosság és az egymásra épülés elvét kell követni.

A tervezőmunkát a nevelőtestület által elfogadott csoportnaplóban kell rögzíteni.

Az intézmény szakmai dokumentumainak rendszere

A tervezésnél használt dokumentumok:

- „Kéz a kézben” Pedagógiai Program
- Az óvoda éves munkatervei.
- Projekt tervek
- Módszertani anyagok

Hosszú távú tervezés – éves terv

Az éves nevelőmunka tervezésének alapja az évszakváltás. Évszakonként az élmények, tapasztalatszerzési lehetőségek, az ünnepek számbavétele, végig gondolása után készül el a csoport éves tevékenységi terve. A hosszú távú tervezés a célok, témák egymásutániségát, egymásra épülést tartalmazza, a heti terveket ennek alapján készítik el a csoportvezető óvónők.

Nyári szünetre a csoportok összevonása, gyermeklétszám csökkenése, az óvodai dolgozók szabadságolása miatt az óvónők együttműködve tervezik, szervezik a nyári óvodai életet.

Rövid távú tervezés

- Fél éves nevelési terv
- heti terv, napi terv

A csoportra vonatkozó szokás- és szabályrendszereket a nevelési terv tartalmazza, értékelése félévente történik. A nevelési tervek fél évre kerülnek megtervezésre, és az elért eredmények értékelése után, előző félév munkájára ráépülve történik a következő időszak feladatainak a meghatározása. Az egyéni bánásmód, a differenciált feladatadás tervezés során is jelenjen meg!

A tevékenységi rendszer fejlesztési tervei tevékenységi területenként készülnek el. Ez a terv tartalmazza az adott időszak szervezési feladatait is. Évente legalább egy téma projekt-tervezéssel kerül feldolgozásra.

Az éves terv alapján heti lebontásban kerülnek megfogalmazásra a *tervezett* tevékenységek. A napi feladatok során konkretizálódnak a megvalósítás lehetőségei, az óvónő átgondolja, hogy a napi tevékenységekbe hogyan építi be a

Király-tó Óvoda és Bölcsőde

Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

kezdeményezéseket, a játékos tevékenységeket, az adott napra tervezett tevékenységeket.

6. AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, MÉRÉS RENDSZERE

A nevelés csak akkor lehet eredményes, ha a gyermek fejlődésének jellemzőire építkeznek, így a folyamatos mérés elkerülhetetlen.

Az intézmény értékelése az eredményesség szempontjából is fontos, hiszen a hozzáadott pedagógiai érték kerül a mérés során meghatározásra.

Fontos a mérés az óvodák horizontális bővülése miatt (óvodák más-mást nyújtanak), mert az intézmény választás szempontjából is lényeges az értékelés, mérés rendszerének a működtetése.

Célja:

- az intézményben folyó pedagógiai gyakorlat nyomon követése, segítése, fejlesztése.

Területei:

- A gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése
- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése.
- Nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése.
- A pedagógiai módszerek gyakorlatának ellenőrzése, elemzése, értékelése.
- A helyi nevelési program megvalósulásának nyomon követése.
- A korrekciók végrehajtásának ellenőrzése.

Alapelvei:

- A pedagógiai munka értékelésének legfontosabb elve az objektivitás.
- A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.
- Az ellenőrzést mindig kísérje értékelés.
- Az értékelés erősíti az értékrend formálódását, ezért fontos a reális, pozitív megerősítéseket tartalmazó értékelés.
- Az ellenőrző, értékelő személy értékelésével egyfajta értékelési mintát is közvetít.

A pedagógiai ellenőrzésének szinterei:

- A gyermek fejlettségi szintjének értékelése.
- Az óvónő gyakorlati munkájában alkalmazott módszerek hatékonyságának értékelése.

6.1. A gyermek fejlettségi szintjének értékelése

6.1.1. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekcsoport tudásszintjének mérése az egyéni megfigyelések eredményeiből, és az egyéni munkák áttekintéséből tevődik össze.

A megfigyelési adatokat az óvónők folyamatosan gyűjtik a gyermekekről az óvodás évek alatt, így az összehasonlítás eredménye azonnal kimutatható.

Az óvodai életben a gyermek egyéni képességfejlesztésének minden szinten érvényesülnie kell. Az óvónőnek tudnia kell, hogy az egyes gyermeket miben és hogyan kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön.

Fontos a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése.

A mérés, a valamihez viszonyítás folyamatosan jelen van a mindennapokban. A mérés és a megfigyelés nem váltják ki egymást.

A gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentációját az **oviKréta** felületén rögzítjük.

6.1.2. A gyermekcsoport ellenőrzése, értékelése

Az óvodai csoport szokás- és szabályrendszere megszilárdulásának mértéke, a tevékenységi tervek megvalósulásának mutatói, a gyermekcsoport viselkedése, mind-mind értékes információk az ellenőrzés, értékelés folyamatában. A gyermekcsoport fejlettségi szintjének ellenőrzése, értékelése az egyéni megfigyelések eredményeit, az egyéni munkák áttekintését is felhasználja.

A mérési, értékelési eredmények a további pedagógiai munka alapját képezik.

A gyermekek fejlettségi szintjének mutatói, és a pedagógiai munka gyakorlatának megfigyelése, az oviKréta dokumentációjában található.

6.2. A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése

Cél:

- A helyi nevelési programunkba megfogalmazott célok megvalósulásának értékelése.
- A program megvalósulásának vizsgálatakor az elmélet és a gyakorlati megvalósításának összevetése.

Feladat:

- A stratégiai céljaink felülvizsgálata, szükség esetén korrekció.

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

- A megvalósulás értékelése és a szükséges megerősítés, vagy korrekció elvégzése.
- Évente adatgyűjtés.

- Dokumentálás: a beválás napi tapasztalatainak feljegyzése, összesítése félévenként.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Menete:

A program ellenőrzésében és értékelésében az intézményvezető irányításával a nevelőtestület minden tagja részt vesz.

- ❖ Folyamatosan értékelni kell a program feladatrendszerét.
- ❖ A bevezetést követő első év végén értékeljük, elemezzük munkánkat.
- ❖ A bevezetést követő harmadik év végén, és azt követően, három évenkénti nevelési folyamat vizsgálata történik a kimenet oldalról. Célja annak megállapítása, hogy mennyire sikeres az óvoda nevelő-fejlesztő munkája.

7. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK AZ ÓVODÁNKBAN

*„Minden embernek a lelkében dal van,
És a saját lelkét hallja minden dalban,
És akinek lelkében szép az ének,
Az hallja mások énekét szépnek.”*
(Babits Mihály)

Az óvodás korú gyermekek fejlődésében eltérés tapasztalható. Ezek az eltérések néha szembetűnőek, néha a pedagógiai ismeret, tapasztalat, segít ezek észrevételében. Az óvónő felelőssége, hogy a családdal szorosan együttműködve, ezeket az átlagtól eltérő fejlettségi különbségeket a differenciált fejlesztés során megfelelő módon kompenzálja/támogassa, illetve szükség esetén szakember segítségét kéri a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez. Nevelőtestületünk érzelmileg azonosul az integrációval, természetesnek tartja az kiemelt figyelmet igénylő gyermekek jelenlétét az óvodánk mindennapjaiban. Ezt a magatartásmódot, viselkedési kultúrát közvetítik az intézményünk dolgozói.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- **Különleges bánásmódot igénylő gyermek**
 - **Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd (Nkt.4.§(25))
 - **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTM)** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4.§(3))
 - **Kiemelten tehetséges gyermek** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,
- **Hátrányos helyzetű gyermek (HH)**
- **Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HHH)**

7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Minden gyermek életében az első hat-hét év kiemelkedő jelentőségű a későbbi személyiségfejlődés szempontjából. SNI gyermekeink esetében ez még nagyobb jelentőséggel bír. Nagyon fontos, hogy gyermekeink minél előbb, életük minél korábbi szakaszától kezdődően megkapják mind azt a támogatást, pedagógiai megsegítést, melynek segítségével képességeiknek maximumára fejlődhetnek. Ebben szeretnénk nekik legjobb tudásunk szerint segítséget nyújtani.

Az Alapító okiratban megfogalmazott fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség meghatározása alapján, óvodánk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását biztosítja.

Alapelvünk:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek személyiségük kibontakoztatásához, képességeik fejlődéséhez.

Cél: A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása a közösségbe, életminőségük javítása.

Feladat:

- ✓ A szakértői bizottság javaslata alapján az integrációs nevelésben történő részvétel mértékének, a speciális nevelési szükséglet kielégítését biztosító fejlesztő foglalkozások időtartamának megfelelően segíteni beilleszkedésüket, elfogadtatni másságukat, a lehetőség szerint fejleszteni őket.
- ✓ Esélyegyenlőség biztosítása, azonos feltételek nyújtásával.
- ✓

Az integrált óvodai nevelés, az együttnevelés nemcsak a sajátos nevelési igényű gyermekek számára előnyös. Fontos, hogy a többi gyermek személyiségfejlődésére is pozitív hatással van, hiszen a mássággal való korai találkozás hozzásegíti gyermekeinket az egyéni különbségek elfogadásához.

Az SNI ellátásukat legjobb tudásunk szerint igyekszünk biztosítani.. A rehabilitációs és rehabilitációs feladatokat ellátó szakemberekkel i jól működő kapcsolatot törekszünk kialakítani.

Az integráció sikeres megvalósítását befolyásoló tényezők:

- ❖ a család,
- ❖ a sérült gyermek,
- ❖ befogadó gyermek és felnőtt közösség,
- ❖ szakemberekkel való együttműködés.

A **család** fontos szerepet játszik az együttnevelés folyamatában. Az együttműködés minőségét, mértékét jelentősen befolyásolja a szülői magatartás, a szülők együttműködési készsége.

Azt tapasztaltuk, hogy azok a szülők, akik elfogadták, hogy gyermekük sajátos nevelési igényű, rendkívül eredményes és partneri kapcsolatot tudunk kialakítani. Az óvoda dolgozóinak empátiáját megtapasztalva, örültek annak, hogy gyermekük szeret óvodába járni, jól érzi magát a közösségben, és minden tőlük telhetőt megtettek gyermekükért, a közösségért.

Azon szülők, akik nem fogadták el a szakértői vizsgálat megállapítását a sajátos nevelési igényre vonatkozólag, nem voltak hajlandók együttműködni velünk, tagadták a helyzetet, vagy az óvodát jelölték meg bűnbaknak. Együttműködés helyett, a felelősséget az óvodára hárították, s úgy gondolták, hogy nekik szülőként semmi feladatuk nincs, gyermekük fejlesztésében, ez csakis és kizárólag az óvoda feladata és kötelessége.

Fontosnak tartjuk, az SNI gyermek integrálásának sikeressége szempontjából, a szülőkkel való optimális együttműködés, a bizalommal teli légkör megteremtését. Az empátia, a diszkréció az óvónő részéről elengedhetetlen. Ezen helyzetekben különösen hangsúlyosan kell, hogy érvényesüljön az óvónő tapintatos, elfogadó, őszinte kezdeményező magatartása a szülők felé.

A SNI gyermek óvodai integrált nevelése, fejlesztése csökkenti a család terheit, és az elszigeteltség érzését is.

Az integrációra való alkalmasságot nemcsak a gyermek személyisége, hanem a **befogadó közösségek** elfogadó képessége is nagymértékben befolyásolja. Az integrált gyermek társai sem jelentenek elhanyagolható körülményt, hiszen nagymértékben megkönnyíthetik, illetve erősen hátráltathatják a folyamatot.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi hálózat útján biztosítjuk. A gyermekek fejlesztésének és gondozásának feladatait egy fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési terv tartalmazza. Ezt a megfelelő végzettséggel rendelkező szakember készíti el.

A fejlesztőpedagógus szakmai tanáccsal, segítséggel látja el az óvodapedagógusokat a csoportban való fejlesztés megsegítésére.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményében meghatározott BNO kód és a javaslata alapján az utazó

gyógypedagógusi hálózattal felvesszük a kapcsolatot, és megszervezzük az SNI gyermek ellátását.

A szakemberekkel történő folyamatos együttműködés alapfeltétele az integrációnak. Integráció csak gyógypedagógiai megsegítéssel valósítható meg!

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Fontosnak tartjuk nemcsak az óvodai dolgozók elfogadó-támogató magatartását, de hangsúlyt helyezünk az óvodánk szülői közösségének a tájékoztatására (integrált nevelésre vonatkozó törvények, eljárások, elvárt viselkedési normák)
- A sajátos nevelési igény felismerése, minél korábbi speciális megsegítése érdekében az újonnan felvett gyermekek problémáira odafigyelünk, ha szükséges, javasoljuk a nevelési tanácsadó, szakértői bizottság véleményének kikérését.
- A szakértői véleményben meghatározott gyógypedagógus feladata az integráció folyamatában a fejlesztőprogram kidolgozása, a sérült gyermek fejlődésének nyomon követése. A fejlesztőprogramban meghatározásra került feladatok eredményes megvalósításában az óvónők, a szülők együttműködése elengedhetetlen.
- Az óvodai integráció során a gyermekközösségben tapasztaltakról a szülőket is folyamatosan tájékoztatjuk, hiszen tudjuk, hogy a SNI gyermek viselkedése, magatartása a közösségben más lehet, mint ami az egyéni fejlesztések során tapasztalható.
- Az SNI gyermek csoportba való beosztásakor a gyermekcsoport és az óvónők terhelhetőségét, a speciális igényt szem előtt tartva törekszünk arra, hogy az integrált gyermekek száma 1-2 fő legyen.

Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában

- Mozgássérült gyermek: óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb környezet minél sokrétűbb megismertetése, alkalmaztatása. A napirend adta minden lehetőséget meg kell találni ennek megvalósítására úgy, hogy közben lehetőséget biztosítsunk az önállóság mértékének növelésére, az önállóságból fakadó szabadság-, örömeztetésének erősítésére.

Az óvodában igyekszünk biztosítani a megfelelő mozgás – és életteret, az ehhez szükséges eszközöket. Mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni.

- Látássérült gyermek: minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

E feladat megvalósításához meg kell ismertetni a gyermeket a csoportszoba elrendezésével, berendezéseivel. A téri tájékozódásához segítséget ad az állandóság (asztalok, székek, bútorok elhelyezése), ép szerveinek kondicionálása (hallás, tapintás, szaglás, mozgás).

Az önállóság növelése az önellátás, önkiszolgálás területén fontos feladat.

- Hallássérült gyermek: a nyelvi és pszicho-szociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült gyermekek - további speciális segítséggel - halló társaikkal együtt tudnak részt venni az óvodai nevelésben.

Óvodai nevelésünk központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az egész napi tevékenységbe beépül.

A szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket. Teljesítményét döntően befolyásolja intellektusa, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvi akadályozottsága, a családi háttér.

- Beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek: szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzóság stb.) illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik.

Megnyilvánul az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, a beszédszervek gyengesége, a tiszta ejtés hiánya, a szegényes szókinccs, a diszgrammatikus, az utánzóképeség gyengesége.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (pl. grafomotoros fejlesztés) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

- Autista, autisztikus gyermek: felvételük egyéni elbírálás alapján történik. Az autizmus–spektrumzavarokat a szociális, kommunikációs speciális kognitív készségek minőségi károsodása jellemzi. Kifejezett a szociális készségek területén tapasztalható kognitív deficit, károsodott kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés sérülése és az egyenetlen képesség-profil. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képesség mérés.

A fejlődés devianciájának enyhítése, a kóros viselkedés kialakulásának megelőzése szükség esetén korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás, önkiszolgálás)

- A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású - az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő - részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.

Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés biztosítása

- SNI gyermekek a csoport, a közösség egyenrangú tagjai
- egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez igazodva fejlődhet
- megkapja a neki megfelelő támogatást, gondoskodást és nevelést
- részt vehetnek bármelyik óvodai programon, rendezvényen, ünnepen, (egy feltétele van ennek: saját és társai testi épsége biztosított legyen)

7.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az óvodában talán a legnagyobb gondot a magatartászavaros, viselkedési problémás gyermekek jelentik. Meghatározása azért nehéz, mert sokszor az óvónők, dajkák toleranciáján múlik annak megítélése, hogy a gyermek viselkedése eltér-e a gyermektől elvárható viselkedésnormától.

A súlyos beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképesség kialakulatlansága, fejletlensége vagy mind-ezek halmozódása áll. A részképesség-zavarok gyakran az érzékszervi fogyatékoság látszatát kelthetik (hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a gyermek általánosan gyenge képességűnek vagy rosszabb esetben értelmi fogyatékosnak tűnhet)

Az idegrendszer fejletlenségeinek általános jelei:

- A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra.
- Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.
- Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülletet.
- Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

Fejlesztési feladatok:

- Egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- A kudarctűrő képesség növelése
- Önállóságra nevelés

BTM nehézséggel küzdő gyermekek:

A fejlesztő foglalkoztatás a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

A szakértői bizottság feladata annak megállapítása, hogy a gyermek BTM nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.

A szakvélemény segítséget nyújt a gyermek óvodai nevelésében, ha az a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme alapján történik.

A BTM nehézséggel küzdő kisgyermek a látszat ellenére nagyon is igényli a korlátokat, szabályokat, csak sokkal nehezebb betartatni vele, mert idő előtt feladja. A környezet gyakran félrekódolja a reakcióikat. Állandó szeretetre, a velük való foglalkozásra vágnak.

Viselkedészavaros gyerekek: a viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésmódokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak.

Gyakori a tevékenységek közötti csapongás figyelmetlenség, impulzivitás, meggondolatlanosság, szabályokhoz való nehéz alkalmazkodás.

A fennálló agresszív, disszociális, vagy kihívó magatartás kombinálódhat depresszióval, szorongással vagy más emocionális zavarokkal. Társuló tünetként előfordul a beszédkézség és pszichomotoros fejlődés késése, zavara.

7.1.3. Kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

Nagy a felelősség az óvodán, hiszen ebben az életkorban nehéz egyértelműen megállapítani, hogy egy gyermek tehetség, hiszen lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb, és nem többletképességről van szó! Felelősséggel használjuk a tehetség szót!

A személyiség fejlődését segítő, elfogadó légkör kialakításával, a széleskörű, választható, érdeklődésre épülő tevékenységek biztosításával fejlesztjük, gazdagítjuk a gyermek „erős oldalát”. A tehetségigéretet alkotási, megismerési szükségleteinek kielégítésére az óvodai élet minden lehetőségét kihasználjuk, biztosítjuk a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek személyiségének optimális fejlesztése.

A tehetséges gyermekekre jellemző viselkedési formák:

- túlzott aktivitás, kevés alvásigény

- makacs, kitart elképzelése mellett
- csak azzal foglalkozik, ami érdekli és erről nehéz elterelni a figyelmét
- kortársaival kapcsolata nem zökkenőmentes
- részképességek fejlettsége között nagy eltérés mutatkozhat
- erős kritikai érzék

Tehetséggondozás feladata:

- korai tehetség felismerése, tehetségazonosítás
- tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése, gazdagítása
- a gyenge területek fejlesztése
- személyiség fejlődését segítő elfogadó légkör kialakítása
- pihenés és relaxációs lehetőségek megteremtése
- tehetséggondozó szakemberek felkutatása
- szülők támogatása, tanácsadás

Az óvodai életben megfigyelhető átlagon felüli képességek csoportosítása:

- Matematikai képességek
- Zenei tehetség
- Rajzkészség
- Intellektuális képességek
- Szociális képességek
- Pszichomotoros képességek (kézügyesség, a szem-kéz koordináció, a mozdulatok, mozgások, mozgássorok elvégzésének képessége, ezek koordinációs képessége)

A tehetségigéretes gyermekek kiválasztásának csak akkor van értelme, ha fejlesztésüket alapos tervezőmunka után megszervezzük és vállaljuk. Terveink közé tartozik tehetségfejlesztő jó gyakorlat kialakítása, már jól működő komplex tehetségfejlesztő program adaptálása, majd tehetségfejlesztő munkacsoportok létrehozása.

7.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Óvodánkban fontosnak tartjuk a hátrányos helyzetű óvodásaink esélyeinek növelését. Lényeges, hogy egyenlő esélyeket kapjanak személyiségük kibontakozásához, a hátrányaik csökkentéséhez, kompenzációjához pedig a gyermekek egyéni különbségeit és igényeit maximálisan figyelembe vevő, azokból kiinduló, és azokra épülő befogadó óvodai környezet biztosítunk. Nevelőmunkánk során nagy hangsúlyt fektetünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, az önazonosság megőrzésére, ápolására, és a szülőkkel való még szorosabb együttműködésre, kommunikációra.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége
- b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei

Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki

1. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és aki esetében az alábbi körülmények közül legalább kettő fennáll,
 - a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége
 - b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
 - c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei
2. a nevelésbe vett gyermek,

7.2.1. Gyermekvédelem az óvodánkban

Célja:

- A gyermekvédelmi feladatok koordinálásával a gyermekek hátrányos, szociális helyzetének pozitív irányú befolyásolása.
- A gyermekeket megillető jogok érvényesülésének biztosítása.
- Megvalósul a hátránykompenzációval az esélyegyenlőség az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életkörülményei feletti őrködés.

Feladata:

- Családok erősítése, segítése a nevelésben, a nevelési gyakorlat pozitív befolyásolása.
- A család funkciójának kiegészítése.
- Óvó – védő intézkedések.
- A család támogatása.
- Hiteles partneri kapcsolat kialakítása a családdal.
- Együttműködő kapcsolattartás erősítése a családsegítő központtal és a gyámüggyel, ha szükséges a nevelési tanácsadóval.
- A családhoz illesztett segítségnyújtás gyakorlatának alkalmazása.

Veszélyeztetett gyermek

Veszélyeztetettség: olyan –magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettség a személyiséget teljességében érinti, a fejlődését alapjaiban gátolja. A veszélyeztetettség akkor áll fenn, ha a személyiség alapvető szükségleteinek kielégítése nem történik meg. Ilyenek a biológiai szükségletek, biztonság szükséglete, szeretet szükséglet stb.

Veszélyeztetettségre utaló jelek lehetnek:

- Tanulási, viselkedési zavarok.
- Érzelmi szféra minősége elfogadhatatlan a családban.
- Erőszak, fenyegetettség érzését keltő légkör a családban, erkölcstelen, bűnöző életmód.
- Súlyos anyagi helyzethez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi-lelki bántalmazás.
- A gyermek viselkedésével saját magát is veszélyezteti.

Hátrányos helyzetet kiváltó okok, tényezők:

- Munkanélküliséggel, csökkenő jövedelemmel járó létbizonytalanság.
- Alacsony iskolai végzettség
- Rossz életkörülmények
- megromlott családi kapcsolat, az egyik, vagy mindkét szülő hiánya a nevelésben.

A gyermekeknél jelentkező következmények:

- ❖ Szocializációs problémák (beilleszkedési zavarok)
- ❖ Kommunikációs zavarok (beszédhibák, dadogás)
- ❖ Agresszivitás, pótcselekvések, képességbeli elmaradottság
- ❖ Elhanyagoltság, fáradékonyság

Feltárás feladatai:

- ❖ Veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése
- ❖ (a problémák megbeszélése a gyermekvédelmi felelőssel)
- ❖ Tünetek okainak megkeresése
- ❖ A gyermek veszélyeztetettségének, illetve hátrányos helyzetének a megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján

Az óvónő kötelessége és joga a feltárás során:

- Vegye figyelembe a gyermek szociokulturális helyzetét
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, segítse a felzárkóztatásukat
- Megőrizze a hivatali titkot
- Együttműködjön a munkatársaival, és más intézményekkel.

A megszüntetés feladatai:

- ❖ Felzárkóztatás megszervezése
- ❖ Induló hátrányok csökkentése
- ❖ A gyerekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása
- ❖ Az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése (a nevelésben, a gyermekek mérésében)

- ❖ Segítő szakemberek igénybevétele

- ❖ Konkrét esetekben együttműködés a segítőkkal: jelzőrendszer működtetése

Mit tehet az óvodánk?

- A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges légkör biztosítása és testi egészségének óvása a családon belül és kívül.
- A gyermek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az óvodai orvosi szolgáltatáson keresztül, a segédeszközök igény szerinti hozzáférhetőségéig.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi vizsgálatának kezdeményezése, megszervezése.
- A gyermekek intézményes ellátása az óvoda valamennyi szolgáltatásának biztosításával, a gyermekek igénye szerint.
- A család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatások felkutatása, a hozzájutás segítése, támogatása, valamint a tanácsadás a család ellátó tevékenységéhez.
- Gyors és hatékony intézkedési eszközök a gyermeket veszélyeztető helyzetben.
- Folyamatosan ellenőrizni a gyermek rendszeres óvodába járását, szükség esetén eljárást kezdeményezni.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása (a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése)
- Szoros kapcsolat kialakítása a látens módon segítséget kérő családokkal
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni körülményeinek, életformájának, ellátásának, a pihenésének nyomon követése, folyamatos ellenőrzése.
- Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal és Családsegítő Központtal a gyermekek érdekében.
- Szociális ellátórendszerrel való együttműködés (a HHH-s gyermekek óvodai ingyenességének biztosítása).

A HH és HHH gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés formái:

- Személyes kapcsolattartás kialakítása minden szülővel.(családlátogatás, egyéni beszélgetések, szülői értekezletek, fogadóórák
- Rendszeres napi, heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.
- Egyéni beszélgetések során igény szerint a gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése.
- A Szülői Közösség fejlesztése, az azonos értékrend megteremtése érdekében.

Gyermekvédelmi feladatok ellátása

- A gyermekvédelmi feladatok ellátásáért intézményi szinten az igazgató a felelős, munkáját gyermekvédelmi felelős segíti, aki nyilvántartást vezet az érintett gyermekekről.

- A tagóvoda vezetők és az óvónők munkaköri kötelessége szükség esetén jelezni feléjük.
- Tudatosabban, tervszerűbben alkalmazzuk nevelőmunkánk egyik vezérfonalát, az egyéni bánásmódot. Ehhez szorosan kapcsolódik a családdal való jó kapcsolat, együttműködés megteremtése.
- A köznevelési törvény értelmében felkutatjuk és meggyőzzük az érintett családot a rendszeres és kötelező óvodába járásról.

A gyermekvédelmi munkát segítők a közös cél érdekében:

- Gyámügy
- Családsegítő Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Helyi önkormányzat
- Logopédus
- Gyógypedagógus
- Védőnők

8. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI, SZOLGÁLTATÁSOK

8.1. Óvodánk belső kapcsolatrendszere

8.1.1. A tagintézmények közötti kapcsolattartás

A székhely óvoda és a tagintézmények, ill. a tagintézmények egymás közti élő kapcsolata fontos az intézmény működése szempontjából. Egymást segítve, inspirálva, együttműködve dolgozunk.

Belső kapcsolattartás általános formái és rendje:

- vezetők értekezlete havi rendszerességgel
- a tagintézmények rendszeres, heti kapcsolatban vannak az intézményvezetővel
- nevelőtestületi értekezletek évente két alkalommal
- munkaközösség programjai éves munkaterv alapján
- munkatársi értekezletek
- A belső szakmai együtt dolgozás, továbbképzés lehetősége a kölcsönös látogatások, tapasztalatcserék során.
- az intézményvezető ellenőrző látogatásai éves munkaterv alapján.
- intézményi szintű közös rendezvények kirándulások.
- A bölcsőde szakmailag önálló egység, az intézményvezetővel napi kapcsolatban áll. Kölcsönös látogatásokat, tapasztalatcseréket szervezünk.

8.1.2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

Az intézményünk két szervezeti egységből áll: óvoda és bölcsőde.

A bölcsődei és óvodai feladatokat ellátó szervezeti egységek szakmai szempontból önállóak, tevékenységüket a rájuk vonatkozó jogszabályok, szakmai előírások alapján látják el, melyet az intézményvezető vezet.

Fontos egymás munkájának, törekvéseinek megismerése, elfogadása.

Az óvodába bölcsődéből érkező gyermekekkel az óvónők bölcsődei hospitálás során már előzőleg is megismerkednek. A gondozónókkal együttműködve segítik a kisgyermek zökkenőmentes óvodai beilleszkedését.

A gondozónők ismerik Kéz a kézben pedagógiai programot, és a Bölcsődei szakmai és nevelési program szervesen kapcsolódik ehhez. Kölcsönös hospitálások, szakmai véleménycserék jellemzik együttműködésünket.

8.2. Óvodánk kapcsolatrendszere

8.2.1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. A család és az óvoda között szoros együttműködésre van szükség. A szülőkkel meg kell ismertetni az óvodai programot, az óvoda működési rendjét. Elő kell készíteni közösen a gyermek óvodához szoktatását, az óvoda megszerettetését. Az óvodás kisgyermek fejlődéséért kölcsönös a felelősségünk, nagyon fontosnak tartjuk, hogy nevelőpartnerek legyünk, ismerjük egymás nevelői felfogását, nevelési eljárásait, szokásait. Fontos számunkra az óvodai és a családi nevelés egységének a megteremtése.

Kapcsolattartásunk tartalma:

- Óvodakezdés előtt kezdeményezzük a kapcsolat felvételét (családlátogatás óvodába érkezés előtt)
- Ahol szükségét érezzük tájékoztatás, tanácsadás, segítő szolgáltatások lehetőségeinek a megismertetése
- A szülők közötti kapcsolatok erősítése az óvodával (közös programok)
- A kapcsolattartás eddigi formáit minden nevelési év elején ismertetjük a szülőkkel (szülői értekezlet, fogadó órák)
- Szülői szervezet létrehozásának és működésének támogatása;

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a

családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Kapcsolattartásunk jellemző formái:

Beiratkozás: A szülők általában magukkal hozzák gyermeküket, így az első személyes kapcsolat az óvodával már kialakul.

Napi kapcsolat: A szülőket tájékoztatjuk a gyermekével történt napi lényeges eseményekről, azonban a szülővel el kell fogadtatnunk, hogy az óvónőket hosszabb ideig nem vonhatják el csoportbeli tevékenységüktől.

Családlátogatás lehetősége: Az óvodába járás előtt felkeressük a családot, ismerkedünk a kisgyermekkel, az óvodába járás időszakában szükség szerint.

Szülői értekezletek: Évente legalább két alkalommal, melynek nevelési, pedagógiai témája van, valamint az eltelt időszak eredményeiről, közös feladatainkról beszélgetünk.

Fogadó óra: Előzetes időpont egyeztetés után, óvónői felajánlás, ill. szülői kérésre bármikor lehetősége van a szülőnek gyermekéről hosszabb véleménycserére.

Nyílt napok: A teljes nyitvatartás ideje alatt betekintést kap az óvodai életbe a szülő.

Nyílt ünnep: Egységenként, a hagyományainknak megfelelően.

Közös rendezvények: Családi nap

A szülők bekapcsolódása az ünnepi előkészületekbe: Szülők kérése alapján, ahol bekapcsolódhatnak játékkészítésbe, ünnepeink, hagyományaink ápolásába.

Igény- és elégedettségvizsgálatok

A szülők igényeinek, elégedettségének, elégedetlenségének a felmérése.

A tényleges kapcsolattartási forma kiválasztása, bővítése az óvónő kompetenciája.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és **az egyéni** szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

8.2.2. Az óvoda és az iskola kapcsolata:

Egymás nevelési céljait, elképzeléseit fontosnak tartjuk megismerni. Keressük a tartalmas együttműködés lehetőségeit, ezek bővítését.

Annak érdekében, hogy minél zökkenőmentesebb legyen a kisgyermek számára az iskolai kezdés, lehetőséget adunk arra, hogy az iskolai életbe már óvodáskorban bepillantassanak: kölcsönös látogatások, nyílt napokon való részvétel, tanítók érdeklődése a gyermekek iránt. látogatások, megbeszélések, előadások, vita fórumok lehetőségeinek megteremtése.

Kapcsolat a Metrum Alapfokú Művészeti Iskolával: évszakonként, ünnepek alkalmával koncertet adnak az óvodásainknak.

Kapcsolat az Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel: népi játékok, dalok gyűjteményének összeállítása, népi gyermekjátékok tanítása.

Kapcsolattartásunk formái:

Kölcsönös látogatások: Az első osztályosokat volt óvó nénijük meglátogatja. A leendő első osztályos tanítók tavasszal ismerkednek az óvoda nagycsoportosaival.

Gyermekek látogatása az iskolába: Ismerkednek az iskolai környezettel, találkoznak a tanítóval. (kézműves foglalkozások, iskolavárók)

Az iskola rendezvényein, ünnepein való részvétel: Az iskola játszódélutánokat szervez a nagycsoportosoknak, ünnepélyükre meghívást kapunk, meseelőadásokat szerveznek az óvodások részére.

8.2.3. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

Kapuvár Város Önkormányzata által megfogalmazott célok és feladatok alapján szervezzük óvodánk működését. A fenntartó folyamatosan figyelemmel kíséri nevelő-oktató munkákat, az intézmény gazdálkodását, beszámoltatja az intézmény vezetőjét. Elismeri, támogatja az óvoda munkáját.

Kapcsolattartásunk formái:

- Az óvodavezető szakmai és gazdálkodási beszámolója.
- Rendszeres vezetői értekezletek, kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetés.
- Rendezvényeinken, ünnepségeinken való óvodai képviselő.
- Gyámügyi előadóval (vagy családsegítővel) a kapcsolatunk élő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek esetében.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermek esetében az intézményvezető kapcsolatot alakít ki, és működtet az érintett kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal.

8.2.4. Az óvoda és az egészségügyi intézmények

Jelenleg a gyermekorvossal, védőnői hálózattal, a fogorvossal és a családsegítő és gyermekjóléti intézettel van kapcsolatunk.

A védőnői hálózat éves munkaterv alapján végzi felvilágosító, megelőző, higiéniai-ellenőrző munkáját, segíti az óvoda egészségnevelési programjának megvalósítását.

Kapcsolattartásunk formái:

- Higiéniai vizsgálat.
- Gyermek testi fejlődésének ellenőrzése.
- Tanköteles korúak iskola-alkalmassági vizsgálata, hallásvizsgálata.

Tanácsadás:

- védőnői hálózat
- gyermek jóléti szolgálat
- családsegítő intézet

- szükség esetén pszichológus

8.2.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények

A helyi lehetőségeink figyelembevételével igyekszünk a kapcsolatot, illetve a programokat úgy szervezni, hogy azok elősegítsék nevelési feladataink sokoldalú, színes megoldását, melyek pedagógiai elveinkkel, érték közvetítéseink tartalmával összeegyeztethetők.

Kapcsolattartásunk formái:

- o Gyermekműsorokon való részvétel.
- o Könyvtárlátogatás – foglalkozások a könyvtárban.
- o Közös program szervezése – farsang, hangszeres bemutató.
- o Helyi múzeumok látogatása – anyaggyűjtés.
- o Kiállítások megtekintése.

8.2.6. Szakmai szervezetek

Megyei Pedagógiai Intézet:

- Szakmai helyzetünk megerősítése, segítése.
- Nyílt napok támogatása.
- Pályáztatások segítése, támogatása.
- Továbbképzési programok színes skálájának a biztosítása.
- Személyes kapcsolattartás.

Pedagógiai Szakszolgálat.

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.

Külhoni magyar óvodák (lehetőség szerint)

8.2.7. Civil szervezetek

„Kapunári óvodáskorú gyermekekért” alapítvány:

- óvoda támogatása
- közös rendezvények
- együttműködési szerződés.

„Babót jövőjéért” alapítvány: a Babóti tagóvoda támogatása.

8.3. Az óvoda szolgáltatásai

Intézményünkben lehetőség van különböző szolgáltatások igénybevételére. A szolgáltatásokat úgy szervezzük, hogy az alapfeladatunk ellátása ne csorbuljon. Az

óvoda teljes nyitvatartási idejében szervezett tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A szülők óvodától elvárt többletigényeinek elbírálásakor csak akkor lehet elfogadó döntést hozni, ha az a gyermekek érdekeit nem sérti, a fejlődés-lélektani törvényszerűségeket figyelembe veszi, és biztosítható, hogy az óvoda nevelési programja zavartalanul teljesül.

A lehetőségeket figyelembe véve törekszünk biztosítani az egyenlő hozzáférést minden kisgyermek számára.

Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások:

- Logopédiai ellátás
- Gyógypedagógiai ellátás
- Vízhöz szoktatás nagycsoportosoknak / 10 alkalom- Kapuvári Tanuszodában
- Hitoktatás
- Néptánc, népi játékok: az Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján a nagycsoportos korú gyermekeink megismerkednek a népi játékok világával, a néptánc alapjaival.

Nevelési időn túl szervezett térítéses szolgáltatások (igény esetén):

- Ismerkedés idegen nyelvekkel
- Ovifoci

8.4. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem

- A szülői érdekérvényesítés szerve, a szülői munkaközösség, ill. az általuk delegált Szülői Szervezet.
- Gyermekek jogainak, az esélyegyenlőség teljes körű érvényesülésének, védelmének biztosítása az intézmény minden dolgozójának a kötelessége.

9. TAGÓVODÁINK HELYI SAJÁTÓSÁGAI

9.1 A KÖZPONTI ÓVODA HELYI SAJÁTÓSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

A Király-tó óvoda és bölcsőde Központi tagóvodája a város belvárosi részén helyezkedik el. Az intézmény korszerű berendezésekkel felszerelt. Az épület 2025-ben teljes belső felújításon esett át. Az óvoda nagy létszámú (5 csoporttal működik) ez nagyszerű lehetőséget biztosít a közösségi érzés erősítésére. Intézményünk összetartó közösséget alkot. Az tagóvodánk is nagy hangsúlyt fektet a hagyományápolásra és a szülőföldünkhöz, gyökereinkhez való kötődés megalapozására.

Hagyományőrzés, művészeti nevelés:

A pedagógiai programunknak megfelelően a rábaközi hagyományok ápolása, a népi szokások és hozzájuk kapcsolódó irodalmi és zenei anyag átadása kiemelt szerepet kap. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek már az óvodában megismerjék a helyi szokásokat, ünnepeket, dalokat, táncokat, népi játékokat, esetleges kézműves technikákat. A művészetek eszközeivel a gyerekek kreativitásának kibontakoztatását támogatjuk, esztétikai érzéküket fejlesztjük.

Város megismerése:

Az intézmény elhelyezkedésének köszönhetően lehetőségünk nyílik a város megismerésére. A séták során megismerhetjük a belvárost, az intézményeket, a közlekedést, a városi létet. Látogatást teszünk a templomban, városházán, színházban, múzeumban, zeneiskolában, könyvtárban.

Természetközeli nevelés:

A belvárosban is számtalan lehetőség van a természet kincseinek feltérképezésére. A csoportok sétáik során megtekintik az első tavaszi növényeket, megfigyeljük (közvetlen tapasztalatszerzés) a környezet változásait az évszakok váltakozásával összhangban. Lehetőségünk van a Rába folyó megfigyelésére. A vízpart közelében élő ökoszisztéma megfigyelésére. Kiemelt célunk a természet szeretetére, környezetünk megóvására és tiszteletére nevelés.

Évenkénti egy alkalommal egészségnap szervezése:

Az épület adta lehetőséget kihasználva, évente egy alkalommal egészség megőrző napot tartunk. Alkalmunk nyílik így a különböző mozgásformák megismerésére, az egészséges - tudatos táplálkozás megismerésére, a helyes higiénia fontosságára. Ezen alkalmakkal vendég előadók előadásai meghallgatására is biztosítunk helyszínt. A gyerekek egészséges életmódhoz fűződő kapcsolatának elősegítése is kiemelt célunk.

A gyermekek mozgásszegény életmódja, a helytelen táplálkozás, a környezeti ingerek csökkenése indokolja, hogy ez mind prioritást élvezzen az óvodai nevelésünkben. A nevelési év programjai és rendezvényei:

❖ **Ősz:**

- **Király- tó napok:** Óvodánk névadó ünnepe
- **Márton- nap:** Szent Márton történetének megismerése, néphagyomány ápolás. Lámpás kiállítás, felvonulás, libazsíros kenyér kóstolás

❖ **Tél:**

- **Adventi gyertyagyújtás:** Az adventi időszak megkezdése, ünnepi hangulat megalapozása
- **Mikulás vásár:** Óvodai szintű ünnepély, Szent Miklós történetének megismerése
- **Adventi vásár:** Szülői munkaközösség és óvoda által szervezett rendezvény, általában több napos
- **Lucázás:** Luca naphoz kapcsolódó népszokások bemutatása a nagycsoportosok által
- **Karácsony: Betlehemes játék** bemutatása az ünnepi hangulat kiteljesedése
- **Farsang:** Óvodai szintű rendezvény jelmezbájjal, felvonulással, mókával és sok kacagással
- **Őszi- téli születésű gyermekek születésnapjának ünneplése:** Csoportonként eltérő szokásrendben megtartott rendezvény

❖ **Tavaszi:**

- **Március 15:** Tagóvoda szintű rendezvény, közös menetelés zenére a folyosón. A csoportok erre az alkalomra tanult verseinek együttes meghallgatása.
- **Víz világnapja (március 22):** Projektek kiállítása témához kapcsolódóan, a víztakarékosság, környezetvédelem fontosságának jegyében.
- **Szavalóverseny (költészet napja; április 11):** Tagóvoda szintű rendezvény, nagycsoportosok maguk által választott verset adnak elő az intézményünk gyerekeinek. Minden résztvevő emléklapot és ajándékot kap.
- **Föld napja(április 22):** Környezetünk védelmének fontossága, kiállítás szervezése témához kapcsolódóan
- **Húsvét:** Húsvéti népszokások felelevenítése, hagyományok ápolása
- **Egészségnap:** Egészséges életmód kialakításának támogatása, különböző mozgásformák megismerése
- **Anyák-napja:** Édesanyák, nagymamák köszöntése az óvodánkban.
- **Tavaszi-nyári gyerekek születésnapjának ünneplése:** Csoportonként eltérő szokásrendben megtartott rendezvény
- **Évzáró, óvodabúcsúztató:** Iskolába induló gyerekek búcsúztatása, nevelési év zárása.
- **Családi nap:** Az intézmény udvarán tartott játékos, vidám délután. Szülők és óvoda kapcsolatának erősítése

9.2. GARTAI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

Természetközeli-, környezettudatos magatartás, néphagyományok őrzése

A Király-tó Óvoda és Bölcsőde Gartai tagóvodája kiemelt figyelmet fordít a gyermekek környezettudatos szemléletének megalapozására, a természet szeretetére, védelmére, valamint a helyi értékek, hagyományok ápolására, átörökítésére.

A természetközeli-, környezettudatos magatartás terén

Célunk:

- A gyermekekkel a természeti környezet cselekvéses megismertetése, erős érzelmi kötődés kialakítása.
- A természet védelmének, megbecsülésének tudatosítása.
- Felfedezzék az élő és élettelen környezet csodáit.
- Kialakuljon bennük a környezettudatos gondolkodás és viselkedés alapja.
- A családi nevelés segítése, formálása, hogy a ma gyermekei minőségi életkörülményeket örökölhessenek és adhassanak tovább.

Feladataink:

- Észrevetjük a természet szépségét, képessé tesszük a gyermeket az ilyen fajta esztétikai élmény befogadására. Pozitív élmények, érzelmek kiváltásával, megismertetésével szerettetjük meg az élő és élettelen világot.
- Környezetünkben tett séták, természetjárás során arra szoktatjuk a gyerekeket, hogy tiszteljék, óvják, becsüeljék, és ne zavarják az adott hely nyugalomát.
- Minden adódó alkalommal tudatosítjuk a gyerekekben a növények, állatok védelmét.
- Tevékenységeken keresztül erősítjük a gondozást, gondoskodást, felelősségvállalást.
- Gyermekeinket takarékosagra, környezetük rendjének, tisztaságának megőrzésére neveljük.
- Fontos feladatunk, hogy lássanak a gyermekek mintát az energia- és víztakarékosságra.
- Előkészítjük, megalapozzuk a hulladékkezelési kultúrát.
- A környezet-, és természetvédelemmel kapcsolatban elemi ismeretekkel látjuk el őket.
- Kellő mértékű előkészítéssel megünnepeljük a Zöld jeles napokat: Állatok napja, A víz világnapja, A Föld napja, Madarak és fák napja.

A megvalósítás területei:

- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Újrahasznosítás.
- Növények ültetése, fejlődésük megfigyelése, gondozása, ápolása.
- Állatok megfigyelése, állatvédelem, téli madáretetés.
- Természethez kötődő mondókák, versek, mesék, énekek, zenék, énekes játékok, mozgások.
- Természetsarok a csoportszobában.
- Természetközeli programok, tevékenységek, „felfedező” séták szervezése.
- Zöld jeles napok megünneplése:
Állatok világnapja- október 4.
Víz világnapja-március 22.
Föld napja-április 22.
Madarak és fák napja- május 10.
- Víz- és energiatakarékosság tudatosítása, csap elzárása, villany lekapcsolása.
- Szülőkkel szemléletformáló programok szervezése, megvalósítása, pl.: hulladékgyűjtés.

A hagyományőrzés terén

Célunk:

- Néphagyományok, népszokások ápolása, értékeinek őrzése.
- Óvodai hagyomány teremtése, ápolása.
- Nemzeti identitás, közösséghez tartozás érzésének erősítése.
- Kulturális gyökerek tisztelete.

Feladataink:

- Lakóhelyünk és környéke néphagyományainak, szokásainak átadása.
- Elősegíteni, hogy a gyermekek ragaszkodjanak szűkebb hazájukhoz.
- A jeles napok, ünnepek bemutatásával a családi és közösségi élet színesítése.
- A gyermekfolklor, gyermekköltészet kincseinek szépségével a játék örömeinek felfedeztetése.

Néphagyományokhoz kapcsolódó jeles napok, ünnepnapok:

- Advent: készülődés csoportonként, gyertyagyűjtés.
- **Luca nap: Luca napi búzavetés, Lucázás.**
- Mikulás: a Mikulás látogatása. Dalokkal, versekkel való köszöntés.

- **Karácsony:** a nagycsoportosok **Betlehemes játéka**. **Délelőtti órákban az óvodás gyermekeknek, délutáni órákban a szülőknek.** Közös óvodai ünnep, ajándékozás.
- Farsang: közös óvodai ünneplés, jelmezes felvonulás. Zene, tánc, mókázás, lufi fújás, farsangi fánk fogyasztás.
- **Télkergetés: Kiszebáb készítése, égetése** az óvoda udvarán.
- **Húsvét:** ajándékkészítés, **tojásfestés, locsolkodás** hagyományának felelevenítése.
- **Pünkösd:** a Gartai tagóvoda tulajdonában lévő, **kapuvári népviseleti ruháinak viselésével**, (a nagycsoportos gyermekekkel), **a pünkösödölés hagyományának felelevenítése.**

Nemzeti ünnepünk:

- **Március 15.:** közös óvodai ünnepély. **Himnusz, Szózat meghallgatása. Verselés, éneklés, nemzeti zászlókkal, huszársapkákkal, csákokkal való menetelés.**
- **Augusztus 20.:** **Garta napi városi rendezvényen való részvétel. Lovaskocsikkal való felvonulás, szereplés.**

A gyermek óvodás éveinek jeles napjai:

- Születésnapok: ünneplés csoporton belül. Születésnap tortagyűjtése, ünnepelek köszöntése, ajándékozás, megvendéglés.
- **Király-tó napok:** közös ünneplés, **óvodai piknik az udvaron, szalonnasütés.**
- Májusfa készítés: az óvoda udvarán közösen, színes szalagokkal díszítjük fel a májusfát.
- Anyák napi-évváró ünnepély: minden csoport külön, az életkoruknak megfelelő tartalmú és hosszúságú műsorral köszönti fel a szülőket, nagyszülőket.
-
- Óvodabúcsúztató: nagycsoportos korú gyermekek elkészítése az óvodától, óvónéniktől, dadusnéniktől, pedagógiai asszisztensnénitől, társaktól.
- **Gyermeknap: középső és nagycsoportos korúak kirándulása. Fagyalt fogyasztás a közeli cukrászdában.**
- Családi nap: színes, vidám, tartalmas délután közösen a gyermekek szüleivel, családtagjaival.

9.3. HÁZHELYI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

A Házhelyi Tagóvoda két csoportos intézmény, amely falusi környezetben, családi légkörben működik. Arculatát a közösséghez való szoros kötődés, a személyre szabott nevelés és a természetközelség határozza meg. Nevelőmunkánk alapelve a gyermekek egyéni szükségleteinek, képességeinek és fejlődési ütemének figyelembevétele, valamint az érzelmi biztonság és a pozitív közösségi élmények biztosítása.

Helyi hagyományőrző tevékenységeink kiemelt szerepet kapnak a gyermekek nevelésében.

- a Márton-napi lámpás felvonulás, amely során a gyermekek a templom körül vonulnak, majd az eseményt a szülőkkel közösen, libazsíros kenyér és tea melletti közös ünnepléssel zárjuk, erősítve a közösségi élményt és a családi részvételt
- a nagycsoportosok szereplése a Házhelyi templomban advent első vasárnapján, amely az ünnepi közösségi élményt támogatja
- valamint több alkalommal teszünk látogatást a helyi idősek otthonában, amely a generációk közötti kapcsolatokat erősíti. Ilyenkor egy kisebb műsorral kedveskedünk az ott élő embereknek.

Továbbá több hagyomány és jeles nap is helyet kap éves programjaink között:

Október

- **Király-tó napok:** óvodánk közös programjaként az udvaron piknikkel ünnepelünk, közösségi játékokkal és vidám együttléttel.

December

- **Advent:** minden csoport saját készülődéssel hangolódik az ünnepre. Lucázás történik az idősek otthonában és az óvodai csoportokban, Luca-napi búzavetést készítenek a gyerekek, valamint a nagycsoportosok mézeskalácsot sütnek.
- **Mikulás:** december 6-án a Mikulás látogat el óvodánkba, mi pedig versekkel és dalokkal köszöntjük.

- **Karácsony:** közös óvodai ünnepség keretében a nagycsoportosok betlehemes játékkal készülnek. Az ünnep része az ajándékozás is a közös karácsonyfa mellett.

Február

- **Farsang:** közös óvodai mulatság, ahol a gyerekek jelmezben vesznek részt. A nap fénypontja a folyosón tartott **jelmezes felvonulás**. Emellett egész napos vidám hangulat, zenés-táncos játékok, bolondozás és tréfás feladatok várják őket.

Március

- **Nemzeti ünnep – március 15.:** óvodai szintű ünnepély.

Április

- **Húsvét:** ajándékkészítés, valamint a locsolkodás népi hagyományának felelevenítése.

Május

- **Májusfa-állítás:** az óvoda udvarán színes szalagokkal, füzérekkel díszítik fel az óvónők és a gyerekek a májusfát, majd a hónap végén közösen lebontják.
- **Anyák napi és évzáró ünnepség:** csoportonként, nyilvános keretek között a gyerekek műsorral köszöntik szüleiket, nagyszüleiket, és bemutatják az év során tanult verseiket, dalaikat, játékaikat.
- **Óvodabúcsúztató:** a nagycsoportosok ünnepélyesen, vidám hangulatban köszönnek el társaiktól, az óvó néniktől, dadusoktól és az óvodától.
- **Családi nap – Gyermeknap:** közös programokkal, játékokkal és szórakozással telik. Vidám, játékos, tartalmas délután, melyben a szülők segítségére is számítunk.

A gyermekek óvodás éveinek egyéb jeles eseményei

- **Születésnapok:** csoporton belüli ünneplés, ahol az óvónők ajándékot készítenek az ünnepeltnek, aki otthonról hozott finomsággal kínálja meg társait.

A Házhelyi Tagóvoda arculatának fontos eleme a természeti környezet és a fenntarthatóságra nevelés. Az óvoda udvara lehetőséget biztosít a szabadban való mozgásra, játékokra és megfigyelésre. Az udvaron kialakított magaságyás révén a gyermekek megtapasztalhatják a növények gondozását és a természet körforgását. A falusi környezetből adódóan a gyermekeknek lehetőségük nyílik az állattartás és a helyi kertészet megtekintésére, így közvetlen tapasztalatot szerezhetnek az állatok gondozásáról, a felelősségvállalásról és az empátia fejlesztéséről.

Nevelőmunkánkban kiemelt szerepet kap a családokkal való együttműködés és a közös nevelési elvek összehangolása. A Házhelyi Tagóvoda olyan biztonságos és

szertetteljes környezetet biztosít, amely elősegíti a gyermekek harmonikus fejlődését, a közösségi élmények gazdagítását és az iskolára való felkészülésüket. A Házhelyi Tagóvoda egyéni arculatát tehát a hagyományőrzés, a közösségi életben való aktív részvétel, a természetközeli életforma, az állattartással és

kertészkedéssel való ismerkedés lehetősége, valamint a családi, személyre szabott nevelés határozza meg.

9.4. LAKÓTELEPI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

Az óvoda nevelőmunkáját családi légkör, az egyéni bánásmód, a természet közelsége és a mozgásban gazdag mindennapok jellemzik. A két csoport közelsége erősíti a közösségi érzést: a gyermekek sokszor közös programokon, ünnepeken és játékokban vesznek részt.

Fontosnak tartjuk a családokkal való szoros együttműködést és kapcsolattartást, melynek során különös gondot fordítunk az évi két alkalommal megrendezésre kerülő udvarrendezésre, a május végi családi napunkra, a húsvéti és adventi játszóházunkra valamint jeles alkalmak nyílt megünneplésére (karácsonyi műsor, betlehemezés, évzáró, anyák napja, ballagás).

További óvodán belüli ünnepeink:

- ❖ Őszbúcsúztató: mely során szüreti mulatsággal vagy vásározással köszönünk el az őszi évszaktól;
- ❖ Mikulásvárás
- ❖ Lucázás
- ❖ Húsvéti tojáskeresés

Differenciált fejlesztés és esélyteremtés

Az óvodába érkező gyermekek fejlettségi szintje jelentős eltérést mutat. Intézményünkben kiemelt szerepet kap:

- ❖ a folyamatos megfigyelés és fejlődéskövetés,
- ❖ az egyéni fejlesztési tervek készítése,
- ❖ a hátránykompenzáció, valamint
- ❖ a tehetséggondozás – a kiemelkedően fejlődő gyermekek számára speciális lehetőségek biztosítása.

A Lakótelepi tagóvoda természeti adottságai – tágas zöldövezet, nap- és légfürdőzési lehetőség, udvari játékeszközök – ideális környezetet biztosítanak a fenntarthatóság gyakorlati megéléséhez.

A fenntarthatóságra nevelés részeként:

- ❖ rendszeres megfigyeléseket végzünk a természet változásairól, évszakokról, időjárásról,
- ❖ a gyermekeket bevonjuk a növénygondozás, madáretetés folyamatába,
- ❖ újrahasznosítható anyagokat használunk a kézműves tevékenységek során,

- ❖ tudatosítjuk az energiatakarékosság, vízhasználat hatásait a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazított formában.

A fenntarthatóságra való nevelés áthatja a mindennapokat, és része a szabad játékoknak, tanulási helyzeteknek, csoportszintű projekteknek.

Tehetséggondozás – Alkot-Lak térbeli-vizuális tehetségműhely

Tagóvodában működő *Alkot-Lak* tehetségműhely a nagycsoportos gyermekek térbeli és vizuális képességeinek kibontakoztatását szolgálja, ahol a gyermekek megtapasztalják az alkotás örömét, a siker és elismerés élményét és amely biztos alapot ad a későbbi iskolai kibontakozáshoz, személyiségük gazdagodásához.

A tehetségműhely célja:

- ❖ a kreatív gondolkodás, problémamegoldás és esztétikai érzék fejlesztése,
- ❖ a vizuális és térbeli intelligencia felismerése és támogatása,
- ❖ lehetőség biztosítása a szabad önkifejezésre, alkotásra és egyéni ötletek megvalósítására.

A foglalkozások során alkalmazott módszerek:

- ❖ különféle vizuális technikák kipróbálása (rajzolás, festés, mintázás, építés, kollázs),
- ❖ térbeli alkotások készítése természetes vagy újrahasznosított anyagokból,
- ❖ vizuális élmények feldolgozása (kiállításlátogatás, képek elemzése, mesék illusztrálása),
- ❖ kooperatív alkotási lehetőségek biztosítása kis csoportokban.

Év végén kiállítást szervezünk a gyermekek munkáiból, ezzel is erősítve az önbizalmukat és a szülőkkel való együttműködést.

Egészségtudatos nevelés – Kneipp-program és egészségkert kialakítása

Tagóvodánk az egészséges életmódra nevelés további erősítését is biztosítja, amelynek keretében létrehozta a **Kneipp-program** elveire épülő **egészségkertet**. A program a testi, lelki és szociális egyensúly megteremtésére törekszik.

Az egészségkert elemei:

- ❖ Mezítlábas ösvény: különböző természetes anyagokkal (fakorlát, kavics, toboz, fenyőtű, homok)
- ❖ **Illatösvény:** aromás növényekkel (levendula, menta, citromfű, zsálya)
- ❖ **Gyógynövénykert:** gyermekbarát növényekkel, melyeket gondozhatnak, szedhetnek, megfigyelhetnek
- ❖ **Vízélményhely:** lehetőség vízzel való tapasztalatszerzésre (pl. térdöntés, kézmosás, harmatos fűben járás)
- ❖ **Pihenőzug:** árnyékos helyek padokkal, ahol a gyermekek elcsendesedhetnek

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

A Kneipp-program nevelési hozadéka, hogy erősíti a gyermekek immunrendszerét, edzettségét, fejleszti a szenzoros tapasztalatokat, mozgáskoordinációt, elmélyíti a természet iránti pozitív érzelmi viszonyulást, segíti a testi-lelki egyensúly kialakulását, megtanítja a gyermekeket az önmagukról való gondoskodás alapjaira.

A fentiek tükrében a Lakótelepi tagóvoda a helyi sajátosságokra épülő, gyermekközpontú, differenciált és befogadó nevelési gyakorlatot valósít meg, amely illeszkedik a Király-tó Óvoda és Bölcsőde közös nevelési elveihez és célkitűzéseibe.

9.6. OSLI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

Arculatválasztás

Természetközeli nevelés

- Az egyéni arculat választásakor figyelembe vettük, az óvoda földrajzi és természeti lehetőségeit, hiszen a Fertő-Hanság Nemzeti Park szomszédságában vagyunk.
- A falusi környezet gazdag növény- és állatvilággal körbevett, így lehetőségünk van arra, hogy a gyermekek közvetlen kapcsolatba kerüljenek a természeti értékekkel.
- Az arculatunk a természet tiszteletén, szeretetén és a vidéki életforma megbecsülésén alapul.
- A gyerekek élményszerűen találkozhatnak a természettel és maradandó élményeket szerezhetnek, felfedezhetik a természetet.
- Fontosnak tartjuk, hogy a szülők is részt vegyenek ebben, pl a közös kert rendezés.

Gyermekkép, óvodakép

- A környezettudatos magatartás megalapozása.
- A gyermekek természet iránti érdeklődésének fejlesztése
- Természet szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szülők bevonása a természetközeli élményekbe (pl. kert gondozás, kirándulás)
- Lehetőség biztosítása arra, hogy a gyerekek önállóan fedezzék fel a környezetüket.

Az óvodai élet megszervezése

Külső világ tevékeny mesimere	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermekétánc	Mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Játék	Munka jellegű tevékenység
- Növények ültetése, csíráztatása, gondozása. - Udvar gazolása. - Falevelek söprése, gyűjtése. -	- Versek az évszakokról. - Természet témájú népmesék. - Mesedramatizálás. - Versmondás a szabadban	- Madárhangok utánzása - Hangszerek készítése terményekből - Az erdő hangjainak	- Séták, kirándulások az erdőbe, a környező helyekre. - Udvari akadálypályák természetes elemekből	- Levélnyomat készítés - Kavicsfestés - Homokkép készítése - Termékek felhasználása a barkácsoláshoz	- Játék természetes anyagokkal (pl. kavics, toboz, makk, gesztenye stb) - Kincskereső játék az udvaron	- Kertgondozás. - Levelek gyűjtése. - Komposztálásban való segítség. - termények gyűjtése szüretelés

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

<p>Komposztálás. - Bogarak megfigyelése. Madarak megfigyelése. - Látogatás családi gazdaságokba. - Madáretetés. - Séta a vízpartra. - Erdei séta során a természet megfigyelése.</p>		<p>megfigyelése - Madarak, állatok hangjainak megfigyelése Természeti jelenségekkel kapcsolatos gyermekdalok megismerése, gyakorlása</p>	<p>. - Meztláb séta különböző talajokon.</p>	<p>oz - Virágkoszorú fonás - Agyagozás - Újrahasznosított anyagokból barkácsolás</p>	<p>- Faágakból kunyhóépítés és - Termények gyűjtése - Babakonyhában „főzés” a terményekből</p>	<p>gyümölcs, zöldség szedés, növény, állatgondozás (Tündéerkert)</p>
--	--	--	---	---	--	--

9.7. HIMODI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULAT

A gyermekek fogadása a számukra új környezetben rugalmasan, a gyermek igényeihez igazodva történik. Az óvoda dolgozói támogató, bizalmas magatartást tanúsítva segítik a gyermekek beilleszkedését a közösségbe.

A gyermekek számára a legsokoldalúbb, legfejlesztőbb tevékenysége a játék, amelyre a mindennapok során maximálisan lehetőséget biztosítunk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, spontán formában. A játékok során közvetlenül nyílik lehetőségük a közvetlen környezetük megismerésére, tapasztalatszerzésre, a szociális és kommunikációs készségek fejlődésére.

Az egészséges életmód alakítása folyamatos a mindennapi szervezett és spontán tevékenységek által. Célunk, hogy a gyermekek befogadóvá, nyitottá váljanak az egészséges életmód kialakításához, az életkoruknak megfelelő tevékenységeket és ismereteket elsajátítsák. A mozgásigény kielégítése változatosan, különböző formákban valósul meg, az egészséges táplálkozás felé történő orientáció folyamatos. Az erkölcsi nevelés főként a pedagógusi mintaadás és nevelőmunka által kerül közvetítésre a gyermekek számára. Kiemelt fontosságú az önmagunk és mások szeretete és tisztelete, illetve egymás megbecsülése. Tagóvodánkban a nevelés során figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, egyéni képességfejlesztésre, illetve a felzárkóztatásra. A napi tevékenységek differenciálásával biztosított a lehetőség a tehetségek kibontakoztatására, illetve a hátrányos helyzetű és fejlődésben elmaradást mutató, vagy különleges bánásmódot igénylő gyermekek felzárkóztatása, egyéni támogatása. A felzárkóztatás logopédus és gyógypedagógus közreműködésével történik.

Kis község óvodája lévén kiemelten fontos a fenntartóval, helyi szervezetekkel való jó kapcsolat fenntartása, a kapcsolatok ápolása. Az óvoda a község életében aktívan részt vesz, különböző rendezvények és programok alkalmával. Óvodánkban kiemelt szerepe van az ünnepeknek, hagyományoknak.

A családokkal bizalmas, tiszteletteljes kapcsolat teremtése és fenntartása elengedhetetlen a gyermekek optimális fejlődése érdekében. A kapcsolattartás több formában is biztosított: napi kommunikáció, fogadó óra, szülői értekezlet, nyitott ünnepek, illetve digitális formában e-mail-ben, zárt Messenger csoportban, illetve telefonon.

A formális kommunikációs lehetőségek mellett kötetlenebb programok és események nyújtanak lehetőséget a szülői közösséggel való ismerkedésre, a kapcsolatok ápolására, a közös munka megalapozására.

Az óvoda nevelési év során számos program, ünnep kerül megtartásra, amelyek nyitott és zárt formában valósulnak meg, lehetőséget teremtve a családokkal való kapcsolatépítésre, ismerkedésre.

Programok és rendezvények a nevelési év során

Ősz

- Őszi játszóház – Kézműveskedés, barkácsolás során ismerkedés a közösségünkben érkező gyermekekkel, szülőkkel.
- Király-tó napok – Óvodánk névadójának ünneplése.
- Idősek napja – Az óvodások köszöntik az időseket a községi rendezvényen.
- Márton nap – Szent Márton történetének megismerése, néphagyományok felidézése. Libazsíros kenyér kóstolás.

Tél

- Adventi vásár – Az óvoda és a szülői közösség által szervezett község szintű rendezvény.
- Mikulás – Óvoda szintű ünnepély.
- Karácsony – Ünneplés óvodai keretek között meghitt hangulatban.
- Adventi gyertyagyújtás – Az óvodás gyermekek gyújtják meg a községi adventi koszorú negyedik gyertyáját a templom előtt.
- Medve hét – Fejlesztő játékok saját plüss medvékkel, Gyertyaszentelő Boldogasszony napjához kötődő néphiedelem tükrében.
- Farsang - Tagóvoda szintű rendezvény jelmezbállal, mókázással, játékos feladatokkal.

Tavaszi

- Csáfordjánosfai Tózike tanösvény látogatása – Természetvédelem és környezettudatos magatartás alakítása, ébredő természet ismerete.
- Március 15. – Az ünnepély tagóvoda szintű, a helyi emlékműnél kerülnek elhelyezésre a gyermekek által készített jelképek.
- Víz világnapja (március 22.) – Zöld jeles nap óvodánkban a környezettudatosság, víztakarékosság tükrében.
- Egészségnap – Egészséges életmód elmélyítése közös mozgásformákkal, egészséges ételek kóstolásával.
- Föld napja (április 22.) – Zöld jeles nap a környezetvédelem és fenntarthatóság tükrében.
- Szemétszedés a Föld napja alkalmából – A családok és az óvoda együttműködésében az óvoda környezetének megtisztítása, gondozása, fenntarthatóság megalapozása.
- Májusfa állítás – Színes szalagokkal májusfa díszítés az óvoda udvarán.
- Anyák napja – Édesanyák és nagymamák köszöntése az óvodában.
- Évzáró, óvodabúcsúztató – Nevelési év zárása, iskolába induló gyermekek búcsúztatása.

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

- Családi nap – Az óvoda udvarán szervezett játékos, vidám hangvételi délután. A családi nap keretében az édesapák köszöntése.

Nyár

- Kirándulás – Természetközeli, tapasztalatszerzési lehetőségben gazdag közös kirándulás az óvodás gyermekekkel, illetve szülői közösség döntése alapján a családokkal.
- Falunap – A községi rendezvényen az óvodás gyermekek szerepelnek.

9.8. BABÓTI TAGÓVODA HELYI SAJÁTOSSÁGAI, EGYÉNI ARCULATA

„ A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni.”/Széchenyi István/

A Babóti tagóvoda tipikus falusi óvoda 1 csoporttal működik egy 1929-ben épült családi házban, mely a közel 100 év alatt rengeteg felújításon alakult át, családi falusi környezetben, néphagyományokat felelevenítő, vidám játékos hangulatban. Játékos tevékenységekben ágyazottan szerezhettek gyermekeink sok új ismeretet, szereteteli légkörben, boldog gyerekként megismerve kis falunk sajátosságait, szépségeit, múltját.

A falusi hagyományok a népi értékek őrzője. A népi kultúra értékei gazdagítják életünket. A hagyományörzés rendszeres és tudatos beépítésével, esztétikai, erkölcsi, ezen belül a falunk iránti szeretet és kötődés alakul ki gyermekeinkben.

A néphagyományainkhoz kapcsolódóan átélt tevékenységek során a közös élmények pozitív közösséghez tartozás érzését is keltik, mely nemcsak érzelmi kötődés, hanem komplex személyiség fejlesztő hatásúak.

Felelősség teljes tervező munkát igényel, mely megjelenik a munkatervben és a beszámolóban is.

Célunk: a falusi hagyományaink ápolása, amely kulcsfontosságú a közösségi identitás megőrzésében és a kulturális örökség átörökítésében.

Ez magában foglalja a népszokások, népművészet, népzene, néptánc és gasztronómiai hagyományok megőrzését és továbbadását, amely nálunk itt az óvodai nevelésben kezdődik.

A hagyományörzés erősíti a közösségi szellemet, ápolja a múlt értékeit, és hidat képez a jelen és a jövő generációi között. A **tollfosztás, kukoricamorzsolás, lucázás májusfa állítás** régre visszanyúló népszokás a falu történetében.

A gyermekek kendőkbe beöltözve, kalapokba, szívesen tevékenykednek, munkálkodnak, vigadoznak a régi nagyanyáink ruháiban. Megkóstoljuk a libazsíros kenyeret a liba tepertőt, áldomást isznak ahogy Babóton nevezik a sikeres munkára és a jó termésre.

A májusfa állítás után pedig a Babóti legények szerenádot adnak a lányoknak.

10. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés
OKKER Kiadó, Budapest 1997.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, 1997.
- Zilahi Józsefné-Stöckert Károlyné_Dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés
játékkal, mesével
Nevelési program óvodák számára
Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 1997.
- Helyi óvodai nevelési program Fegyvernek, 1999.
- Dr. Tóthszöllősi Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában, 1994.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
Editio Musica, Budapest 1991.
- Mérei Ferenc-Binét Ágnes: Gyermeklélektan
Gondolat Kiadó, Budapest 1975
- Napról napra a mi kalendáriumunk
Pedellus Bt., Budapest
- Dr. Nagy József: az 5-6 éves korú gyermekeink iskolakészültsége
Budapest, 1980.Akadémiai Könyvkiadó
- DIFER programcsomag
- Ivan Magdaléna: Hétköznapi csodák NOVUM
- Honnan hová? Egyénre szabott fejlesztés az óvodában
NOVUM
- Perlai Dezsőné: Az óvodáskor viselkedéskultúrája
Budapest Okker 2000.
- Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk
Budapest, 2001. Okker Kiadó
- Trencsényi László – Villányi Györgyné: Minőségbiztosítás az Óvodai
Nevelési programban hogyan?
Budapest, Okker Kiadó
- Porkolábné dr.Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
Alex – typó Budapest, 1992.
- Pereszlényi Éva – Porkolábné dr.Balogh Katalin: Játék-Mozgás-Kommunikáció
Budapest Alcius Bt. 1996.
- Törzsök Béla: Zene hallgatás az óvodában
Budapest, Zeneműkiadó 1982.
- Kovács György – Bakos Éva: Játék az óvodában.
Debrecen 1997.
- Robert Fulghum: Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni
érdemes.

- Zsámboki Károlyné- Eperjesy Barnáné: Az óvodai élet építőkövei
ReproLAN Kft, Sopron 2003
- Nyitrai Ágnes: Az óvodai pedagógiai programok új hangsúlyai
III. Országos Szakmai Konferencia 2013.05.09.
- Gonda Judit: A tehetséggondozás gyakorlati kérdései
III. Országos Szakmai Konferencia 2013.05.09.
- Dr. Korbuly Katalin: Aktuális gyermekvédelmi feladatok az óvodában
III. Országos Szakmai Konferencia 2013.05.09.
- Venterné Balogh Angelika: Ajánlások a pszichés fejlődés zavaaraival küzdő
gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez I.(magatartászavar esetén)
suliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., 2006

11. ZÁRADÉK

A Király-tó Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete 2025. augusztus 25. napján a módosított, egységes szerkezetbe foglalt Kéz a kézben Pedagógiai Programot elfogadta, ezzel a 2022. augusztus 25-én elfogadott módosított Pedagógiai Program hatályát veszti.

Egyetértését nyilvánította: **Kapuvár Város Önkormányzatának
Képviselőtestülete**
Ideje:

Véleményezte: **Szülői Szervezet**
Ideje:

Módosította és elfogadta: **Király-tó Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete**
Ideje: 2025. augusztus 25.

**Kéz a kézben pedagógiai program érvényességi ideje: 2025.09.01-től
visszavonásig**

Érvényességi rendelkezés

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- Nevelőtestületi javaslat
- Intézményi Tanfelügyeleti ellenőrzés javaslat
- Partneri igények változása
- Törvényi változás

Hatályba lépésének ideje: **2025. szeptember 1.**

Hatálya kiterjed:

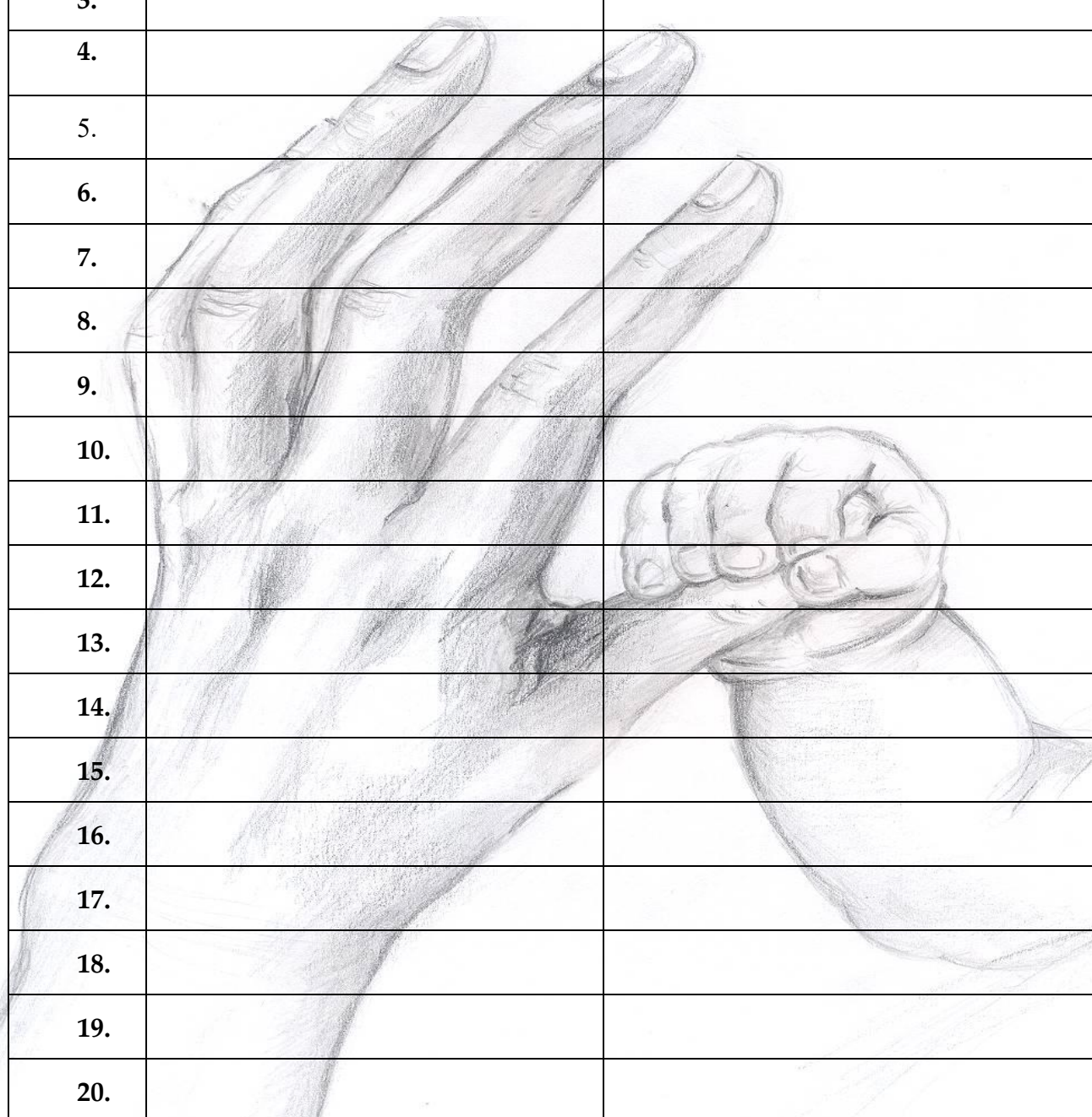
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Központi óvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Lakótelepi tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Házhelyi tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Gartai tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Babóti tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Himodi tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Osli tagóvodája
- ❖ Király-tó Óvoda és Bölcsőde Veszkenyi tagóvodája
- ❖ Az intézmény gyermekközösségére
- ❖ Az intézmény valamennyi dolgozójára
- ❖ A szülőkre

Jóváhagyta: **Király-tó Óvoda és Bölcsőde igazgatója**
Kapuvár, 2025.09.01.

Fodor Katalin
igazgató

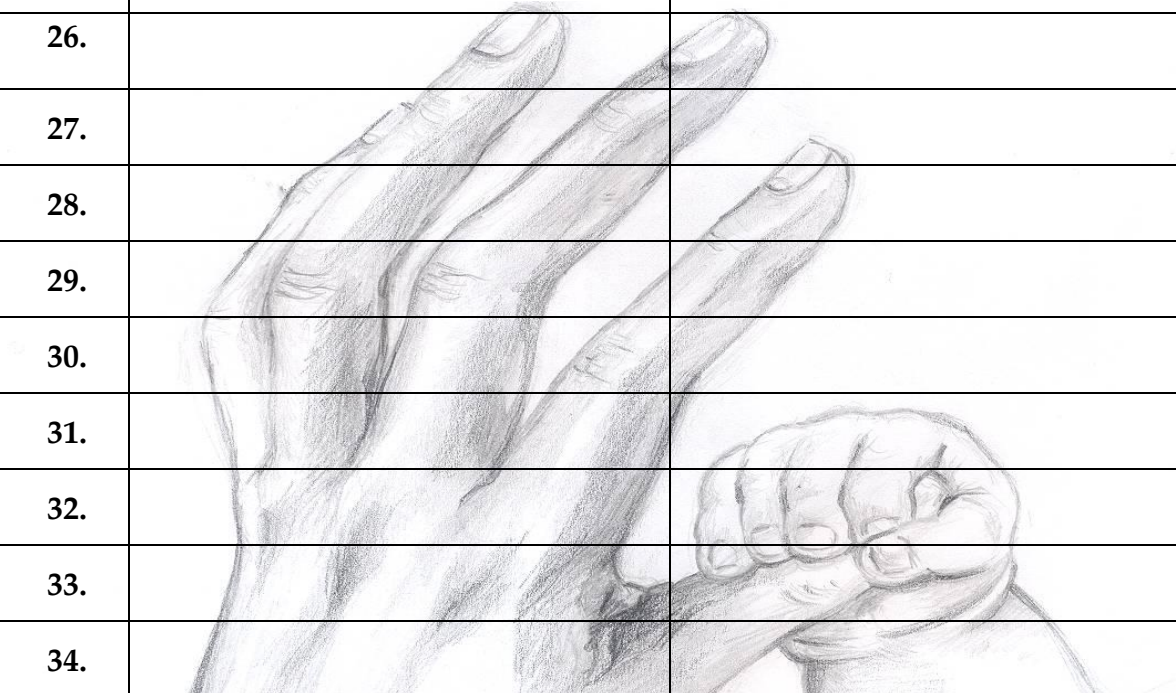
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Ssz.	NÉV	ALÁÍRÁS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

Király-tó Óvoda és Bölcsőde
Kéz a kézben Óvodai Pedagógiai Program

21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		

Kapuvár, 2025.08.25.

A Kéz a kézben Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatalának módja:

- A programról az óvodába járó gyermekek szülei a szülői értekezleten tájékoztatást kapnak.
- Beiratkozáskor a jelentkező gyermekek szüleinek felvilágosítást adunk.
- A részletes programot a szülő kérésére az óvoda köteles rendelkezésére bocsátani.
- Kéz a kézben Pedagógiai Programot az intézmény honlapján is nyilvánosságra kell hozni.

13. 1. SZ. MELLÉKLET ÉTIKAI KÓDEX

*„ Mindenki annyit ér,
Ahogy betölti hivatását.”
Arany János*

A Király-tó Óvoda és Bölcsőde intézményében dolgozó minden pedagógus olyan óvodai környezet megteremtésére törekszik, amely a minden gyermekben benne rejlő lehetőségek kibontakoztatását szolgálja, és lelkiismeretesen törekszik arra, hogy tevékenysége a legmagasabb etikai normákat példázza.

A Király-tó Óvoda és Bölcsődében az óvónő számára nevelőmunkája során a következő elvek betartására kötelező:

1. TISZTELD GYERMEKEIDET!

- Adjon maximális segítséget a gyermek képességeinek kibontakoztatásához.
- Védje gyermekeit a veszélyes ártalmaktól.
- Ne korlátozza a gyermeket az észszerű tevékenységeiben.
- Ne biztosítson egyes gyermekeknek jogtalan előnyöket.
- Ne tegyen a gyermekek előtt hamis, indulatos, gerjesztő kijelentéseket.
- Munkája során mindig tartsa tiszteletben a gyermekek jogait és a személyiségéhez fűződő jogokat.
- Az óvónő munkája során körültekintően járjon el, nevelő szándéka ne párosuljon megalázással.
- Módszereit, eljárásait mindig a gyerek életkori és egyéni sajátosságai figyelembevételével tervezze, alkalmazza.
- Kötelezettsége, hogy különös figyelmet szenteljen a gyermekvédelmi feladatainak.

- Az óvónőt titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adat vonatkozásában, amelyről a gyermekkel, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást.

2. TISZTELD GYERMEKEID SZÜLEIT!

- Az óvónő munkája során tekintse partnerének a szülőt.
- Az óvónő, ha a szülőt gyermekéről tájékoztatja, mindig legyen hiteles, korrekt és tapintatos.
- A szülőkkel való beszélgetés során szerzett információkat kezelje diszkréten, titokként.
- A szülők kéréseit, feltevéseit továbbítsa vezetőjéhez, ha az meghaladja saját hatáskörét.
- Ügyeljen arra, hogy pedagógiai véleményét a szülő számára érthetően fogalmazza meg, ne éreztesse szakmai fölényét, tudását a jó kommunikációra használja fel.

3. TISZTELD KOLLÉGÁIDAT, VEZETŐDET, DAJKÁDAT!

- Az óvónő legyen tudatában, hogy tevékenysége kihat a vele kapcsolatban lévő személyek életére, ezért felelősséggel tartozik értük.
- Munkája során mindig tartsa tiszteletben az emberi jogokat, személyiséghez fűződő jogokat.
- Állandóan legyen készen arra, hogy munkatársainak a munkafeltételek jobbítása érdekében javaslatokat tegyen, és ezek megvalósításában közreműködjen.

- A demokratikus véleményalkotás és véleménynyilvánítás normáin belül maradva szakmai és etikai állásfoglalásait is kellő tapintattal hozza kollégái, a gyermekek és azok hozzátartozói tudomására.
- Az óvónő feladata, hogy közölje a kollégáival, ha munkatársa magatartását, vagy pedagógiai módszerét helytelennek, vagy károsnak tartja.
- Törekedjen kollégáival az egymás munkáját kölcsönösen támogató, hatékony munkakapcsolat kialakítására.
- Köteles az információáramlást korrekten, pontosan biztosítani. A szolgáltatott adatok, információk hitelességéért felel.
- A továbbképzéseken szerzett tudást ossza meg kollégáival.

4. TISZTELD ÖNMAGADAT, TISZTELD HIVATÁSOD!

- ❖ Az óvónő szakmai tevékenységét a korszerű tudományra alapozottan, legjobb meggyőződése szerint köteles végezni.
- ❖ Legyen elkötelezett az óvoda nevelési programja iránt. Hitelesen képviselje azt munkavégzése, megnyilatkozásai során.
- ❖ Egyénileg, ill. szervezett továbbképzéseken állandóan gyarapítsa szakmai, elméleti és gyakorlati ismereteit, fejlessze műveltségét.
- ❖ Törekedjen arra, hogy munkafeltételei lehetővé tegyék a szakmai tevékenység maradéktalan teljesítését. Kötelessége arra törekedni, hogy munkavégzéséhez a megfelelő munkakörülményeket biztosítsa.
- ❖ Személyiségének hatását nem használhatja fel hivatásának gyakorlása során politikai és világnézeti agitációra, igyekezzon mindig objektív maradni.
- ❖ Törődjön a természet, az ember és a környezet megbecsülésével.

- ❖ Szorgalmazza olyan összehangolt csoportmunka kialakítását, amelynek keretében a gyermekekkel foglalkozó különböző képesítésű szakemberek fejlesztő tevékenysége pedagógiai rendszerben működjön.
- ❖ Az óvónő külső megjelenésében, viselkedésében, erkölcsi tartásában példát mutasson környezetének.

5. TISZTELD AZ ÓVODA PARTNEREIT!

- Az óvónő minden lehetőséget használjon ki, hogy ápolja, tovább mélyítse az óvoda kapcsolatát partnereivel.
- Óvodáját, hitelesen, legjobb tudása szerint képviselje.
- Tisztelve az óvoda partnereit, mindig elsődleges szempontja legyen az óvodás gyermekek érdeke, képviselése, védelme.

**"...őrizd az embert magadban,
hogy jogod legyen a szóhoz,
hogy súlya lehessen a szavaidnak,
hogy méltó maradj a munkához...."
(Kósa Ferenc)**

14. 2. SZ. MELLÉKLET BÖLCSŐDEI NYILATKOZAT

BÖLCSŐDE NYILATKOZATA A KÉZ A KÉZBEN PEDAGÓGIAI PROGRAMRÓL

Az óvoda Kéz a kézben Pedagógiai Programja összhangban van a bölcsőde Szakmai programjával. A kisgyermeknevelők az óvodáéval egyező nevelési értékeket kívánják közvetíteni, ezzel is megkönnyítve, hogy a gyermekek óvodába lépése zökkenőmentes legyen

Az egységes szerkezetbe foglalt Kéz a kézben Pedagógiai Program célrendszerével, feladat megvalósításával egyetértünk.

Kapuvár, 2025. augusztus 25.

Heinerné Balázs Zsuzsanna
Bölcsőde szakmai vezetője

15. 3. SZ. MELLÉKLET SZÜLŐI SZERVEZET NYILATKOZATA

SZÜLŐI SZERVEZET NYILATKOZATA A KIRÁLY-TÓ ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE A KÉZ A KÉZBEN PEDAGÓGIA PROGRAMRÓL

A Király-tó Óvoda és Bölcsőde egységes szerkezetbe foglalt Kéz a Kézben Pedagógiai Programjának cél- és feladatrendszerével egyetértünk, elfogadjuk. Gyermekeink boldog, kiegyensúlyozott óvodai fejlődését biztosítva látjuk. A megvalósítását, lehetőségeinkhez mérten, mindenben támogatjuk

Kapuvár, 2025. augusztus 25

Szülői Szervezet nevében:

Pappné Nyeső Krisztina
SzSz elnök